

E-ŠPORTINFORM

ELEKTRONICKÝ ČASOPIS NÁRODNÉHO ŠPORTOVÉHO CENTRA

ČÍSLO 03 | 2019



KONFERENCIA SPORT
(R)EVOLUTION

4

VRCHOLOVÁ ČI REKREAČNÁ
ŠPORTOVÁ
INFRAŠTRUKTÚRA?

29

ROZHOVOR
S PETROM BRÜLLOM

36

OBSAH

03/2019

TOKYO 2020



ROK PRED TOKIOM
STR. 15



MAJÚ EURÓPSKE HRY BUDÚCNOŠŤ?
STR. 22

- 4 KONFERENCIA SPORT (R)EVOLUTION SA NIESLA V DUCHU AKTUÁLNYCH TÉM SLOVENSKEHO ŠPORTU
- 11 PODNETNÉ, POTREBNÉ, ZAUJÍMAVÉ, ÚPLNE PRE VŠETKÝCH
- 15 ROK PRED TOKIOM - ZAMYSLENIE SA NAD FINANČNÝMI PODMIENKAMI A ÚSPEŠNOSŤOU OLYMPIJSKÝCH ŠPORTOV
- 22 MAJÚ EURÓPSKE HRY BUDÚCNOŠŤ?
- 29 BUDOVAŤ INFRAŠTRUKTÚRU PRE VRCHOLOVÝ ČI REKREAČNÝ ŠPORT?
- 36 ROZHOVOR S PETROM BRÜLLOM
- 40 HĽADANIE SCÉNY OLYMPIJSKEHO DIVADLA
- 45 TESTOSTERÓNOVÁ REGULÁCIA
- 50 EUROPEWIDE NATURAL BODYBUILDING & FITNESS
- 52 ZAUJÍMAVOSTI Z MEDZINÁRODNÉHO DIANIA V ŠPORTE
- 59 SLOVENSKO ZAŽILO PREMIÉRU MAJSTROVSTIEV EURÓPY ŠPECIÁLNYCH OLYMPIÁD
- 61 CENTENÁRIUM BELASÉHO FENOMÉNU (III.)
- 65 AKTUÁLNY ADRESÁR ZVÄZOV



ISSN 2585-8270

Vydavateľ: Národné športové centrum, Trnavská cesta 39, 83104 Bratislava

IČO: 30853923, email: office@sportcenter.sk, www.sportcenter.sk

Zodpovedný redaktor: Mgr. Igor Kováč

Redakčná rada: PhDr. Igor Machajdík, PhDr. Zdenko Kríž, Ing. Alica Fisterová, Ing. Ján Mižúr, Mgr. Lýdia Babiaková

Fotografie: Peter Brüll, Ulf Elbrønd, Tom Møenbo Gregersen, Rasmus Hjortshøj, Rune Johansen, Matúš Lago, Peter Ondrejka, Thomas Søndergaard, Ján Súkup, Axion Visual, Wikimedia, Google Maps, Špeciálne olympiády Slovensko, SANK, Pixabay, Unsplash, archív NŠC

Redakcia nezodpovedá za obsahovú stránku článkov a príspevkov.

Grafické spracovanie: trueCreative



Letné mesiace v každom roku sa už tradične nesú v duchu vrcholných športových podujatí. Tento rok sa jeden z vrcholov sezóny uskutočnil netradične už o niečo skôr, keďže druhé vydanie Európskych hier v Minsku prebehlo na konci júna. Podobne netradične si aj atléti museli na svoj svetový šampionát počkať až na prelom septembra a októbra, keďže jeho hostiteľom bola teplotne neúprosná katarská Dauha. Je potešiteľné, že slovenský šport aj toto leto opäť zaznamenal pozoruhodné nielen medailové úspechy. Za všetky môžeme spomenúť slovenské volejbalistky, ktorým sa na historicky prvom európskom šampionáte na domácej pôde podarilo postúpiť po prvýkrát do osemfinále a spôsobiť aspoň malú volejbalovú revolúciu.

V „revolučnom duchu“ sa niesla aj nedávna konferencia Slovenského olympijského a športového výboru, aj keď slovná hračka v názve podujatia „Sport (R)Evolution“ sa snažila apelovať aj na evolučný rozmer športu u nás. Na stránkach najnovšieho čísla časopisu sme sa v dvoch príspevkoch pozreli na dianie na tomto podujatí, ktoré nesporne zaujalo širokým diapazónom vystupujúcich rečníkov a hostí.

Výsledkovú úspešnosť slovenských športov v korelácii s výškou štátnych dotácií sa necelý rok pred olympijskými hrami v Tokiu vo svojom príspevku pokúsil zanalyzovať zástupca sekcie športu ministerstva školstva, čo je nepochybne téma, ktorá rezonuje v kuloároch športových zväzov u nás.

V súvislosti s tohtoročnými Európskymi hrami sme sa tiež pozreli na možnú budúcnosť tohto stále mladého podujatia. V rozhovore nám svoje odpovede zasa poskytol čerstvý športový riaditeľ Európskych olympijských výborov Peter Brüll, v ktorého kompetencii sú okrem iného aj Európske hry či pripravovaný EYOF v Banskej Bystrici.

Do olympijských vôd sme načreli aj v ďalšom z príspevkov, ktorý ponúka zamyslenie nad nedávno zreformovaným procesom výberu olympijských kandidátov. A ani v tomto čísle sme neobišli problematiku športovej infraštruktúry. Tentokrát sme sa zamerali na športoviská pre nesúťažný, rekreačný šport, ale aj možnosti ich skĺbenia s vrcholovým športom.

Obsah čísla dopĺňajú príspevky na tému antidopingu, predstavenie ďalšej športovej organizácie participujúcej na projekte podporovanom z fondov Erasmus+, ohľadnutie za európskym šampionátom pod patronátom Špeciálnych olympiád Slovensko a posledný diel seriálu o histórii klubu Slovan Bratislava.

V mene celej redakčnej rady vám želim príjemné čítanie.

Mgr. Igor Kováč
zodpovedný redaktor

KONFERENCIA SPORT (R)EVOLUTION SA NIESLA V DUCHU AKTUÁLNYCH TÉM SLOVENSKEHO ŠPORTU

IGOR KOVÁČ



Osemnásť septembrový deň v Bratislave priniesol nielen krásne, slnečné už takmer jesenné počasie, ale tiež na slovenské pomery nezvyčajné podujatie v podobe konferencie Slovenského olympijského a športového výboru pod názvom Sport (R)Evolution. Slovami jeho prezidenta Antona Siekela sa v strešnej organizácii nechali inšpirovať úspešným podujatím počas minuloročných Olympijských hier mládeže v Buenos Aires a priniesť aj na Slovensko akciu, ktorá by bola fórom pre celé slovenské športové hnutie.

Úvodný ročník ukázal, že podujatie bolo úspešné a má nepochybne potenciál vytvoriť v budúcnosti zaujímavú tradíciu. V tomto príspevku sa pozrieme na časť diania v rámci mimoriadne bohatého programu, ktorý malo možnosť šesť stoviek účastníkov zhladať.

Dá sa v slovenskom športe neprerobiť?

O úvod konferencie sa postarali úspešní podnikatelia a manažéri, ktorí sa pokúsili dať odpovede na otázku,



či sa dá v slovenských podmienkach na športe nepererobiť. Diskusia sa niesla prioritne vo futbalovom duchu, nakoľko súčasťou panelu diskutujúcich boli majitelia dvoch úspešných futbalových klubov, Oszkár Világi (majiteľ DAC Dunajská Streda) a Jozef Antošík (majiteľ MŠK Žilina).

O. Világi hneď na začiatku poukázal na nízku ziskovosť slovenskej futbalovej ligy, ktorá je najnižšia v Európe a pohybuje sa na úrovni 30 miliónov eur. To je suma, ktorú za jednu sezónu dohromady vygenerujú všetky futbalové kluby v najvyššej súťaži. Za jeden priamy prenos v televízii platí verejnoprávna RTVS 6-tisíc eur, čo je podľa O. Világiho veľmi málo, nakoľko považuje zápasy v slovenskej lige za veľmi kvalitný produkt. Podľa jeho názoru jedinou cestou, ako môže byť slovenský futbalový klub finančne úspešný, je výchova hráčov a ich predaj do lepších líg. Za pozitívny príklad v tejto súvislosti uviedol chorvátske Dynamo Záhreb, ktorého hodnota sa pohybuje okolo 57 miliónov eur. V rokoch 2015-2017 však predajom hráčov dokázal zarobiť 130 miliónov.

V podobných intenciách sa niesla aj reakcia J. Antošíka, ktorý prácu s mladými hráčmi považuje

za jediný trvalodržateľný spôsob prevádzkovania klubu u nás. Na rozdiel od vyspelých európskych líg je však na Slovensku o niečo jednoduchšie dostať mladých hráčov do A-tímu, čo následne prospieva ich napredovaniu. J. Antošík nezabudol zároveň pripomenúť, že tento prístup k výchove mladých hráčov je v podstate filantropiou, pričom zdôraznil, že v rámci ich klubu dbajú aj na ich vzdelanie. Ich akadémia, podľa jeho vyjadrení, patrí medzi top desať škôl na Slovensku s najlepšimi študijnými výsledkami.

Do diskusie sa zapojil aj generálny manažér basketbalového klubu Good Angels Košice Daniel Jendrychovský, ktorý v kontexte financovania športu u nás poukázal na skutočnosť, že Slovensko je jediná krajina, kde finančný príjem klubov nemá priame napojenie na systém stávkovania. Za rovnako dôležitý nedostatok považuje nedostatočnú podporu zo strany samospráv. „Aj Košice, aj Bratislava majú jeden obrovský problém. A to vnímanie športu v týchto mestách. Viac-menej to však funguje rovnako na celoslovenskej úrovni. Športovci na nájmoch a službách zaplatia týmto dvom mestám skoro osemnásobok toho, čo tieto mestá vrátia do športu.“ Použil tiež príklad ich klubu, kde vychovávajú 250

detí, ale od samosprávy mesta si môžu nárokovať ročne len sumu 36 eur. „V Ostrave majú podobnú akadémiu, ročne však dostanú 220-tisíc a výsledkovo sa s nami nemôžu porovnávať.“ Podobne vníma prístup samosprávy aj v prípade výstavby potrebnej infraštruktúry. Ich klub dosiahol pozoruhodné úspechy na európskej scéne, pričom dokázal produkovať 8-tisícovú návštevnosť ich zápasov, čo sa považuje v ženskom basketbale doslova za unikát v celoeurópskom kontexte. Aj napriek tomu musia fungovať v staručkej hale postavenej v roku 1905. „Keď vo Francúzsku postúpil klub z malého mestečka do Euroligy, tak im tam postavili zo štátnych peňazí halu pre 5-tisíc divákov. U nás to ešte chvíľu takto fungovať nebude.“

V sieti športovej legislatívy

V ďalšej časti programu sa dostal vcelku pochopiteľne „na pretras“ aj zákon o športe. Štátny tajomník pre šport Jozef Gönci poukázal na skutočnosť, že zákon definuje veci, ktoré sa nedajú v súčasnosti dofinancovať. Zároveň informoval o práve prebiehajúcom procese schvaľovania zákona o fonde na podporu športu, ktorý bol v priebehu konferencie nakoniec aj schválený v slovenskom parlamente. Práve jeho prostredníctvom

J. Gönci napríklad navrhuje riešiť aj problematiku zvýšeného odvodového zaťaženia športových klubov, do ktorého by sa na tento účel mali získať aj financie zo súkromných zdrojov. Za dôležité považuje tiež dosiahnuť, aby vzorec na určenie výšky finančnej dotácie pre športové subjekty bol vyradený zo zákona o športe. Rovnako zdôraznil potrebu samostatného ministerstva pre šport a sponchybnil uprednostnenie štátnej podpory na výstavbu nemocnice pred investíciou do prevencie a zdravia obyvateľov.

K zákonu o športe sa vyjadrili aj samotní právnicki, zástupca SOŠV Patrik Hrbek a rektor Univerzity Komenského Marek Števíček. P. Hrbek poukázal v prípade zákona na skutočnosť, že bol schválený s takou požiadavkou na informatizáciu, na ktorú štát nie je vôbec pripravený. Poriadok, ktorý mal zákon ambíciu do slovenského športu priniesť, podľa jeho vyjadrenia nepriniesol, keďže napríklad len v prípade financovania zákon nezohľadňuje všetky, ale len jeden z finančných zdrojov. M. Števíček tiež upozornil, že otázku zákona o športe nie je možné redukovať len na aspekt financovania. Ako sa sám vyjadril, „politici sa musia zobudiť z ilúzie, že reforma sa dá robiť bez nárokov na financie. Každá reforma niečo stojí!“ Tiež považuje za dôležité, aby sa slovenský šport mohol



oprieť o dlhodobú koncepciu, ktorá nebude podliehať zmenám v politickej klíme.

Do diskusie bol prizvaný aj bývalý hokejový brankár Milan Hnilička, ktorý v súčasnosti zastáva funkciu splnomocnenca vlády Českej republiky pre šport. Ten informoval o vývoji v českom športe, napríklad na reformu v systéme štátnych dotácií a výziev, ktoré dnes lepšie reflektujú špecifiká rôznych skupín športov. V rámci dotačného systému tiež opätovne zaviedli podporu prevádzky športovísk, ktorý je však dnes určený predovšetkým pre samosprávy a ich priamo riadené organizácie, ktoré majú prevádzku športovísk na starosti. M. Hnilička následne informoval o zavedení registra osôb pôsobiacich v športe, registra športovísk a ambícii zaviesť digitalizáciu celého športu až na úroveň klubov, či vytvorenia zákona o športe ako na Slovensku.

Šport ako spoločenská zodpovednosť

Vytváranie podmienok na zabezpečenie zdravého životného štýlu obyvateľstva bola ďalšou z tém v programe konferencie. Potlesk publika si vyslúžila poznámka dlhoročného trénera a funkcionára a dnes už ministra dopravy Árpáda Érseka o potrebe zaviesť

tri hodiny povinnej telesnej výchovy na školách, čo je asi najčastejšie „omieleným“ riešením, ktoré sa stále nepodarilo presadiť.

Predseda Bratislavského samosprávneho kraja Juraj Droba zasa zdôraznil úlohu samospráv, ktoré by mali poskytovať čo najširšie, cenovo dostupné možnosti, aby mohli deti aj ostatná verejnosť športovať. V rámci agendy ich kraja v tejto súvislosti spomenul systém otvorených školských dvorov, v rámci ktorého sa kraj snaží finančne prispievať na obnovu školských ihrísk a ich sprístupnenie verejnosti po skončení vyučovania.

Predseda predstavenstva a generálny riaditeľ Slovenskej sporiteľne Peter Krútil zasa spomenul pozitívnu spoluprácu s olympijským víťazom Matejom Tóthom v rámci motivácie detí a dospelých k zdravému životnému štýlu. Tiež spomenul zaujímavú štatistiku, podľa ktorej ich spoločnosť vykázala za posledných 20 rokov priemerné ročné zisky 135 miliónov eur. Na daniach z toho zaplatí každý rok okolo 45 miliónov a na spoločensky prospešné projekty, do ktorých je zaradený aj šport, dáva 2 milióny eur. Ako sa sám vyjadril, vie si veľmi dobre predstaviť, že by na tento účel dávali dlhodobo a systematicky aj viac, ak by



sa našiel mechanizmus, ktorý by umožnil použitie financií určených na zaplataenie daní.

Diskusia sa nevyhla ani sfére vrcholového športu, kde A. Érsek vyjadril pochybnosti o tom, či založenie samostatného ministerstva pre šport prinesie očakávané výsledky, napríklad aj z hľadiska silnejšieho zastúpenia slovenských športovcov na olympijských hrách. Tiež spochybnil existujúci systém troch centier vrcholového športu, v ktorom športovci nemajú rovnocenné podmienky. Predseda komisie SOŠV pre rozvoj športu Peter Korčok v tejto súvislosti reagoval, že predstava jedného vrcholového centra je ťažko realizovateľná a skôr vidí schodnejšiu cestu v lepšej spolupráci medzi existujúcimi centrami.

Zaujímavú informáciu, predovšetkým z pohľadu Petržalčanov, prezentoval na záver diskusie J. Droba. Ten v snahe podporiť halové športy, ako sú volejbal, hádzaná a basketbal, verejne deklaroval, že je pripravený za symbolické 1 euro ponúknuť súkromnému investorovi 9 ha pozemkov vo vlastníctve BSK na juhu Petržalky, ak sa zaviaže na nich potrebnú halu postaviť. Na margo tejto informácie sme si spomenuli na nedávny príspevok na tému cyklistickej infraštruktúry v minulom čísle časopisu E-Športinform, v ktorom sme ako jedno z alternatívnych riešení na umiestnenie pripravovaného cyklistického velodrómu navrhovali práve túto lokalitu na pozemkoch spomínaných J. Drobom. Slovenský zväz cyklistiky, ktorý získal štátnu dotáciu vo výške takmer 30 miliónov eur, by v prípade dohody s BSK mohol v tejto lokalite realizovať velodróm a zároveň zabezpečiť jeho multifunkčné využitie napríklad aj pre spomínané športy, ako tomu je v prípade podobných zariadení v zahraničí. Za 1 euro by zároveň získal lokalitu v rámci hlavného mesta, ktorého spotrebiteľská základňa zásadným spôsobom vylepšuje možnosti na jeho efektívnu prevádzku. Pre obe strany by tak mohlo ísť o jedinečnú „win-win“ situáciu.

Neporaziteľná myseľ

Popoludňajší program odštartoval svojim sólovým vystúpením známy globálny stratég a kouč Jan Mühlfeit, ktorý 22 rokov pracoval pre firmu Microsoft, a to aj na pozícii prezidenta pre Európu, aby následne presedlal do sféry koučingu, v rámci ktorej prezentuje myšlienky tzv. pozitívnej psychológie. Okrem toho sa angažuje aj v oblasti reformy školského systému a podieľa sa na rozvoji talentov a silných stránok u detí aj dospelých.

Vo svojom vystúpení prezentoval prítomným niekoľko základných myšlienok, ako je prioritné zameranie na rozvoj svojich talentov a silných stránok, čo je v rozpore s nastavením nášho školského systému, kde sa väčšina pozornosti pri výchove a vzdelávaní detí sústreďuje na to, čo im až tak nejde a na čo nemajú svoje prirodzené nadanie. Rozvoj talentu a silných stránok totiž predstavuje základ pre to, aby mohol človek vykonávať činnosť v zóne optimálneho fungovania, tzv. flow. Iba v tomto stave totiž človek dokáže naplno využiť svoj potenciál a kreativitu. Podľa jeho názoru a výskumov, ktoré prezentuje, náš školský systém kreativitu detí doslova zabíja. Pri nástupe do školy 98% detí vykazuje vysokú kreativitu. Už v 10 rokoch veku si však túto úroveň kreativity udržiava iba 30% detí a v 25 rokoch dokonca len 2% absolventov škôl.



V súvislosti so zvládaním stresových situácií sa J. Mühlfeit podelil aj o niekoľko techník na ovládnutie myšlienok a emócií, ktorých podstatou je sústredenie sa na telo a dychové cvičenia, prípadne zmena negatívnych myšlienok na pozitívne. Podobné techniky použil napríklad pri koučingu moderného päťbojára Davida Svobodu, ktorý s ním nadviazal spoluprácu po nezvládnutom vystúpení na OH 2008

v Pekingu, kde mu práve z dôvodu nezvládnutia svojho mentálno-emočného nastavenia unikla jasná medaila pomedzi prsty. O štyri roky neskôr v Londýne sa aj vďaka tejto spolupráci a použitým technikám dokázal pripraviť tak, že sa mu podarilo získať titul olympijského šampióna.

Organizácia úspešného podujatia

Záver konferencie patril téme, ktorá by si zaslúžila zorganizovať podobné fórum aj samostatne. Na pomerne malom časovom priestore sa tak pozornosti dostalo na tohtoročné hokejové majstrovstvá sveta, ktoré IIHF z organizačného hľadiska označila za vzorový príklad pre ďalšie šampionáty v budúcnosti. Podujatie navštívilo dovedna 480-tisíc divákov a vygenerovalo príjmy vo výške 7,5 milióna eur. Zaujímavou bola tiež informácia, že sponzori hokejového šampionátu už nemajú záujem o bežnú vizibilitu svojej značky a spájanie sa s tzv. vizuálnym, reklamným smogom, ale im začína viac záležať na spojení sa s pozitívnymi hodnotami a zážitkami, ktoré takéto podujatie so sebou prináša.

Diskusia sa pochopiteľne nevyhla ani pripravovanému podujatiu EYOF 2021 v Banskej Bystrici, pričom

pozornosť sa upriamila predovšetkým na objasnenie procesu zmeny dejiska, keďže pôvodne mal EYOF zavítať do Košíc. Zo všeobecne známych dôvodov sa musel nájsť alternatívny hosťiteľ, čo v rámci Slovenska nebolo jednoduché, keďže metropola východného Slovenska je druhým najväčším mestom na Slovensku. V prípade B. Bystrice, ktorá má podstatne menší počet obyvateľov, sa tak projekt EYOF musel dodatočne a za pochodu prispôbovať a „ušiť“ na podmienky, ktoré sú k dispozícii v meste pod Urpínom.

EYOF 2021 na Slovensku je vnímaný ako jedinečná príležitosť na zlepšenie stavu športovej infraštruktúry v hosťiteľskom meste. Tento rozmer medzinárodných športových podujatí bol v konečnom dôsledku zdôrazňovaný ako jedno z hlavných pozitív ich organizácie. Potvrdil to aj český hosť, prezident Českého florbalu Filip Šuman, ktorý mimoriadne vyzdvihol význam vybudovania pražskej O2 arény pred hokejovými MS 2004, ktorá v súčasnosti vo svojej podstate predstavuje kľúčový nástroj pri národnej i celosvetovej prezentácii českého športu.

To, čo však v diskusii nezaznelo, bola aj druhá strana mince, ktorú výstavba športovísk v rámci organizácie



významných podujatí prináša, a to je predražovanie. Existuje celý rad príkladov, kedy pevne stanovený termín realizácie športoviska viedol k tlakom na urýchľovanie výstavby, a tým pádom aj k zvyšovaniu nákladov. Práve pražská O2 aréna je toho typickým príkladom, kedy kvôli problémom s jej realizáciou došlo nielen k jej predraženiu, ale aj k presunutiu h o k e j o v é h o šampionátu o jeden rok neskôr, keďže pôvodne sa mal zorganizovať už v roku 2003. Podobne by sme mohli spomenúť aj prestavbu zimného štadióna O. Nepelu pred MS 2011, ktorá je notoricky známa svojimi vysokými nákladmi. Z iných príkladov sa doslova ponúka prípad rekonštrukcie Holmenkollenu v Oslo pred MS 2011 v klasickom lyžovaní, kde z dôvodu problémov pri výstavbe a



pod tlakom blížiaceho sa podujatia náklady eskalovali na štvrt' miliardy eur. Obozretnosť pri používaní športových podujatí ako zámenky na výstavbu športovísk je preto namieste.

Záverečné myšlienky v rámci diskusie patrili aj úlohe dobrovoľníkov, bez ktorých by žiadne podujatie nebolo možné zorganizovať. Práve EYOF 2021 bude jedinečný aj z tohto pohľadu, keďže pôjde o historicky najväčšiu mobilizáciu aktívnych dobrovoľníkov u nás. K dispozícii by ich mala byť totiž viac než tisícka.

Konferencia pochopiteľne priniesla aj ďalšie témy a zaujímavé vystúpenia. Nasledujúci príspevok poodhalí viac z diania, ktoré bratislavská Refinery Gallery vo svojich priestoroch hostila.



PODNETNÉ, POTREBNÉ, ZAUJÍMAVÉ, ÚPLNE PRE VŠETKÝCH

IGOR MACHAJDÍK



Ešte pred konferenciou Sport (R)evolution sa prezident SOŠV Anton Siekel vyjadril o svojej účasti na niekoľkých konferenciách v zahraničí, zameraných na šport a jeho témy, ktorých „kvalitná úroveň, výborní spíkri a zaujímavý program v kombinácii s perfektnou organizáciou ma utvrdili v tom, že má zmysel sa vážne zaoberať myšlienkou zorganizovať rovnako zaujímavé a kvalitné podujatie aj u nás.“ Nezostalo iba pri slovách, podujatie sa naozaj uskutočnilo a po jeho skončení možno konštatovať, že spomínané atribúty zo zahraničných konferencií zdobili aj premiérové domáce podujatie tohto žánru.

Širokospektrálny záber športových tém so zámerom cielene obsiahnuť čo možno jej najširší okruh dával priestor takým špecifickým oblastiam ako legislatíva, právo, finančný sektor, organizácia podujatí, marketing, mediálna sféra, trendové zretele, vzťahové

záležitosti, budúcnosť športu, digitálne platformy, psychológia. Práve toto široké spektrum mohlo vyvolávať pred konferenciou určité obavy z možnej organizačnej náročnosti a s ňou spojenými rizikami. Priebeh konferencie vyvrátil obavy hneď od začiatku. Pozitívne bol vnímaný fakt, že už v prípravách na podujatie sa proklamovalo, že je určená „úplne pre všetkých“. Každý mal možnosť venovať svoju pozornosť tej svojej oblasti, nájsť si tú svoju parketu.

Flexibilní moderátori zvládli svoje úlohy profesionálne s prehľadom, navodili príjemnú atmosféru, ktorá neupadla počas celého priebehu konferencie, pohoda na pódiiach sa preniesla aj do hľadísk a sál. Bolo dôležité, že v éteri „plávala“ akási ľahkosť, čo ale neznamenalo odľahčovanie dôležitosti prezentovaných tém. Dusno jednoducho absentovalo. Výsledkom bola komunikačná pohoda v celom

priestore Rafinery Gallery. Všetko do seba zapadalo. Okolo 600 ľudí zo širokej športovej obce muselo odchádzať z Vlčieho hrdla v konečnom dôsledku spokojných. Samozrejme, predovšetkým zásluhou dobrého výberu protagonistov z radov športovcov, funkcionárov, manažérov, športových odborníkov z rôznych oblastí, ale aj osobností zo zdanlivo mimošportového spoločenského diania. Pozornosti nemohli ujsť ani športové stánky s ponukou rôznych firiem a organizácií. v priľahlých priestoroch.

Jednotlivé konkrétne prednášky, prezentácie a moderované diskusie prebiehali „ex equo“ na dvoch pódioch, až sa mohlo zdať, že tí, ktorí chceli stihnúť všetko, nemali šancu. Do určitej miery áno, ale taká je akčná filozofia výberu možností. Bolo sa skrátka treba rozhodnúť, čomu dať prednosť, na ktorú tému sa zamerať. Mnohí pravdepodobne prišli už s jasnou predstavou a víziou svojich priorit. Samozrejme, že viacerí neodolali a prebehli načas spod Hlavného pódia k tomu susednému Lifestylelovému a naopak, podľa aktuálnej ponuky réžie, možno sa o pár minút vrátili alebo slobodne „mixovali“ svoje zámery a bezprostredne reagovali na dianie v sálach. Bolo cítiť, že organizátori sa takémuto „tvorivému“ pohybu nebránili, veď bol vyvolaný záujmom byť pri tom.

Opticky sa mohlo zdať, že na Hlavnom pódii prebiehali závažnejšie témy aktuálneho významu

spájané s problematickejšími obzormi slovenského športu, čomu zodpovedalo aj pódiové obsadenie hostí, ale z hľadiska zaujímavosti i atraktívnosti výberu protagonistov i tém Lifestyleové pódium v ničom nezaostávalo. Vyváženosť charakterizovala celý priebeh konferencie. Záujem publika v oboch priestoroch to potvrdzoval. Spätné reakcie počas i po konkrétnej prednáške či diskusii nechýbali a nechýbali ani zvedavé otázky z publika, adresované protagonistom mailovou formou, pričom tie sa vždy objavovali aj na veľkoplošných obrazovkách. Vzácnu skutočnosťou bol dodržovaný časový harmonogram, prakticky žiadne časové sklzy, na čom si réžia dala záležať a tým odstránila možné komplikácie. Javisková i hľadisková disciplína fungovali hneď od rána.

Že to bude v sálach naozaj zaujímavé a „ťahákov“ bude viacero, ukázali hneď vstupné ponuky. Zatiaľ čo na Main Stage rezonovala v podnikateľskom a manažérskom prostredí otázka, či sa dá nepererobiť na športe, na Lifestyle Stage dominovali športovkyne. Konkrétne športovkyne – matky. Šport a ženy je dostatočne zaujímavou témou a keď k nej majú čo povedať také skvelé predstaviteľky nášho športu ako biatlonistka Anastasia Kuzminová, streľkyňa Zuzana Rehák Štefečeková a rýchlostná kanoistka Martina Gogolová-Kohlová, tých sedemdesiat minút rezervovaných na moderovanú diskusiu vám ubehne



veru rýchlo. Tri naše úspešné športovkyne sa podelili o svoje názory na spfšku otázok od moderátorky Ľubici Melcerovej i od zvedavých návštevníkov na tému ženského športu s akcentom na materstvo, ktoré vytváralo spoločného menovateľa pre všetky tri. Bolo veľmi zaujímavé vypočuť si pohľad na športový život, odvíjajúci sa od toho „civilného“, ľudského, o sklbení dvoch rovín existencie dokladované skúsenosťami a zážitkami získanými počas doterajšej športovej kariéry.

Vo svojich výpovediach a vyjadreniach sa zhodovali, športová kariéra a materstvo je silná téma, nie všetkým športovkyniam sa podarí vrátiť sa po pôrode na športoviská a podávať opäť plnohodnotné výkony. Trom protagonistkám tejto diskusie sa to jednoznačne podarilo. Mať rodinu, byť mamou a špičkovou športovkyňou zároveň je naozaj náročné a zodpovedné. Športovkyne by sa tehotenstva báť nemali, odkazujú ostatným. „Som šťastná, keď medzi sebou ženy komunikujú a odovzdávajú si skúsenosti“, poznamenala Anastasia Kuzminová, ktorá bola vo svojom športe jedna z prvých, čo sa vrátila po narodení syna do biatlonovej stopy a vrátila sa aj po narodení

dcérky, a ešte k tomu ako. Medailovo na najvyšších fórach. Rýchlo a úspešne sa vrátila na strelnice po pôrode aj Zuzka Rehák Štefečeková. „Už mesiac po narodení synčeka som bola na strelnici. Vrátila som sa silnejšia. Náš život získal novú dimenziu.“ Martina Gogolová-Kohlová pripomenula, že rozumný pohyb je počas tehotenstva i po pôrode veľmi dôležitý, samozrejme, treba ho rozlišovať. Ešte aj päť dní pred pôrodom bola na vode. Tých otázok bolo mnoho a odpovede veľmi zaujímavé. Najevidentnejší spoločný záver vystihla naša viacnásobná zimná olympijská medailistka: „Podpora v rodine je rozhodujúca a pomoc rodiny veľmi dôležitá.“

Panelové diskusie s úspešnými slovenskými športovcami mali značnú sledovanosť. Lifestylové pódium hostilo o niečo neskôr aj ďalšiu trojicu výborných športovcov. Tvorili ju bývalá hokejová brankárka Zuzana Tomčíková, bývalý profesionálny boxer Tomi „Kid“ Kovács, aj keď si pri jeho mene dávame ešte za slovom bývalý otáznik a bývalý basketbalista Radoslav Rančík. Názov tejto moderovanej diskusie „Už som iba divák“ napovedá, že aktéri predmetných dialógov i monológov sú





pomerne čerstvo po skončení aktívnej činnosti a dianie na športoviskách s ich aktívnou účasťou majú v živej pamäti, ale už môžu hodnotiť z nadhľadu a rozdávať bohaté skúsenosti priehrstami. V prípade Toma „Kida“ Kovácsa je kapitola aktívnej činnosti napriek úspešnému trénerskému pôsobeniu stále pootvorená. *„Som sničkar, vždy si niečo vysnívam a mám ďalšie plány“*, poznamenáva a dá sa využiť, že medzi dvanástimi povrazmi ho možno ešte uvidíme. Zrelú racionalitu spod deravého koša ozejmil Rado Rančík: *„Dá sa hrať aj v tridsiatich ôsmich, otázkou však je, čo kvôli tomu obetuješ“*, pričom pridal aj krédo: *„Ak chceš niečo dosiahnuť, musíš za tým nekompromisne ísť.“*

Do tretice všetko dobré platilo v Refinery Gallery aj v prípade moderovaných diskusií trojíc športových osobností. Zvýšenému záujmu publika čelilo aj susedné Hlavné pódium práve v prípade ďalšej takejto trojice. Náporu záujmu sa tešili pod taktovkou moderátora Petra „Šarkana“ Nováka bývalý hokejista Ľubomír Višňovský, tenistka Dominika Cibulková a biatlonistka Anastasia Kuzminová. Na talkshow s názvom Majstri sveta si bolo treba odskočiť zo susednej Lifestyle Stage, obetovať tam časť programu a premiestniť sa, čo vôbec nebol problém. Mnohí neodolali. S takýmto scenárom sa prakticky počítalo, ohľaduplné „pendlovanie“ medzi pódiami bolo povolené. Aj v prípade tejto spovedanej trojice skvelých športovcov to naozaj stálo za to.

K zdanlivo odľahčeným témam by mohla nabádať živá prednáška Adama Truhlára „Ako nastaviť hlavu športovca v 21. storočí“. Živá preto, lebo dynamické vystúpenie športového psychológa, ktorý zabudoval do svojej ústrovej komunikácie aj jazykové prvky a terminológiu zo záhoráčtiny a do svojho obsažného vystúpenia aktívne zapájal aj obecnosť, našlo v publiku odozvu. Truhlár sa pokúsil odpovedať na otázku ako vybudovať hlavu športovca, poukázal na to, ako dokáže rodič a tréner skomplikovať život športovca, pomenoval podstatné zmeny v jeho nastavení, podčiarkol pozitívny vplyv hravosti športu, nabádal k väčšej dávke slobody v rozhodovaní detí, venoval sa rozvoju detskej psychiky prostredníctvom športu, apeloval na dôležitosť rozvíjania motivácie a koncentrácie. Mottom by malo byť: *„Cieľom je hlavu vyčistiť, nie zahltiť.“*

Pozornosť by si zaiste zaslúžili aj ďalšie vystúpenia a prednášky. Celková atmosféra na konferencii Sport (R)Evolution vyznela veľmi pozitívne, s výstupmi a ohlasmami sa ešte stretne, veď záujem zo strany slovenských športových odborníkov, širokej športovej obce i médií bol značný. Tí, ktorí toto podujatie pripravovali sa netajili, že boli inšpirovaní zahraničím, že chceli prísť s niečím novým a jedinečným a zároveň s niečím sviežim, hravým a akceptovateľným. Reakcie účastníkov potvrdzujú, že sa im to podarilo. Komunikácia v športe je nesmierne potrebná. Tešme sa, že sa dočkáme aj ďalších dielov.

ROK PRED TOKIOM

ZAMYSLENIE SA NAD FINANČNÝMI PODMIENKAMI A ÚSPEŠNOSŤOU OLYMPIJSKÝCH ŠPORTOV

DUŠAN ŤAŽKÝ

Do začiatku Hier XXXII. olympiády v Tokiu ostáva menej ako rok. Tak ako každé hry, aj tie tokijské sa budú stretávať v očiach slovenskej športovej verejnosti s očakávaniami medailových úspechov. Príprava športovej reprezentácie je jednou z kľúčových úloh práce zväzov, na ktorú dostávajú od štátu finančné dotácie. V tomto článku by som preto rád ponúkol zamyslenie a pohľad na to, ako rástli príspevky uznaným športom, príspevky športovcom Top tímu, a aké medailové umiestnenia dosiahli naši športovci v olympijských športoch a olympijských disciplínach na významných podujatiach (OH/ ZOH, MS, ME, MSJ, MSU max., MEJ, MEU max a OHM) v rokoch 2016 – 2018. Pochopiteľne, že rok 2019 z pohľadu dosiahnutých umiestnení nie je hodnotený. A vzhľadom na to, že žiadny z kolektívnych športov sa na OH 2020 nekvalifikoval, nebudeme sa nimi podrobnejšie zaoberať.



V roku 2016 boli v súlade so zákonom o športe č. 440/2015 Z. z. o športe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o športe“) po prvýkrát zvýšené prostriedky štátneho rozpočtu na šport. Po spomínanom zvýšení

bolo pre 40 olympijských športov poskytnutých formou príspevku uznanému športu (ďalej len „PUŠ“) v roku 2016 celkom 26 793 800 eur, o rok to už bolo 34 160 096 eur (nárast o 7 366 296 eur) a v roku 2018 sa PUŠ zvýšil na 42 643 836 eur (nárast o 8 483 740

eur). Oproti roku 2016 sa zvýšil PUŠ pre olympijské športy celkom o 15 850 036 eur (tabuľka č. 1).

Príspevok pre športovcov Top tímu v roku 2016 predstavoval sumu 2 232 375 eur (140 športovcov a 4 kolektívy), v roku 2017 to bolo 2 054 125 eur (116 športovcov a 2 kolektívy) a v roku 2018 sumu 2 522 166 eur (113 športovcov) – tabuľka č. 2.

Tabuľka č. 1

P. č.	Šport	Príspevok uznanému športu (v eur)			Spolu (v eur)
		2016	2017	2018	
1	futbal	5 191 900	7 199 164	9 511 474	21 902 538
2	ľadový hokej	5 200 000	6 006 437	7 723 480	18 929 917
3	tenis	2 701 200	3 120 113	4 195 925	10 017 238
4	kanoistika	1 554 100	1 795 116	2 052 781	5 401 997
5	atletika	1 519 600	1 858 948	2 287 127	5 665 675
6	plavecké športy	1 523 300	1 759 540	2 199 315	5 482 155
7	volejbal	1 003 300	1 484 506	1 792 797	4 280 603
8	cyklistika	870 200	1 374 550	1 860 406	4 105 156
9	hádzaná	1 147 800	1 320 805	1 468 172	3 936 777
10	strelba	894 800	1 033 569	1 144 555	3 072 924
11	lyžovanie	579 600	929 843	977 437	2 486 880
12	basketbal	694 300	908 360	1 085 445	2 688 105
13	stolný tenis	525 000	606 419	1 139 955	2 271 374
14	biatlon	420 800	486 059	538 253	1 445 112
15	gymnastika	340 400	546 098	739 125	1 625 623
16	karate	192 700	309 145	418 418	920 263
17	zápasenie	326 000	376 557	416 992	1 119 549
18	judo	219 200	253 194	280 383	752 777
19	vzpieranie	160 000	184 813	204 659	549 472
20	krasokorčuľovanie	143 300	229 894	254 580	627 774
21	triatlon	146 800	235 509	187 775	570 084
22	sánkovanie	124 200	146 639	158 866	429 705
23	pozemný hokej	117 600	188 664	183 852	490 116
24	box	83 200	133 476	106 423	323 099
25	šerm	138 100	159 517	176 646	474 263
26	bedminton	91 700	147 113	199 112	437 925
27	veslovanie	88 800	142 460	157 758	389 018
28	golf	83 500	133 958	181 307	398 765
29	jazdectvo	102 600	164 599	131 237	398 436
30	rýchlokorčuľovanie	65 100	208 044	115 879	389 023
31	moderný päťboj	104 400	120 591	133 540	358 531
32	taekwondo WT	71 200	99 037	91 073	261 310
33	jachting	86 400	99 799	110 516	296 715
34	boby	84 000	97 027	107 446	288 473
35	basebal	64 200	102 995	112 565	279 760
36	lukostrelba	65 700	105 401	84 038	255 139
37	softbal	40 600	46 896	51 932	139 428
38	curling	24 000	38 503	36 453	98 956
39	rugby	4 200	6 738	20 224	31 162
40	športové lezenie	0	0	5 915	5 915
	Spolu	26 793 800	34 160 096	42 643 836	103 597 732

V rokoch 2016 – 2018 bolo teda 40-tim olympijským športom poskytnutých formou PUŠ a príspevku pre športovcom Top tímu celkovo 110 406 398 eur (tabuľka č. 3).

Je viac ako zrejmé, že objem poskytnutých finančných prostriedkov sa pre olympijské športy v hodnotenom období výrazne zvýšil. Ale zvýšil sa aj počet získaných

Tabuľka č. 2

P. č.	Šport	Príspevok Top team (v eur)			Spolu (v eur)
		2016	2017	2018	
1	futbal	108 000	0	0	108 000
2	ľadový hokej	184 000	184 000	0	368 000
3	tenis	50 000	80 000	86 341	216 341
4	kanoistika	680 625	599 375	908 388	2 188 388
5	atletika	187 500	110 000	201 463	498 963
6	plavecké športy	42 500	25 000	35 976	103 476
7	volejbal	127 000	112 000		239 000
8	cyklistika	63 000	55 000	57 561	175 561
9	hádzaná	0	0	0	0
10	strelba	245 000	225 000	228 445	698 445
11	lyžovanie	140 000	150 000	169 087	459 087
12	basketbal	0	0	0	0
13	stolný tenis	20 000	10 000	0	30 000
14	biatlon	145 000	155 000	145 702	445 702
15	gymnastika	15 000	10 000	0	25 000
16	karate	0	135 000	345 365	480 365
17	zápasenie	70 000	40 000	86 342	196 342
18	judo	11 000	5 000	35 976	51 976
19	vzpieranie	40 000	20 000	14 390	74 390
20	krasokorčuľovanie	7 500	7 500	19 786	34 786
21	triatlon	0	10 000	0	10 000
22	sánkovanie	26 250	21 250	21 586	69 086
23	pozemný hokej	0	0	0	0
24	box	35 000	55 000	64 755	154 755
25	šerm	0	0	0	0
26	bedminton	0	0	0	0
27	veslovanie	0	15 000	21 586	36 586
28	golf	0	0	0	0
29	jazdectvo	0	0	0	0
30	rýchlokorčuľovanie	0	0	7 195	7 195
31	moderný päťboj	0	0	0	0
32	taekwondo WT	20 000	30 000	35 976	85 976
33	jachting	0	0	14 390	14 390
34	boby	0	0	0	0
35	basebal	0	0	0	0
36	lukostrelba	15 000	0	0	15 000
37	softbal	0	0	0	0
38	curling	0	0	0	0
39	rugby	0	0	0	0
40	športové lezenie	0	0	21 856	21 856
	Spolu	2 232 375	2 054 125	2 522 166	6 808 666

Tabuľka č. 3

P. č.	Šport	Príspevok uznanému športu (v eur)			Príspevok Top team (v eur)			Spolu (v eur)
		2016	2017	2018	2016	2017	2018	
1	futbal	5 191 900	7 199 164	9 511 474	108 000	0	0	22 010 538
2	ľadový hokej	5 200 000	6 006 437	7 723 480	184 000	184 000	0	19 297 917
3	tenis	2 701 200	3 120 113	4 195 925	50 000	80 000	86 341	10 233 579
4	kanoistika	1 554 100	1 795 116	2 052 781	680 625	599 375	908 388	7 590 385
5	atletika	1 519 600	1 858 948	2 287 127	187 500	110 000	201 463	6 164 638
6	plavecké športy	1 523 300	1 759 540	2 199 315	42 500	25 000	35 976	5 585 631
7	volejbal	1 003 300	1 484 506	1 792 797	127 000	112 000		4 519 603
8	cyklistika	870 200	1 374 550	1 860 406	63 000	55 000	57 561	4 280 717
9	hádzaná	1 147 800	1 320 805	1 468 172	0	0	0	3 936 777
10	strelba	894 800	1 033 569	1 144 555	245 000	225 000	228 445	3 771 369
11	lyžovanie	579 600	929 843	977 437	140 000	150 000	169 087	2 945 967
12	basketbal	694 300	908 360	1 085 445	0	0	0	2 688 105
13	stolný tenis	525 000	606 419	1 139 955	20 000	10 000	0	2 301 374
14	biatlon	420 800	486 059	538 253	145 000	155 000	145 702	1 890 814
15	gymnastika	340 400	546 098	739 125	15 000	10 000	0	1 650 623
16	karate	192 700	309 145	418 418	0	135 000	345 365	1 400 628
17	zápasenie	326 000	376 557	416 992	70 000	40 000	86 342	1 315 891
18	judo	219 200	253 194	280 383	11 000	5 000	35 976	804 753
19	vzpieranie	160 000	184 813	204 659	40 000	20 000	14 390	623 862
20	krasokorčuľovanie	143 300	229 894	254 580	7 500	7 500	19 786	662 560
21	triatlón	146 800	235 509	187 775	0	10 000	0	580 084
22	sánkovanie	124 200	146 639	158 866	26 250	21 250	21 586	498 791
23	pozemný hokej	117 600	188 664	183 852	0	0	0	490 116
24	box	83 200	133 476	106 423	35 000	55 000	64 755	477 854
25	šerm	138 100	159 517	176 646	0	0	0	474 263
26	bedminton	91 700	147 113	199 112	0	0	0	437 925
27	veslovanie	88 800	142 460	157 758	0	15 000	21 586	425 604
28	golf	83 500	133 958	181 307	0	0	0	398 765
29	jazdectvo	102 600	164 599	131 237	0	0	0	398 436
30	rýchlokorčuľovanie	65 100	208 044	115 879	0	0	7 195	396 218
31	moderný päťboj	104 400	120 591	133 540	0	0	0	358 531
32	taekwondo WT	71 200	99 037	91 073	20 000	30 000	35 976	347 286
33	jachting	86 400	99 799	110 516	0	0	14 390	311 105
34	boby	84 000	97 027	107 446	0	0	0	288 473
35	basebal	64 200	102 995	112 565	0	0	0	279 760
36	lukostrelba	65 700	105 401	84 038	15 000	0	0	270 139
37	softbal	40 600	46 896	51 932	0	0	0	139 428
38	curling	24 000	38 503	36 453	0	0	0	98 956
39	rugby	4 200	6 738	20 224	0	0	0	31 162
40	športové lezenie	0	0	5 915	0	0	21 856	27 771
	Spolu	26 793 800	34 160 096	42 643 836	2 232 375	2 054 125	2 522 166	110 406 398

medailových umiestnení? Pozrime sa preto, ako sa toto zvýšenie finančných prostriedkov prejavilo v počte získaných medailových umiestnení.

Počet získaných medailových umiestnení v rokoch 2016 – 2018:

Rok	Medaily - dospelí	Medaily - juniori	Spolu
2016	18	16	34
2017	14	21	35
2018	14	21	35

Z uvedeného prehľadu je zrejmé, že počet medailových umiestnení sa zvýšil len zanedbateľne.

Ak sa na to pozriem z pohľadu konkrétnych športov, tak v hodnotenom období sa najviac darilo kanoistom, ktorí získali až 47 medailových umiestnení, pričom vodný slalom v našom rebríčku obsadil prvé miesto s počtom 30 medailí a rýchlostná kanoistika druhé miesto so ziskom 17 medailí. Hneď však môžeme odpočítať zlato z OH 2016 (Škantárovci v C2), striebro z OH 2016 (Myšák, Vlček, Tarr a Linka v K 4 na 1 000 m) dve zlaté z ME 2016 (Kučera, Bátik v C2 a Myšák, Vlček, Tarr a Linka v K 4 na 1 000

m) a zlato z ME U23 2016 (Gewissler, Skákala v C2). Umiestnenia boli totiž získané v disciplínach, ktoré boli vyradené z olympijského programu a v Tokiu 2020 sa v nich už nebude súťažiť. Škoda, boli to naše parádne disciplíny... Napriek týmto stratám, kanoistika aj tak ostáva našim najúspešnejším olympijským športom v rokoch 2016 – 2018, čo do počtu získaných medailových umiestnení.

Tretie miesto patrí športu, v ktorom sa bude v Tokiu 2020 súťažiť na olympijských hrách vôbec po prvýkrát. Karate získalo celkom 16 medailových umiestnení, z toho 5 v kategórii dospelých. Kvalifikovať sa na OH 2020 bude veľmi náročnou úlohou, nakoľko počty športovcov, ktorí budú môcť na nich štartovať, sú pomerne nízke.

Strelba získala 8 medailových umiestnení (pre poriadok musím odrátať striebro Olejníka z ME 2017 v dvojitom trape, ktorý bol tiež vyradený z olympijského programu), ale čo je zaujímavé, všetky v kategórii dospelých. Ukazuje to na chýbajúcu zálohu medzi mládežou, čo môže byť predzvesťou toho, že o niekoľko rokov by mohol tento úspešný šport len spomínať na svoje úspechy.

Na piatom mieste skončila atletika so ziskom 7 medailových umiestnení. Matej Tóth získal obidve medaily v kategórii dospelých a o ostatné sa postarali mládežníci. Niet pochýb o tom, že Volko, Gajanová



a Paulíny dosiahnutými umiestneniami zaujali, ale v Tokiu 2020 nebudú patriť medzi aspirantov na stupne pre víťazov. Samozrejme, ak sa tam vôbec kvalifikujú.

Biatlon na šiestom mieste je našim najúspešnejším zimným športom. Šport, ktorý nedisponuje širokou členskou základňou, je viac ako desaťrocie bytostne spätý s Nasťou Kuzminovou. Napriek jej úctyhodnej zbierke zlatých a strieborných olympijských medailí a samozrejme, že s tým i spojenej popularity medzi slovenskými fanúšikmi športu, jej úspechy neprilákali zvýšený počet záujemcov o tento zaujímavý šport. Ojedinelou hviezdíčkou, ktorá sa objavila na slovenskom biatlonovom nebi je Paulína Fialková, ktorá najmä v tomto roku naznačila, že by mohla kráčať v Nastiných úspešných šlapajách. Žiaľ, o to smutnejší pohľad býva na výsledky, ktoré dosahujú muži...

Box a zápasenie získali zhodne po 4 medailové umiestnenia. Boxeri získali zlato a bronz v kategórii dospelých na Otvorených majstrovstvách Európskej únie 2018, čo je časťou športového hnutia spochybňované argumentáciou, že to nie sú

majstrovstvá Európy... Zápaseniu sa mimoriadne vydarili nákupy, nakoľko všetky medailové umiestnenia pre Slovensko získali ešte v tom čase občania Ruskej federácie. Svetová zápasnícka federácia totiž umožňuje, aby na významných medzinárodných podujatiach štartovali aj športovci, ktorí ešte nie sú štátnymi občanmi tej krajiny, ktorú na podujatí reprezentujú. Samozrejme, okrem štartu na olympijských hrách, kde to nie je možné. V súčasnosti už majú udelené štátne občianstvo Slovenskej republiky všetci – Makoev, Gul'aeov i Salkazanov. So záujmom budeme sledovať, ako sa títo „legionári“ budú biť za novú vlasť, a či sa im podarí kvalifikovať na OH v Tokiu.

Cyklistika je na deviatom mieste, a to vďaka fenoménu menom Sagan. Je pravdou, že športovec jeho kvalít sa skutočne narodí len raz za čas. Inak pohľad do slovenského pelotónu nie je optimistický, tak na ceste, dráhe, ako aj v MTB XC. V Tokiu Sagan v cestných pretekoch môže, ale aj nemusí štartovať. Máme ešte v pamäti, že trať cestných pretekov mu na olympiáde v Rio de Janeiro profilom nevyhovovala, a preto radšej štartoval v pretekoch MTB XC, čo bola



síce výborná reklama pre toto športové odvetvie, ale s minimálnou šancou na jeho dobré umiestnenie. Nechajme sa teda prevapíť, čo Sagan predvedie v Tokiu.

Prvú desiatku uzatvára bojový šport – taekwondo WT, v ktorom všetky tri medaily získala juniorka Briškárová. Všetka česť, že sa dokáže presadiť v tomto športe, ale jej účasť v Tokiu sa javí ako málo pravdepodobná.

So ziskom jedného medailového umiestnenia nasleduje tenis, plávanie, judo, veslovanie, športové lezenie a stolný tenis. Zámerne sú tieto športy uvedené v tomto poradí. Tenistka Cibulková získala zlato na MS WTA v roku 2016 (aj napriek tomu, že na turnaji hralo len 8 hráčok, tento turnaj je považovaný tenisovými odborníkmi za MS), plavec Nagy získal striebro na ME 2016 a v jude Poliak bronz na ME 2017. V športovom lezení, stolnom tenise a vo veslovaní boli medaily získané len v juniorských kategóriách. Všetky tu uvedené športy majú niečo spoločné, a to, že v priebehu troch rokov získali len jedno medailové umiestnenie.

Kto z našich športovcov by mal byť v Tokiu nositeľom medailových ambícií? Sú to predovšetkým športovci, ktorí sú dlhodobo úspešní na významných európskych a svetových podujatiach – jeden z trojice Martikán,

Beňuš, Slafkovský (vodný slalom), Vlček spolu s nádejnou omladinou - Baláž, Botek, Zalka, Jakubík (rýchlostná kanoistika), Rehák – Štefečeková, Varga, Barteková (strelba) a Tóth (atletika). Všetci menovaní takmer pravidelne, rok čo rok získavajú medailové umiestnenia. Ale zároveň všetci majú 30 a viac rokov, Martikán dokonca 40! A ak by náhodou materské povinnosti nedovolili Rehák – Štefečekovej štart v Tokiu, máme hneď o jednu medailovú šancu menej.

Napriek tomu, že v juniorských kategóriách najviac medailí pravidelne získava vodný slalom, v súvislosti s Tokiom 2020 je asi predčasné hovoriť o tom, že sa niekto z tejto nastupujúcej generácie dokáže výraznejšie presadiť. Naopak v rýchlostnej kanoistike pravdepodobne našli vhodný spôsob, ako pripraviť mladé nádeje na to, aby bojovali o tie najvyššie méty. V priebehu posledných dvoch rokov, dokázali okolo nestarnúceho Vlčeka doplniť posádku K 4 o nádejné talenty. Dokonca rok pre Tokiom 2020 sa takáto nová a omladená posádka bez väčších problémov nielen kvalifikovala do Tokia, ale dokonca získala na MS bronzovú medailu. Karate síce získalo v juniorských kategóriách po vodnom slalome najviac medailí – sedem, všetky však len na európskej úrovni. Chýba mu teda akýkoľvek zápis zo svetových juniorských podujatí. A varovným signálom do budúcnosti môže byť skutočnosť, že zo sedemnástich športov, ktorým sa podarilo získať medailové umiestnenie, až sedem



z nich sa nedokázalo vôbec presadiť na významných juniorských podujatiach.

Zastavme sa na chvíľu pri tenise, ktorý po futbale a ľadovom hokeji dostal v priebehu rokov 2016 – 2018 najviac finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu. Celkovo to predstavovalo sumu 10 233 579 eur. V čase prípravy tohto príspevku žiadny slovenský tenista nefiguroval v prvej stovke svetového rebríčka a najlepšia žena bola na 53. mieste svetového rebríčka. V tímových súťažiach, ktoré ITF označuje ako MS družstiev, patrí Slovensku v Davisom pohári miesto v 1. skupine euro – africkej zóny a v Pohári federácie patrí ženám miesto v II. svetovej skupine. Len vďaka veľkej reorganizácii oboch súťaží majú naše družstvá stále ešte šancu prebojovať sa na finálové turnaje, ktoré sa uskutočnia v roku 2020 v Madride a Budapešti. Ak som spomenul najlepšie individuálne rebríčkové postavenia mužov a žien, potom v ITF svetovom rebríčku juniorov náš najlepšie umiestnený junior figuroval na 174. mieste a juniorka na 86. mieste...

Záverom možno konštatovať, že v slovenskom športe nič nové pod slnkom. V Tokiu 2020 sa budeme spoliehať v prvom rade na športovcov, ktorí nebudú na olympijských hrách súťažiť po prvýkrát a väčšina z nich už pozná ako chutí olympijská medaila. Pre viacerých z nich to zároveň môže byť posledná súťaž pod olympijskými kruhmi. Verme, že úspešná! Optimizmom však nemožno hýriť, zjavne nám chýba generácia športovcov, ktorí by už o rok v Tokiu boli pripravení bojovať o tie najvyššie méty.

Zo zoznamu medailistov v juniorských kategóriách totiž nevyčnieva žiadne meno tak, aby sme ho hneď mohli pasovať za aspiranta na medailu. Ale tak, ako to býva v rozprávkach, verme, že všetko sa napokon na dobré obráti. Aj keď štatistika hovorí o niečom inom...

V tomto príspevku som ponúkol len jeden z možných pohľadov, ktorým sú v tomto prípade poskytnuté finančné prostriedky zo štátneho rozpočtu a počet získaných medailových umiestnení v olympijských športoch a olympijských disciplínach pred blížiacimi sa OH 2020 v Tokiu. Možno niekedy nabadúce sa môžeme napr. pozrieť na to, ako sa prejavilo viac financií v športe na rast počtu športovcov do 23 rokov. Stručné hodnotenia jednotlivých športov vychádzajú z môjho subjektívneho pohľadu. Dúfam, že potom, ako si zodpovední funkcionári prečítajú tento príspevok, nebudú hľadať chyby v jeho autorovi, ale minimálne sa zamyslia nad tým, či vynaložené finančné prostriedky zodpovedajú tomu, aké výsledky naši športovci v posledných troch rokoch dosiahli. Všetci, ktorí sa pohybujeme v športe vieme, že nemáme dostatok potrebnej a kvalitnej športovej infraštruktúry, nie je vyriešené financovanie športových klubov (podľa mňa základných článkov, bez ktorých bude stále ťažšie a ťažšie vyhľadávať športové talenty), pokrívajúca vzdelávanie športových odborníkov s ich následným uplatnením v športe, znížená telesná zdatnosť mládeže, vo všeobecnosti slabý záujem o telesné aktivity a šport atď. A isto by sa našlo ešte veľa ďalších dôvodov, ktoré by sa dali postupne vymenovať, prečo je dnes slovenský šport taký, aký je.



MAJÚ EURÓPSKE HRY BUDÚCNOSŤ?



■ LUBOMÍR SOUČEK

Európske hry píšu svoju históriu len od roku 2015. V porovnaní s inými kontinentmi, ktoré majú dlhodobo etablované multišportové hry, vznikli o veľa desaťročí neskôr. Ved' Panamerické aj Ázijské hry sa konajú už od roku 1951 a Africké hry od roku 1965.

Napriek tomu, že obe prvé edície Európskych hier – v Baku 2015 aj v Minsku 2019 – boli veľmi vydarené, nedá sa povedať, že by európska verejnosť toto nové podujatie prijala s nadšením, že by ho extra pozorne sledovala, ani že by sa v celkovom povedomí začalo vnímať ako menšia európska „sestra“ olympijských hier.

Prečo je to tak? A majú Európske hry budúcnosť? Pokúsili sme sa zamyslieť nad odpoveďami na tieto otázky.

Šport v Európe má úplne inú tradíciu, než inde vo svete

Na európskom kontinente sa zrodil staroveký aj moderný šport - olympijské (aj ďalšie) hry v antickom Grécku a väčšina športov vo Veľkej Británii, resp. vo Francúzsku.

„Európske“ korene má aj veľká väčšina

medzinárodných športových federácií. A napríklad tá najstaršia zo všetkých, gymnastická FIG, vznikla v roku 1881 najprv ako európska so skratkou FEG. Po transformácii na FIG začala už v roku 1903 organizovať majstrovstvá sveta, ktorých prvých 19 edícií (až do MS 1979 vo Fort Worth v USA) sa konalo výlučne na európskej pôde.

Európske šampionáty v množstve športov majú veľmi dlhú tradíciu. Napríklad v krasokorčuľovaní sa konajú už od roku 1891. Majstrovstvá sveta v tomto odvetví mali premiéru len o päť rokov neskôr, ale až do roku 1929 sa konali výlučne v Európe. Podobné to bolo aj v rýchlokorčuľovaní.

Pokiaľ si povšimneme dva najväčšie letné olympijské športy s najrozsiahljším súťažným programom, tak v atletike mali ME premiéru už v roku 1934, v plávaní dokonca už v roku 1926. Svetové šampionáty sa pritom v oboch začali usporadúvať až o mnoho desaťročí neskôr – v rokoch 1983, resp. 1973. V

dvoch najväčších letných športoch sa dlhé roky za majstrovstvá sveta de facto považovali olympijské hry.

A ešte dva príklady: ME vo veslovaní boli po prvý raz už v roku 1893, ale prvé MS až o takmer sedem desaťročí neskôr. A v cestnej cyklistike sa síce premiérové MS uskutočnili v roku 1927, ale až v Montreale 1974 sa konali prvý raz mimo Európy!

„Starý“ kontinent bol navyše v rámci sveta od éry obnovenia olympijských hier a prvých svetových šampionátov dlhodobo športovo najúspešnejší. S výnimkou historicky najväčšej športovej veľmoci sveta – USA - sa z iných kontinentov v desiatke medailovo najúspešnejších krajín na OH či ZOH celé desaťročia objavovali, aj to len sporadicky, iba Austrália, Kuba, Kanada, Južná Afrika a Japonsko. Až v Los Angeles 1984 ako nová športová veľmoc (neskôr supervelmoc) pribudla Čína, potom do top 10 občas prenikli aj Keňa, Jamajka a Kórejská republika.

Čo z tohto všetkého vyplýva? Šport v Európe má úplne inú tradíciu, než inde vo svete. A od toho sa odvíjal aj výrazne odlišný vývoj súťaží na iných kontinentoch.

Ostatné kontinentálne hry boli kompenzáciou malej účasti na olympiádach

Športová rozvinutosť na kontinentoch mimo Európy (ak odrátame výnimočné USA) bola celé desaťročia mnohonásobne nižšia.

Na olympijské hry sa z iných svetadielov zväčša dostávalo veľmi málo športovcov z krajín z Latinskej Ameriky, Ázie, Afriky či Oceánie. A ich úspešnosť bola v zásade nízka. Až na zopár výnimiek (napríklad mužský pozemný hokej s dlhodobou dominanciou Indie a čiastočne Pakistanu) vlastne len paberkovali.

Pre množstvo krajín mimo Európy sa preto „ich“ kontinentálne hry stali kompenzáciou za ich málo početnú aj málo úspešnú účasť na olympijských hrách. A aj keď sa situácia postupne menila a v niektorých mimoeurópskych krajinách sa šport dostal na výrazne vyššiu úroveň, než predtým, medzičasom tieto hry už boli etablované a rešpektované, takže prežili a ďalej rástli. Až do súčasnej, dá sa povedať, gigantickej podoby a rozmeru, ktorý sa v Ázii aj v Amerike blíži olympijskému – a počtami súťažných disciplín (v Ázii aj počtom účastníkov) ho dokonca



prevyšuje.

Európa so svojou vysokou športovou úrovňou, aj s dlhodobo rozvinutým systémom európskych šampionátov (z olympijských športov absentujú len v lyžovaní, plus v cestnej cyklistike sa súťaž kategórie elite objavila len nedávno) kontinentálne hry jednoducho nepotrebovala.

Ale napriek tomu sa ich dočkala. V úplne inej realite a v historicky výrazne odlišnom období, než v akom vznikli Panamerické, Ázijské, či Africké hry...

Prehustený športový kalendár a komercializácia sú proti EH

Treba si povšimnúť ešte ďalší faktor, pre ktorý sa zmienené trojo kontinentálnych hier (a k nim sa postupne pridali ďalšie buď s teritoriálnym, náboženským, alebo iným spojivom – napríklad Panpacifické hry, Stredomorské hry, Hry malých štátov, Svetové hry, Hry Commonwealthu, Makabejské hry, či Hry islamskej solidarity, tohto roku v októbri budú aj premiérové Svetové plážové hry ANOV, k tomu ešte treba pridať aj svetové univerziády a Svetové armádne hry ako ďalšie obrovské multišportové podujatia) etablovali na medzinárodnej scéne.

Ostatné kontinentálne, ale aj niektoré ďalšie uvádzané hry vznikli v čase, keď športový kalendár nebol zďaleka taký prehustený ako dnes a keď organizátori podujatí v jednotlivých športoch nemali toľko peňazí, aby „štartovným“ a prémiami lákali špičkových športovcov na rôzne mítingy, turnaje či podujatia.

Kedysi neexistovali ani seriály Svetového pohára a ďalších dlhodobých súťaží, takže možností stretnúť sa s kvalitnou konkurenciou veľa nebolo. Preto

bola účasť na rôznych multišportových hrách aj pre špičkových športovcov vítaná a vzhľadom na výrazne redší kalendár a nepomerne menšie množstvo možností atraktívnych štartov aj prestížna.

Dnes je však situácia úplne iná. Športový kalendár je plný na prasknutie. S tým ide ruka v ruke čoraz väčšia komercializácia športu. Okrem kontinentálnych federácií organizujú neraz štedro dotované podujatia najmä rozmanité privátne organizácie. Špičkový športovec dnes zvyčajne radšej uprednostní lukratívny štart pred súťažou, z ktorej materiálne nič nemá.

S tým súvisí zosilňovanie konkurenčného prostredia. Hromada peňazí od potenciálnych sponzorov a z predaja vysielacích práv zďaleka nemá nebotyčnú výšku Everestu a bijú sa o ňu mnohí.

Keď sa pozrieme špeciálne na Európu, sú tu niektoré silné športové federácie, pre ktoré sa ich kontinentálne šampionáty stali hlavným zdrojom príjmov. Úplne vynechajme futbal, ktorého marketingová pozícia je vyslovene špecifická. Ale sú v Európe aj iné športy, ktoré sa tešia vysokej sledovanosti – a s ňou súvisia vysoké príjmy z marketingu a od televízií. Je pochopiteľné, že sa nechcú o ne deliť.

Pre kontinentálne federácie „veľkých“ športov Európske hry predstavujú nechcenú konkurenciu pri oslovovaní potenciálnych sponzorov, aj pri predaji vysielacích práv. Niektoré sa preto radšej zapojili do konkurenčného projektu spoločných európskych šampionátov, ktorý mal premiéru v auguste 2018 v Glasgowe. V

škótskej metropole sa krátko po sebe konalo viacero ME – v plaveckých športoch, gymnastike, väčšine cyklistických odvetví, veslovaní, golfe a v triatlone. Súčasťou tohto projektu boli aj ME v atletike v Berlíne.

Hlavným partnerom projektu spoločných európskych



šampionátov sa stala Eurovízia, teda EBU, vďaka čomu ich masovo mohli vidieť diváci v celej Európe. Prenosy z Európskych hier v Minsku však národné verejnoprávne televízie, členovia EBU, nevysielali - až na drobné výnimky, ako bola napríklad rýchlostná kanoistika v RTVS.

Treba však povedať aj to, že pre „menšie“ federácie sú Európske hry naopak vítané, pretože im poskytujú väčší priestor na mediálne zviditeľnenie a lepšie finančné podmienky, než keby si mali „svoj“ šampionát organizovať len vo vlastnej réžii.

Prvé dve edície Európskych hier mali svoje limity

Európske olympijské výbory (EOV) ako vlastníci práv na Európske hry majú v tomto konkurenčnom prostredí v nemalej miere zviazané ruky. Na jednej strane organizujú multišportové podujatie, čo je oveľa náročnejšie ako jeden šampionát – a zároveň sa im oveľa ťažšie hľadá usporiadateľ hier s dostatočne vyspelou i rozsiahlou športovou a ubytovacou infraštruktúrou.

Ale napriek tomu, že Európske hry sú podujatím v olympijskom duchu a zastrešuje ich olympijská organizácia, EOV nemôžu v súvislosti s ním

komerčne využívať olympijskú symboliku. Tú vlastní Medzinárodný olympijský výbor (MOV), ktorý síce nielen kontinentálne, ale aj viaceré ďalšie spomínané hry patrónuje, ale práva na komerčné využívanie piatich prepletených rôznofarebných kruhov, čo je najznámejší symbol sveta - a pre MOV „zlaté vajce“, z rúk pochopiteľne nedá...

Táto skutočnosť organizátorov EH výrazne obmedzuje. Bez predávania „kruhov“ objektívne nevedia vygenerovať také veľké marketingové príjmy, aby európskym federáciám „veľkých“ športov mohli ponúknuť taký kus finančného koláča, že by tie z Európskych hier získali väčší benefit, než zo šampionátu, ktorý usporiadajú vo vlastnej réžii a s vlastným marketingom. Z toho vyplývajú limity EH v ich súčasnej podobe.

Najmä preto na I. európskych hrách v Baku 2015 boli súťaže v plaveckých športoch určené len pre juniorov, resp. kadetov (vodné pólo), atletika mala len status III. európskej ligy miešaných družstiev, basketbal mal len podobu streetballu (traja proti trom) a vo volejbale štartovalo len torzo špičkových tímov, pričom futbal, volejbal aj hádzaná absentovali.

V Minsku 2019 sa situácia zlepšila v tom, že tam súťažili výlučne športovci v seniorskom veku.



Olympijský šport číslo jeden – atletika – sa však predstavil len v atypickej podobe súťaže miešaných tímov vo formáte DNA (Dynamic New Athletics), na ktorú sú zmiešané názory, a olympijský šport číslo dva – plávanie – v programe podujatia úplne absentoval. Basketbal sa hral znovu len vo formáte 3 proti 3, futbal len v plážovej verzii, volejbal aj hádzaná úplne chýbali.

Z tradičných olympijských športov v Minsku absentovali aj veslovanie, vzpieranie, jazdectvo, šerm, jachting, moderný päťboj, pozemný hokej, tenis, z tých novších triatlon, taekwondo, golf, ragby a z odvetví tých športov, ktoré v Minsku v programe boli, vodný slalom, bikros a horská cyklistika.

Samozrejme, Európske hry nemajú byť kópiou olympijských hier a organizátori ich program – po dohode s EOJ – prispôbujú svojim reálnym možnostiam. V Minsku sa takisto ako v Baku súťažilo aj v niektorých neolympijských športoch, resp. odvetviach – v plážovom futbale, aerobiku, akrobatickej gymnastike a v bojovom umení sambo, ktoré je v krajinách bývalého Sovietskeho zväzu veľmi populárne.

„Program Európskych hier by mohol byť pružný a nie všetky športy v ich programe by mali byť fixné. Mohli by sa objaviť aj iné odvetvia,“ myslí si športový riaditeľ SOŠV Roman Buček, ktorý viedol slovenskú výpravu na EH 2019, a dodáva: *„Ďalšie Európske hry budú v roku 2023 v Krakove, kde majú k dispozícii aj vodnoslalomársky kanál, takže predpokladám, že tam by sa mohlo súťažiť aj vo vodnom slalome.“*

Minsk ponúkol udržateľnejší model ako Baku

Kým I. európske hry v Baku možno bez nadsádzky označiť ako megalomanské, o Minsku sa dá povedať, že ukázal udržateľnejší model tohto multišportového podujatia.

Na premiérovej edícii hier v júni 2015 súťažilo viac než 6000 športovcov zo všetkých 50 európskych krajín. Súťaže sa uskutočnili v 253 disciplínach 31 športových odvetví 20 športov. Podujatie trvalo 17 dní – takisto ako olympijské hry.

Rozmer Európskych hier sa pri ich druhej edícii výrazne zmenšil. Počet športovcov z 50 európskych krajín sa znížil o viac než tretinu – na 3667. Počet

medailových disciplín klesol o viac než pätinu. V 15 športoch a dovedna v 23 odvetviach sa súťažilo o 200 medailových kolekcii (91 disciplín bolo mužských, 89 ženských a 20 miešaných). Ešte výraznejšie sa zredukovala dĺžka trvania podujatia – zo 17 na 10 dní (21. – 30. júna). Ale vďaka využitiu takmer výlučne už existujúcich stavieb bol rozpočet Minska len zlomkový v porovnaní s Baku, kde sa celkové náklady odhadovali až na osem miliárd dolárov!

Súťaže v dvoch športoch (box a džudo) mali v Minsku zároveň status ME. V športovej streľbe, lukostreľbe a v stolnom tenise sa bojovalo aj o olympijské miestenky. Súťaže vo viacerých ďalších športoch (atletika – len 7 disciplín v behoch, bedminton, cyklistika, džudo a karate) boli súčasťou dlhodobého kvalifikačného procesu na OH 2020 v Tokiu.

Napriek predošlým riadkom musíme povedať, že len zlomkovo sa realizuje pôvodná idea z čias zrodu



Európskych hier, že toto podujatie by vo väčšine športov malo byť hlavnou európskou olympijskou kvalifikáciou. Z tohto dôvodu boli termíny prvej aj druhej edície EH stanovené rok pred OH. Táto veľká ambícia sa však zatiaľ naplňa len v malej miere.

Na druhej strane treba povedať, že s výnimkou atletiky bola úroveň všetkých súťaží v Minsku veľmi vysoká. To je dnes zrejme najväčší argument v prospech budúcnosti tohto podujatia, aj keď tá určite nebude ľahká.

Európske hry si ešte dlhšie budú hľadať svoju tvár, ale môžu mať budúcnosť

Šéf koordinačnej komisie EOV pre EH 2019 Spyros Capralos na záverečnej tlačovej besede v Minsku vyzdvihol olympijský charakter podujatia. „Množstvo účastníkov Európskych hier sa nikdy neprebojuje na olympijské hry, ale vďaka EH nadobudnú skúsenosť, ako to vyzerá na OH. Kým na svetových či európskych šampionátoch žijú v hoteloch, tu sa v dedine môžu zoznámiť s množstvom športovcov z iných odvetví a nasať olympijskú atmosféru. A fakt, že v niektorých športoch sa z EH možno priamo kvalifikovať na budúcoročné olympijské hry, zvyšuje atraktivitu podujatia.“

Prezident Slovenského olympijského a športového výboru Anton Siekel v predslove do knihy MINSK 2019, ktorú vydal SOŠV, napísal: „Pre nás boli Európske hry najlepšou možnosťou konfrontácie s európskou špičkou. Naši športovci a ich realizačné tímy zistili, čo musia v príprave na OH v Tokiu vylepšiť. Rovnako na tom boli aj športovci z iných európskych krajín. Aj preto som presvedčený, že Európske hry si postupne budú získavať väčšiu popularitu a prestíž. Potvrdzujú to i názory zástupcov európskych športových federácií aj olympijských výborov a hlavne zúčastnených športovcov. Všetci ocenili výbornú atmosféru celého podujatia a vyjadrili celkove veľkú spokojnosť s organizáciou hier v Minsku. Všetko išlo hladko a nevyskytol sa žiadny vážnejší problém.“

Napriek týmto pozitívnym slovám zo všetkého vyššie uvedeného vyplýva, že stále ešte nové podujatie bude určite dlhšie hľadať svoju tvár, aj svoje stabilné „miesto na slnku“.

Vnímajúc všetky zmienené okolnosti a realitu, v ktorej sa v roku 2015 objavili Európske hry, nemôžem sa stále ubrániť prvotnému dojmu, že niekdajší írsky prezident EOV Patrik Hickey, ktorý bol iniciátorom ich vzniku (aj keď tomu predchádzalo vyhotovenie štúdie uskutočniteľnosti), si založením tohto podujatia



predovšetkým chcel postaviť pomník. Mám neodbytný pocit, že sa inšpiroval Jacquom Roggem, ktorý v roku 1991 krátko po svojom nástupe na čelo EOV presadil založenie Európskych olympijských dní mládeže (vtedy EYOD, dnes EYOF – Európsky olympijský festival mládeže) a potom už ako prezident MOV aj založenie olympijských (aj zimných) hier mládeže.

Vďaka Hickeyho priateľstvu s všemocným prezidentom Azerbajdžanu a zároveň šéfom národného olympijského výboru krajiny Ilhamom Alijevom bývalý prezident EOV dosiahol, že ťarchu úlohy prvolezca Európskych hier na seba (pre väčšinu ľudí prekvapujúco) zobrala moslimská krajina, ktorá je na najvýchodnejšom konci Európy. Zvládla ju – za obrovskú finančnú cenu – grandiózne. Lenže práve výškou nákladov nastavila latku tak vysoko, že ťažko sa hľadal pokračovateľ...

Treba povedať, že Hickey nie je všeobecne uznávaný Rogge. Navyše jeho účinkovanie v olympijskom svete sa po afére s kšeftovaním so vstupenkami na OH 2016 v Riu de Janeiro (za ňu mu stále hrozí väzenie) skončilo neslávne.

Po Írovi tento projekt ako nový prezident EOV „zdedil“ slovinský funkcionársky veterán Janez Kocijančič. Bolo to v situácii, keď EOV ešte len hľadali usporiadateľa EH 2019, keďže Holanďania sa veľmi krátko po pridelení EH 2019 práva na ne vzdali. Napokon vybrali Minsk v Bielorusku, ktoré má takisto ako Azerbajdžan autoritatívneho prezidenta Alexandra Lukašenka, výdatne podporujúceho šport. Do značnej miery vďaka jeho osobnému výraznému zaangažovaniu Bielorusi zvládli podujatie výborne.

Ak sa však Európske hry naozaj majú naplno presadiť na medzinárodnej scéne a natrvalo etablovať ako „vážna“ súčasť športového kalendára, potrebujú mať EOV na svojom čele silnú, dynamickú a rešpektovanú osobnosť jednak s víziou a nápadmi, a jednak s veľkými marketingovými a vyjednávacími schopnosťami. A potrebujú uzavrieť naozaj veľký vysielateľský kontrakt – buď s EBU, alebo s Eurosportom, vďaka ktorému prenosy z podujatia dostanú do veľkej väčšiny európskych domácností. Potom význam aj prestíž podujatia výrazne vzrastú.


Ak sa v rodine Európskych olympijských výborov nájde persóna typu niekdajších funkcionárskych es Juana Antonia Samarancha alebo Prima Nebiola, ktorí v ťažkom období spôsobili revolúciu vo svetovom olympijskom hnutí, resp. v atletike (čo sa následne prejavilo aj v obrovskom prílive peňazí – i s rizikami, ktoré so sebou nesie každá komercializácia), môžu sa Európske hry dostať podstatne vyššie a mať svetlú budúcnosť. Ale ak sa taká osobnosť nenájde, budú to mať ťažké...

Kontinentálne hry inde vo svete

PANAMERICKÉ HRY (skrátene Pan Am): Jediné kontinentálne hry, ktoré si od premiéry v roku 1951 v argentínskom Buenos Aires nepretržite držia štvorročný cyklus a konajú sa vždy rok pred OH. Riadi ich Panamerická športová organizácia (PASO) a od roku 2007 na nich môžu štartovať aj zdravotne postihnutí športovci. V poradí už XVIII. panamerické hry v tomto roku hostila peruánska Lima. V ich programe bolo v 39 športoch až 423 disciplín, počet účastníkov bol okolo 6000. Zimná verzia podujatia sa uskutočnila jediný raz v roku 1990 v argentínskom Las Leñas.

ÁZIJSKÉ HRY (známe aj ako Asiad): Prvý raz sa uskutočnili takisto v roku 1951 v indickom Naí Dillí, ale od 2. ročníka (1954) nabehli na štvorročný interval v medzicykle olympijských hier. Až do roku 1978 ich riadila Ázijská federácia hier, odvtedy Olympijská rada Ázie (OCA). Na vlnajších XVIII. ázijských hrách v indonézskejších mestách Jakarta a Palembang sa súťažilo až v 465 disciplínach 40 športov. Celkový počet účastníkov – 11 720 – bol vyšší ako na olympijských hrách! Ázijské hry už od roku 1986 majú aj zimnú verziu.

AFRICKÉ HRY (oficiálne Vseafričné hry): Konávajú sa od roku 1965, ale spočiatku nemali pravidelný interval (ďalšie tri ročníky boli v r. 1973, 1978 a 1987). Od roku 1987 natrvalo nabehli na štvorročný cyklus s termínom rok pred OH. Od roku 1999 sa na nich zúčastňujú aj zdravotne postihnutí športovci. Podujatie zastrešuje Najvyššia rada pre šport v Afrike (SCSA). V auguste 2019 sa Africké hry uskutočnili už po 12. raz. V marockom Rabate sa súťažilo v 301 disciplínach 26 športov.



BUDOVAŤ INFRAŠTRUKTÚRU PRE VRCHOLOVÝ ČI REKREAČNÝ ŠPORT?

IGOR KOVÁČ

Európsky športový model sa tradične interpretuje ako pyramída, ktorého základňu predstavuje masový šport pre všetkých a vrchol profesionálny šport elitných športovcov. Pyramídálny model ilustrujúci vzťah a solidaritu medzi jeho základňou a vrcholom je však v skutočnosti ilúziou a vôbec nezodpovedá realite. Základňa predstavuje drvivú väčšinu športovo aktívneho obyvateľstva. Sústreďuje sa však na ňu oveľa menej financií a politickej pozornosti, pričom z hľadiska zdravia spoločnosti má podstatne väčší vplyv. Vrchol pyramídy v tomto ohľade predstavuje presný opak. Aj keď je reprezentovaný menšinou

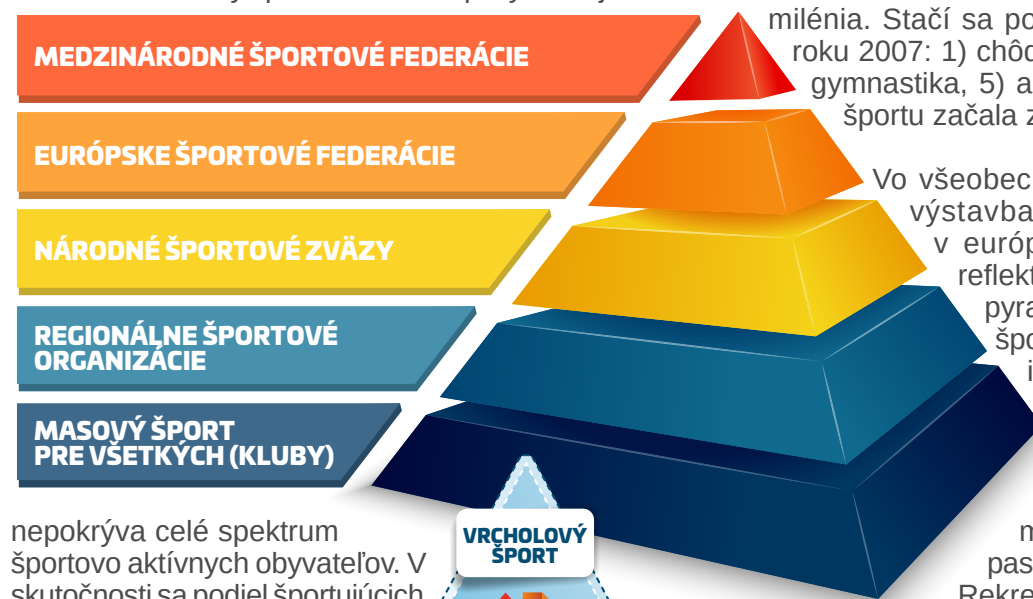
športovo aktívneho obyvateľstva, sústreďí sa do neho väčšina peňazí i politického záujmu, pričom z hľadiska vplyvu na zdravie spoločnosti má len marginálny význam. Tento názor zastáva Mogens Kirkeby z organizácie ISCA (International Sport and Culture Association), ktorý zároveň poukazuje na skutočnosť, že medzi oboma sektormi športu existuje len veľmi malý priamy vzťah.

Jeho slová potvrdzuje aj Jeroen Scheerder z univerzity v belgickom Leuven, ktorý rovnako nesúhlasí s organizáciou európskeho športu vo

forme pyramídy. Podľa neho totiž tento model zohľadňuje iba súťažný aspekt športovania, kde šport na úrovni klubov má predstavovať jeho masovú základňu a ďalej postupovať smerom nahor cez regionálne združenia, národné športové zväzy až na vrchol, ktorý zastrešujú medzinárodné športové federácie. Klubový šport však v európskych krajinách

V Dánsku v tejto súvislosti vykonali zaujímavý prieskum, aby zistili, ako sa vyvíjala popularita športov či pohybových aktivít u obyvateľov nad 15 rokov. V roku 1964 vyzeralo poradie TOP 5 nasledovne: 1) gymnastika, 2) futbal, 3) bedminton, 4) hádzaná, 5) plávanie. Takýto obraz sa zásadne nemenil ďalších 30 rokov. Obrat však nastal na prelome nového milénia. Stačí sa pozrieť na rebríček TOP 5 z roku 2007: 1) chôdza, 2) jogging, 3) fitness, 4) gymnastika, 5) aerobik. Nesúťažná podoba športu začala zásadne dominovať.

Európsky model športu - variant pyramídy



nepokrýva celé spektrum športovo aktívnych obyvateľov. V skutočnosti sa podiel športujúcich ľudí registrovaných v kluboch v týchto krajinách podstatne odlišuje. Aj preto sa J. Scheerder v prípade európskeho športu namiesto pyramídy prikláňa skôr k modelu kostola.

Jeho základňu tvorí súťažný šport i nesúťažné rekreačné športové aktivity. Tie koexistujú vedľa seba bez toho, aby medzi nimi vznikala určitá hierarchia.

Spoločne predstavujú drvivú väčšinu športovo aktívneho obyvateľstva. Podľa Scheedera iba časť súťažného športu v skutočnosti tvorí základňu pre súťažný šport na vyššej úrovni a vrcholový šport profesionálnych športovcov. Tento model zohľadňuje skutočnosť, že súťažný aspekt nie je jediným určujúcim prvkom v rámci športu. Veľa ľudí totiž športuje zo zdravotných dôvodov či so sociálnym motívom a vôbec sa nezaujímajú o výkon či víťazstvá. Táto forma športovania koexistuje so súťažnou formou v celej Európe a získava si čoraz väčšiu popularitu.

Vo všeobecnosti by sa dalo tvrdiť, že výstavba športovej infraštruktúry v európskych krajinách tradične reflektuje predovšetkým súťažný pyramídálny model organizácie športu. Miliónové až miliardové investície putujú na výstavbu štadiónov či športových hál, ktoré slúžia športovému šoubiznisu, kde športovo aktívna menšina ponúka divadlo pasívne sa prizerajúcej väčšine. Rekreačným aktivitám verejnosti bývajú tieto zariadenia viac či menej dostupné. V nejednom prípade to jednoducho nie je ich funkčná priorita.

Vyššie spomenuté argumenty však poukazujú na to, že strategické investovanie do rekreačnej športovej infraštruktúry dokáže nielen slúžiť oveľa väčšiemu počtu športujúcej verejnosti a prospieť jej zdraviu,

ale vie byť aj finančne menej náročné. Má preto svoje opodstatnenie a význam.

Tento fenomén si veľmi dobre uvedomujú práve v Dánsku, ktoré sa považuje za krajinu, kde blahobyť, zdravie a šťastie jednotlivcov a celej spoločnosti je na vrchole záujmu. Niet preto divu, že ministerstvo kultúry, ktoré má v kompetencii aj oblasť športu, sa rozhodlo založiť a financovať *Dánsku nadáciu pre kultúrne a športové zariadenia*, ktorá výstavbu zariadení pre nesúťažné rekreačné pohybové aktivity strategicky podporuje. Zohľadňuje pritom skutočnosť, že aktívny

VRCHOLOVÝ ŠPORT

SÚŤAŽNÝ ŠPORT NA VYŠŠEJ ÚROVNI

VÝKONNOSTNÝ ŠPORT

REKREAČNÝ ŠPORT

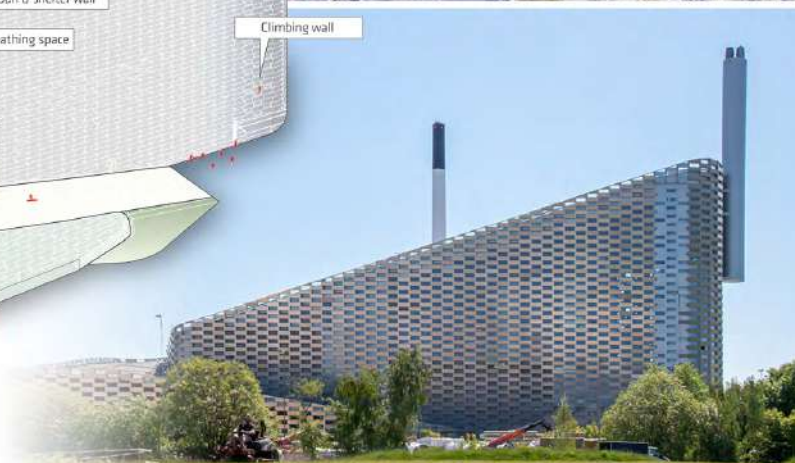
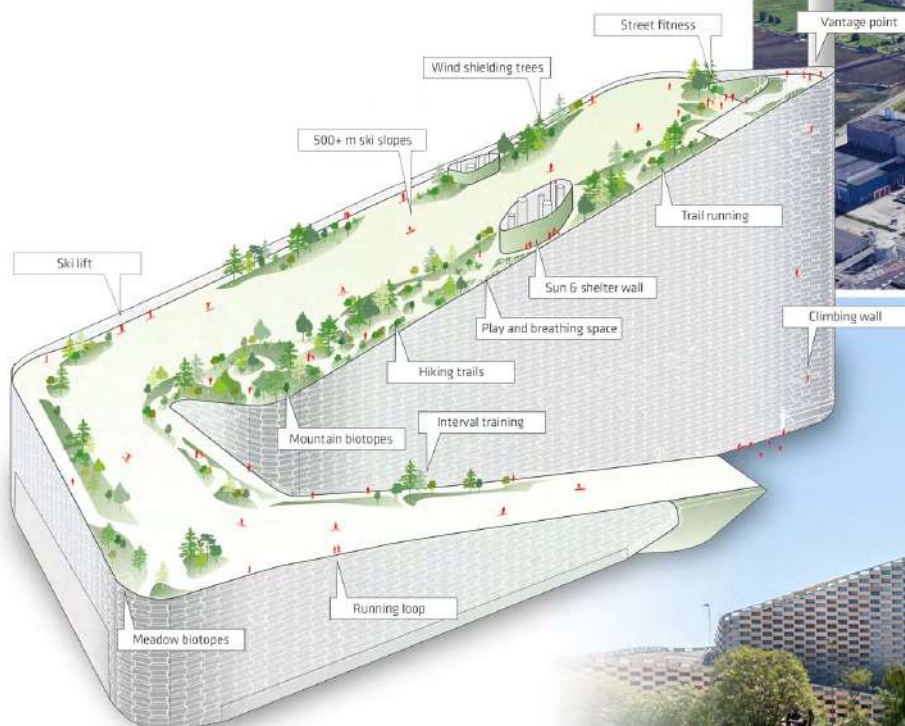
Európsky model športu - variant kostola

pohyb sa už netýka iba úzkej demografickej skupiny obyvateľstva. Športová minulosť, ktorá bola výsadou mladých mužov, nahradila súčasnosť, keď aktívny pohyb vyhľadávajú muži i ženy z rôznych vekových kategórií i sociálneho zázemia. Rovnako zásadným je tiež nárast počtu obyvateľov žijúcich v mestách, čo so sebou prináša výzvy v podobe hľadania spôsobov ako začleniť rekreačno-športovú funkciu do mestského prostredia a vytvoriť tak podmienky na udržiavanie zdravia. Tradičný pohľad na športoviská sa nadácia účelovo snaží nahradiť novými invenčnými riešeniami v snahe vytvoriť priestory, ktoré sú dostatočne atraktívne, aby motivovali ľudí ich navštevovať a samozrejme sa i hýbať. Multifunkčnosť je pritom dôležitý faktor, ktorý musí byť súčasťou každého nadácie financovaného zariadenia. Nadácia pôsobí zároveň ako poradný orgán ministerstva v otázkach rozvoja športovej infraštruktúry. Svojím invenčným a originálnym prístupom sa stala doslova celosvetovým fenoménom a po jej vzore začali v roku 2017 pristupovať k výstavbe športovísk aj Nóri. Jej prácu výstižne ilustrujú nasledujúce príklady.

Amager Bakke, Kodaň

Tento zvláštne znejúci názov označuje spaľovňu odpadu, ktorá bola postavená v kodanskom prístave

v rokoch 2013 až 2017. Jej hlavným poslaním je recyklovať ročne 400 000 ton komunálneho odpadu a meniť ho na dodávku teplej vody pre 150 000 domácností a elektrickú energiu pre 550 000 obyvateľov dánskej metropoly. Jej výstavba je zároveň súčasťou stratégie mesta dosiahnuť do roku 2025 nulové emisie uhlíka. Momentálne je považovaná za najčistejšie zariadenie svojho druhu na svete. Spaľovňa je súčasťou mestskej časti, ktorá prechádza výraznou funkčnou transformáciou. Jej priemyselnú minulosť nahrádza nové polyfunkčné využitie vrátane bývania a rekreácie. A práve rekreačný rozmer sa snažili architekti zakomponovať aj do projektu spaľovne. Prišli s originálnym nápadom vybudovať na jej streche lyžiarsky svah s umelým povrchom, vrátane turistických chodníkov a bežeckých trás, priestorov na outdoorové cvičenie a fitness, vyhladok, vegetačných úprav či reštaurácie. Steny spaľovne sú navrhnuté tak, že postupom času ich bude pokrývať zeleň. Na jednom mieste je vybudovaná aj 85 m vysoká umelá lezecká stena, ktorá má byť najvyššou na svete. Zjazdová trať má dĺžku 450 m a sklon od 14 do 45 %, takže je vhodná pre začiatočníkov i pokročilejších lyžiarov. Celková suma za tieto úpravy, ktoré prebehli v rokoch 2017 až 2019, sa pohybuje



na úrovni 82,5 milióna dánskych korún (11 miliónov eur). Nadácia z toho prispela sumou 10,5 milióna (1,4 milióna eur).

Parkovací dom, Kodaň

V tej istej časti mesta, na dohľad od novej lyžiarskej dominanty stojí parkovací dom. Zaujme nielen svojou sýto červenou farbou, ale aj tým, že jeho strecha neslúži autám, ale športu chtivým obyvateľom. Bola pretvorená na rekreačný priestor, kde sa s obľubou hýbu deti i dospelí. Okrem výtahu sa nahor môžu dostať aj dômyselným schodiskom, ktoré sa vinie okolo budovy. Nejde však o žiadny dizajnérsky úlet, ale o zámer vytvoriť priestor na precvičenie konkrétnych svalových partií. Autori návrhu si totiž uvedomovali, že schodiská v mestách dokážu veľmi dobre poslúžiť aj na tréning. Väčšinou však nebývajú bežne dostupné verejnosti. Celkovo športovo-rekreačné

úpravy strechy vyšli na 12 miliónov dánskych korún (1,6 milióna eur). Dánska nadácia participovala na projekte sumou 4 miliónov. Väčšinu nákladov uhradil súkromný developer objektu firma By&Havn, ktorá vyčlenila sumu 8 miliónov dánskych korún špeciálne na športové využitie strechy. Inšpirácia pre nejedného slovenského developera.

Atletické exploratórium, Odense

Netradičným spôsobom pristúpila k výstavbe svojho areálu aj univerzita v meste Odense. V spolupráci s nadáciou sa jej podarilo vytvoriť originálny a vizuálne atraktívny priestor so širokou škálou aktivít pre študentov i širokú verejnosť. Pre potreby základných atletických disciplín tu vznikol celý rad nových riešení a možností, ako ich tréningovo využiť. Kombinuje klasické bežecké, vrhačské a skokanské možnosti s netradičnými prekážkami, ako je pieskový svah





či strmé, šikmo naklonené steny. Štadión slúži ako laboratórium pre miestnu fakultu športu a zároveň ako verejné športovisko a ihrisko. Červená dráha športoviska zasahuje aj mimo štadióna do okolitého prostredia v snahe upútať pozornosť a zvedavosť okoloidúcich, aby si ho prišli vyskúšať. Zariadenie je najtypickejším príkladom práce nadácie, ako dať klasickým monofunkčným športoviskám nový, funkčne bohatší život. V roku 2015 projekt získal zlatú olympijskú medailu pre športovú architektúru v rámci udeľovania cien MOV a IAKS (Medzinárodnej asociácie pre športové a rekreačné zariadenia).

Nadácia na jeho realizáciu prispela sumou 4 miliónov dánskych korún (535-tisíc eur), pričom celkové náklady vyšli na 12 miliónov (1,6 milióna eur).

Podobných príkladov je samozrejme k dispozícii oveľa viac. Za dobu svojej existencie nadácia podporila vznik celého radu zaujímavých a originálnych nápadov od rekonštrukcie školských dvorov, opustených skladových priestorov či výstavby nových športovísk, rekreačných zariadení či komunitných centier. Na internetovej stránke nadácie (pozri loa-fonden.dk) sú ich prezentované celé desiatky.



Bratislavská sebareflexia

Slovensko by si nepochybne mohlo z podobného prístupu zobrať príklad. Minimálne jeden, ktorý by sa svojimi parametrami mohol porovnávať s vyššie spomínanými projektami, by sa u nás určite našiel. Bratislavský park Jama, ktorý vznikol na mieste bývalého cyklistického velodrómu svojim športovo-rekreačným využitím a multifunkčným zameraním takéto parametre určite spĺňa. Niet asi divu, že sa na jeho financovaní podieľali aj nórske fondy. Na bratislavské pomery je jeho realizácia určite výhra. Skutočnou výhrou by však bolo, keby podobné zaradenia začali pravidelne pribúdať. To, že je park hojne navštevovaný, iba dokazuje, ako veľa dokáže pre motiváciu k aktívnemu pohybu urobiť relatívne malý priestor, ktorý je dostatočne bezpečný



a atraktívny. Za niekoľko miliónov poskytuje to, na čo iným športoviskám nestačia desiatky miliónov či miliardy.

Len pár krokov od „Jamy“, v jej tesnom susedstve sa nachádza novostavba národného futbalového štadióna. Ak ste mali možnosť prejsť sa po jeho bezprostrednom okolí, možno cítite, že tu niečo chýba. Všetko je pochopiteľne vec vkusu a prístupu, ale aj v jeho prípade je vidieť, ako veľmi absentuje pri takýchto projektoch architektonická súťaž a odborná diskusia. Osobne si myslím, že bielo-sivej hmote objektu by nepochybne prospelo viac zelene. Použitie obkladov na báze dreva, popínavých rastlín či kvalitnejších parkových úprav dokáže urobiť veľmi veľa. Predstava, že by okolo štadióna vznikla bežecká dráha s možnosťami na cvičenie by už niekomu mohla pripadať priam nemierná a uletená. V



kontexte so športovými priestormi, aké vznikajú aj na oveľa netradičnejších miestach v Dánsku či v okolí štadiónov v iných častiach sveta, by však integrácia rekreačných foriem športovania do takýchto zariadení mala predstavovať skôr samozrejmy štandard. Chápať to začínajú aj naši južní susedia.

Maďarská Budapešť bude v roku 2023 dejiskom atletických MS. Pri tejto príležitosti vznikne na brehu Dunaja nový atletický štadión s dočasnou kapacitou 40-tisíc divákov. Po skončení šampionátu bude znížená na 15-tisíc miest. Na mieste vrchnej časti tribún zostane po celom obvode štadióna voľná plošina, ktorá má byť prístupná verejnosti na športové využitie. Mobilnú zeleň a lavičky na sedenie má doplniť niekoľko stoviek metrov dlhá bežecká dráha, ale tiež hrazdy a stroje na rôzne cvičenia. Ďalší príklad, ako sa dá na jednom športovisku sklbiť tradičná funkcia vrcholového športu a jeho pasívneho, diváckeho sledovania s aktívnym pohybom máš v podobe nesúťažného, rekreačného športovania.

Podobný nápad mal v Budapešti uzrieť svetlo sveta aj na novom futbalovom štadióne Ferenc Puskása. Verejne dostupná bežecká dráha mala podľa návrhov vzniknúť na najvyššom poschodí pod strechou 68-tisícového štadióna. Z úsporných dôvodov sa ju však pri výstavbe, ktorá je údajne šesťnásobne predražená, nepodarilo zrealizovať.

Národnému futbalovému štadiónu na Tehelnom poli by podobná úprava nepochybne tiež svedčala. Snád sa niečo takého v budúcnosti ešte dočká. Stále totiž ide o verejný priestor v husto obývanej časti mesta, kde by bola takáto funkcia vítaná a v princípe by sa mala očakávať. Je pochopiteľné, že štadión musí viesť na seba zarábať a organizovať podujatia. Aj vyššie spomínané zahraničné skúsenosti však ukazujú, že nielen bratislavská stomiliónová pýcha by mohla v dnešnej dobe ponúknuť viac ako byť len zdrojom akustického smogu a „chrámom“ konzumácie klobás a piva.



ROZHOVOR S... PETROM BRÜLLOM

ŠPORTOVÝM RIADITEĽOM EURÓPSKÝCH OLYMPIJSKÝCH VÝBOROV

V slovenskom športovom hnutí jeho meno nie je neznáme. Po rokoch pôsobenia v Slovenskom olympijskom výbore a Slovenskej lyžiarskej asociácii sa presunul v roku 2008 do Fínska, kde ešte predtým na univerzite v Jyväskylä študoval športový manažment. Tu pracoval v štruktúrach národného olympijského výboru. Svoju funkcionársku činnosť však tento rok rozšíril o nový rozmer, keď sa stal športovým riaditeľom Európskych olympijských výborov (EOV). Sme radi, že si našiel čas a na naše otázky nám poskytol odpovede.

Na úvod začneme trochu nešportovo. Fínčina vyzerá pre našinca ako neskutočne ťažký jazyk. Koľko vám trvalo sa ho naučiť? Veľa Slovákov, ktorí ho ovládajú asi nebude. Čo vás priťahovalo práve k tejto krajine?

Do Fínska som odišiel študovať viac-menej náhodou, ale krajinu som si veľmi obľúbil a teraz je pre mňa druhým domovom. Fínčina je ťažká hlavne preto, že sa na ostatné jazyky vôbec nepodobá. Asi po dvoch rokoch vo Fínsku som sa vedel po fínsky dohovoriť.

Škandinávске pracovné prostredie je známe svojou neformálnosťou bez ohľadu na vek či pozíciu v tíme. Bežné je oslovenie prvým menom, či už ide o riaditeľa alebo praktikantku. Ako sa vám pracovalo vo fínskom NOV? Vnímate v porovnaní s pôsobením v športových organizáciách na Slovensku zásadné rozdiely? Pravdepodobne by sa našlo niečo, v čom by sme sa u nás mohli v tomto ohľade inšpirovať. Je niečo, čo by ste na základe



vašich skúseností vyzdvihli?

Áno, Fínsko má neformálne pracovné prostredie a vykanie sa vo fínskom jazyku takmer nepoužíva, takže oslovenie prvým menom je bežné. Zásadné rozdiely medzi športovými organizáciami na Slovensku a vo Fínsku nevidím. Aj vo Fínsku sú ale veľké rozdiely medzi jednotlivými organizáciami.

Niektoré športové zväzy fungujú na úplne amatérskej úrovni, iné majú zase desiatky zamestnancov. Absolútnou jednotkou v kvalite je tu Fínsky zväz ľadového hokeja, od ktorého sa má aj fínsky NOV čo učiť.

Fínsko je od júla predsedajúcou krajinou EÚ. V rámci množstva sprievodných akcií bolo koncom septembra aj dejiskom otvorenia Európskeho týždňa športu v meste Espoo. To sa už nejakú dobu udržiava na vrchole celosvetového rebríčka najinovatívnejších miest a zároveň je európskym lídrom z hľadiska trvalej udržateľnosti. Je údajne považované za vzorový

príklad zapájania svojich obyvateľov do športu. Je Espoo v tomto smere výnimkou, alebo je to štandard v celom Fínsku? Ako vnímate prístup Fínov k aktívnemu pohybu a zdravému životnému štýlu?

Espoo je druhé najväčšie mesto vo Fínsku, ale nie je to typické mesto. Nemá centrum ani dlhú históriu. Je to vlastne súbor predmestí Helsínk. Espoo má veľmi dobre vybudovanú sieť moderných športovísk a žijú tu prevažne mladí ľudia a rodiny s deťmi, z ktorých veľká časť športuje. Ale povedal by som, že je to viac menej štandard v celom Fínsku.

So športom pochopiteľne úzko súvisí aj otázka športovej infraštruktúry. Z veľkých stavebných projektov sú vo Fínsku v súčasnosti asi najznámejšie pripravovaná hokejová hala v Tampere a prestavba olympijského štadióna v Helsínkách. Máte nejaké skúsenosti či poznatky, ako v tejto krajine k výstavbe a prevádzke športovísk pristupujú? Narážajú v tomto smere Fíni na nejaké problémy (napr. predražovanie, absencia odbornej diskusie či architektonických súťaží a pod.)?



Vo Fínsku ministerstvo kultúry, pod ktoré šport spadá, zostavuje pravidelne „rebríček dôležitosti“ nových športovísk a podľa neho potom pridáva jednotlivým projektom dotácie. Rekonštrukcia olympijského štadióna sa nezaobišla bez problémov a pôvodne plánovaný rozpočet sa už takmer zdvojnásobil na vyše 300 miliónov eur, čo je cena porovnateľná s výstavbou nových, moderných futbalových štadiónov v európskych metropolách.

V roku 2021 bude fínske Vuokatti dejiskom zimného Európskeho olympijského festivalu mládeže (EYOF). Ste do jeho príprav v rámci miestneho organizačného výboru nejak zaangažovaný, alebo vám to vaša nová funkcia v rámci EOY už neumožňuje? Fíni pravdepodobne nemávajú problémy pri organizácii významných

športových podujatí a bývajú spoľahlivými organizátormi. Máte aj vy také skúsenosti?

Do apríla tohto roku som zastupoval Fínsky olympijský výbor vo vedení organizačného výboru EYOF Vuokatti 2023. Od mája mám toto podujatie na starosti v rámci náplne práce športového riaditeľa EOY a s organizátormi som takmer v každodennom kontakte. V októbri idem na najbližšiu inšpekčnú návštevu Vuokatti. Vo Vuokatti majú bohaté skúsenosti s organizáciou podujatí zimných športov. Fínsko, tak ako každá iná krajina, má svoje špecifiká ako organizátor športových podujatí. Štátna podpora na organizáciu takýchto podujatí je pomerne malá, rovnako ako záujem sponzorov, avšak organizácia je z veľkej väčšiny založená na báze dobrovoľníctva a to umožňuje organizáciu aj s menším rozpočtom.

Je všeobecne známe, že v tom istom roku bude dejiskom letného EYOF mesto Banská Bystrica, ktorá len tento rok nahradila pôvodného hostiteľa Košice. Ako športový riaditeľ EOY ste už absolvovali aj úvodnú inšpekčnú návštevu. Kľúčovým aspektom úspechu podujatia bude nepochybne infraštruktúra, ktorú treba zásadným

spôsobom zrekonštruovať, či dokonca úplne nanovo vybudovať. Nezanedbateľným je aj faktor času, ktorý zostáva do otvorenia festivalu. Dva roky skutočne nie až tak veľa v kontexte s tým, čo všetko treba v meste pripraviť. Aký je váš pohľad na situáciu v meste spod Urpína?

Myslím si, že Banská Bystrica má všetky predpoklady na zorganizovanie veľmi úspešného podujatia, a aj keď dva roky nie sú veľa, som presvedčený, že vďaka podpore vedenia mesta Banská Bystrica a výbornej spolupráci so Slovenským olympijským a športovým výborom bude EYOF 2021 zorganizovaný na vysokej úrovni.

V prípade B. Bystrice sa ako jedno z riešení ponúka možná výmena niektorých športových

odvetví za iné, ktoré sú z hľadiska športovísk menej náročné. Diskutuje sa o plážovom volejbale. Organizátorom by nepochybne situáciu uľahčilo, keby aj tradičný basketbal mohol byť nahradený verziou 3 proti 3, ktorej tiež stačia dočasné ihriská pod holým nebom a nie haly. Je podľa vás možné v prípade EYOF 2021 takéto zmeny presadiť?

Finálna verzia športového programu by mala byť schválená na zasadnutí exekutívy EOY v októbri vo Varšave. Dovtedy je čas na uskutočnenie zmien a verím tomu, že pôvodne plánovaný športový program sa dočká niektorých zmien, tak aby sa organizácia podujatia uľahčila.

Vzhľadom na súčasné zmeny v olympijskom športovom programe, by si aj ten v rámci EYOF pravdepodobne zaslúžil určitú revíziu do budúcnosti. Uvažujete v EOY v tomto ohľade nad nejakými zmenami? Je možné, že by tri kľúčové olympijské športy – atletiku, plávanie a športovú gymnastiku – dopĺňali niektoré infraštruktúrne menej náročné a pre mládež atraktívne športové disciplíny (napr. spomínaný basketbal 3x3, športové lezenie či breakdance)? Tie je totiž možné zorganizovať aj v rámci tzv. „mestských parkov“, čo bol koncept, ktorý bol veľmi úspešne realizovaný počas OHM 2018 v Buenos Aires. EYOF by sa tak mohol viac priblížiť statusu ich menšej európskej verzie. Je v rámci EOY takýto scenár vítaný?

Áno, máte pravdu a môžem potvrdiť, že ešte počas tohto roku bude EOY rokovať o zmenách v programe EYOF, tak aby začlenenie nových športov do programu bolo možné. Taktiež mám naplánované rokovania s MOV ohľadom možnosti užšej spolupráce a prepojenia medzi OHM a EYOF.

Do vašej kompetencie športového riaditeľa EOY spadajú aj Európske hry (EH), ktoré sú stále veľmi mladým a programovo neustáleným

podujatím. Zásadným sa ukazuje postoj atletiky a plávania, ktoré v snahe ochrániť prestíž svojich európskych šampionátov, nechcú organizovať svoje súťaže na tej najkvalitnejšej úrovni na pôde EH. Namiesto toho sa rozhodli zapojiť do projektu iného multišportového podujatia Európskych šampionátov, ktorých prvé vydanie hostil minulý rok Glasgow a Berlín, a ktoré zaznamenali vynikajúci marketingový a mediálny úspech. Ich sledovanosť údajne atakovala ratingy, aké majú zimné olympijské hry. Šéf Medzinárodnej stolnotenisovej federácie sa na margo EH vyjadril, že sú pre nich marketingovo absolútne nezaujímavé, a že by mali urobiť všetko preto, aby ich šport dostali práve do programu Európskych šampionátov. Ako vnímate takéto

postoje niektorých športových odvetví? Dá sa podľa vás v takejto konštelácii v prospech EH niečo urobiť?

Európske hry v Minsku boli zo športového hľadiska veľmi úspešne a už teraz EOY eviduje viac záujemcov zo strany medzinárodných športových federácií o účasť na Európskych hrách 2023, ako bolo na programe v tomto roku. Väčšina z nich má záujem, aby Európske

hry 2023 boli súčasťou olympijskej kvalifikácie na Paríž 2024.

V prípade Európskych hier je známe už aj dejisko tých nasledujúcich v roku 2023, ktorým je poľský Krakow a Malopoľský región. EOY dlhšiu dobu deklaroval záujem o organizáciu hier od viacerých miest a krajín. Zároveň však dvakrát odložil termín doručenia kandidátskych prihlášok. Situácia sa nakoniec vyvinula tak, že záujem o hry verejne deklarovali iba poľské Katovice, a aj tie sa nakoniec svojich úmyslov vzdali, aby ich namiesto toho zastúpil práve Krakow. Z pohľadu bežnej verejnosti to zatiaľ vyzerá tak, že o hry skutočne nie je veľký záujem. Vnímate to tak aj vy, alebo je to skôr naopak?



Európske hry sú veľmi mladým podujatím a potrvá niekoľko rokov, kým dosiahnu pozíciu Ázijských alebo Panamerických hier. Je dôležité, že máme dejisko pre 2023 a predbežne aj záujemcov o hry v roku 2027.

V súvislosti s krakowským dejiskom EH 2023 sa v jednom z poľských denníkov pokúsili zanalyzovať stav infraštruktúry v meste a dospeli k záveru, že s výnimkou jednej 15-tisícovej haly a jedného futbalového štadióna sa mesto s Minskom nemôže vôbec porovnávať. Katovice aj s okolitými mestami, ktoré sú súčasťou jej konurbácie, majú v tomto ohľade neporovnateľne lepšie podmienky. Na ich území je hneď niekoľko multifunkčných hál aj krásny 55-tisícový atletický štadión v Chorzowe. Nepanujú v EOV v súvislosti s najbližším dejiskom hier trochu obavy? Je podľa vás reálne, že by poľskí organizátori využili aj existujúce športoviská v katovickom regióne? Ten je od Krakowa vzdialený asi 90 km...

Poľsko je skúseným organizátorom športových podujatí a myslím si, že aj v Malopoľskom regióne sa nájde dostatok športovísk vhodných pre usporiadanie Európskych hier. Po finalizácii športového programu uvidíme, aký je plán organizátorov.

Je o vás známe, že spolupracujete s hokejovými reprezentáciami Fínska a Slovenska počas hokejových šampionátov v týchto krajinách. Tento rok ste boli pri ďalšom úspechu fínskeho hokeja na pôde Slovenska. Z Bratislavy sa po tohtoročných hokejových MS začína stávať asi kultové miesto, ktoré by mal aspoň raz za život navštíviť každý Fín. Vnímate v tomto ohľade vo Fínsku na adresu Slovenska nejaké zvláštne reakcie? Plánujete vzhľadom na vašu novú olympijskú funkciu aj naďalej spolupracovať so slovenskými a fínskymi hokejistami?

Áno, zdá sa, že Slovensko ako organizátor majstrovstiev sveta prináša fínskemu hokeju šťastie. Som rád, že som mohol byť pri obidvoch triumfoch

Fínska v Bratislave. Určite plánujem v tejto spolupráci pokračovať. Najbližšie majstrovstvá sveta budú vo Fínsku v roku 2022 a Fínskemu zväzu ľadového hokeja som už sľúbil, že na najbližšie majstrovstvá sveta na Slovensku na sto percent prídem.

Na záver sme si nechali pohľad do vášho súkromia. Aký je váš vzťah k aktívnemu pohybu a zdravému životnému štýlu? Máte nejaký obľúbený šport? Je pre vás pravidelný pohyb každodennou súčasťou života?

Športujem tak často, ako mi to pracovné povinnosti dovoľia. Zjazdové lyžovanie je môj najobľúbenejší šport a vo Fínsku som často hrával floorbal, ktorý je tam jedným z najpopulárnejších športov.



HĽADANIE SCÉNY OLYMPIJSKÉHO DIVADLA

IGOR KOVÁČ

Wladimir Andreff je profesor ekonómie z parížskej univerzity Sorbonne, ktorého som mal možnosť stretnúť pred dvoma rokmi na konferencii v Eindhovene. Počas diskusie mi popísal skúsenosť zo stretnutia so zástupcami Medzinárodného olympijského výboru (MOV) v Lausanne, kam bol pozvaný spolu s ďalšími poprednými ekonómami na stretnutie, ako dôsledok znižujúceho sa počtu olympijských kandidátov a ekonomických obáv v rámci organizácie hier. Každý z nich dostal príležitosť prezentovať svoj postoj i návrhy, ako by sa malo v prípade OH a ZOH v budúcnosti postupovať. W. Andreff jasne naznačil, že jadrom problému je celý kandidátsky proces založený na princípe súťaže, kde sa mestá snažia navzájom pretromfnúť a sľubovať aj to, čo v konečnom dôsledku nemusia vôbec potrebovať. Hovorí tomu „preklatie víťazov“. Tým sa stáva kandidát, ktorý je najviac optimistický, ale po zisku práva na organizáciu hier sa musí vysporiadať s realitou a následkami, aby svoje sľuby dokázal dodržať. Ich spoločným menovateľom sú astronomicky rastúce náklady. Jedným z jeho návrhov bolo preto celý kandidátsky proces zrušiť a začať uvažovať nad stálymi dejiskami hier. Stretnutia sa ku koncu zúčastnil aj prezident MOV Thomas Bach. Ten si názory vypočul a zdvorilým spôsobom sa vyjadril,



že oni sú síce profesori ekonómie, ale v MOV to chcú aj naďalej robiť podľa seba.

Výsledkom je tzv. Agenda 2020 a súbor úsporných opatrení pod názvom New Norm, ktoré majú pomôcť znížiť finančnú náročnosť OH a ZOH. Jedným z jej zásadných aspektov je aj nová geografická flexibilita motivovaná heslom „use what you have and where you have it.“ Tá sa opiera o maximálne využitie existujúcej infraštruktúry takmer bez ohľadu na to, aká vzdialenosť sa medzi športoviskami nachádza. Dôkazom sú kandidatúry na ZOH 2026. Miláno i Štokholm ponúkli projekty, kde jednotlivé dejiská delia celé hodiny a stovky kilometrov. Hodnotiacia komisia MOV strávila pri ceste z Cortiny do Milána v jeden deň až deväť hodín. A to sa dostali len do polovice cesty. To, čo zvyklo kandidátov v očiach MOV okamžite diskvalifikovať, je dnes nová bežne akceptovaná realita. Všetko v snahe minimalizovať výstavbu a náklady, a tým pomôcť hrám prinavrátiť pozitívnejší obraz, že v skutočnosti nemusia stáť až tak veľa.

Na záver nášho rozhovoru sa mi W. Andreff priznal, že bude podrobne sledovať prípravy na OH 2024 v Paríži, a že jeho úlohou bude dohliadnuť na to, aby nebolo ani jedno euro zo štátnych peňazí

minuté naviac. Pár mesiacov na to sa v médiách objavila informácia o štátnom audite v organizačnom výbore hier. Ten odhalil niektoré zásadné riziká predražovania, ktoré – čuduj sa svete – sa týkali najmä výstavby nových zariadení. Následok na seba nenechal dlho čakať. Organizátori ustúpili od výstavby nového 15-tisícového plaveckého centra a namiesto neho postavia iba dočasné. To pôvodné kapacitne podstatne znížia s tým, že poslúži na turnaj vodného póla a nie plávanie. Výstavba ďalšieho dočasného športoviska pre bedminton, džudo a zápasenie bola tiež zrušená a namiesto toho budú preložené do iných zariadení. Revízie sa dočkala aj olympijská dedina, ktorej kapacita sa zníži zo 17-tisíc na 14-tisíc postelí. Riziko prekročenia rozpočtu o celé miliardy visí aj nad rozšírením siete železníc a metra. Projekt Grand Paris



Express za takmer 39 miliárd eur však organizačný výbor do nákladov nezahŕňa, aj keď je konanie hier do podstatnej miery na ňom založené. Realizácia projektu už čelí prekročeniu termínov dokončenia, v niektorých prípadoch aj o celé roky. Francúzska vláda sa však odmieta prispôsobiť termínu hier za cenu predražovania. Ako hovorí W. Andreff, „Použiť OH 2024 na urýchlenie výstavby dopravných projektov by bola príliš drahá chyba. Ak sa snažíte veci urýchliť, náklady sa automaticky zvýšia.“

Nový priestorový model organizácie hier má nepochybne svoje výhody, ale tiež svoje nedostatky. Uvidíme, čo budú hovoriť tí, ktorí tie vzdialenosti budú musieť prekonávať. Niektorí môžu zasa v sebe oživiť nádej na olympijské ambície Slovenska. Ak odhliadneme od možnosti, že by nejakým zázrakom vo Viedni prešlo referendum a rakúska metropola sa podelila s Bratislavou o kúsok z olympijského programového koláča, pohľad na dejisko ZOH 2026 môže v niektorých vyvolávať reakcie, „A prečo nie v Bratislave a Tatrách?“ Ved' vzdialenosť je, ak nie

menšia, tak určite podobná. To by sa však pochopiteľne neobišlo bez zásadnej pomoci napríklad bobovej dráhy v Königsee či rýchlokorčuliarskej haly v Inzelli. A aj tak by bolo toho treba nemálo opraviť a vybudovať. Určite je to však aspoň o niečo realistickejšia vízia, ako to, čo tu vznikalo pred dvoma dekadami v prípade ZOH 2002 a 2006, za neslávnych dôb „otca národa“, ktorého meno sa nahlas nerozpráva.

Táto krajina by sa však mala sústrediť na „skromnejšie ciele“ a starať sa v prvom rade o dôstojný život každého jej obyvateľa. Predstava, že organizácia športového mega podujatia k tomu zásadne prispéje a pomôže napríklad urýchliť výstavbu niektorých projektov, je však jednoducho anachronická. Doba sa totiž zmenila. Verejnosť v referendách dáva jasne najavo, že ich peniaze nedovolia na takéto experimenty používať. Posledným príkladom je Denver, kde začiatkom júna obyvatelia mestu zakázali použiť čo i len cent bez ich odobrenia na olympijské projekty, aj keby to mala byť len prípravná štúdia. Krajina musí byť na niečo také jednoducho pripravená a nie sa hrať za nemalú cenu prispôbovať.

Svoje o tom vedía v Los Angeles, ktoré zorganizovalo OH v roku 1984. Mesto bolo voči MOV vo výhodnej



pozícii, pretože bolo jediný kandidát. MOV teda nebol ten, čo si určoval pravidlá. Bolo to skôr naopak. Los Angeles bolo doteraz jediným dejiskom, ktoré nemuselo poskytnúť finančné garancie vlády. Šéf organizačného výboru Peter Ueberroth, poučený zo skúseností predchádzajúcich organizátorov, sa držal životne dôležitej mantry – „nestavať“. Na športové súťaže použili do značnej miery univerzitné športoviská. Pre ubytovanie športovcov a novinárov slúžili vysokoškolské internáty. Najzásadnejším momentom však bol prepracovaný marketingový

program. Výsledkom boli hry so ziskom 232,5 milióna dolárov a epochálnym statusom „game changera“, ktorý navyše zmenil finančnú budúcnosť celého olympijského hnutia.

Aj keď MOV po vzore amerických organizátorov začal hry výrazne komercializovať a generovať miliardové zisky, pri organizácii samotných hier sa paradoxne ich miestami až spartánsky prístup nedarilo zopakovať. Hry nastúpili cestu gigantizmu, ktorej vrcholom boli pravdepodobne OH 2008 v Pekingu a ZOH 2014 v Soči s účtami rádovo v desiatkach miliárd. Daňovým poplatníkom v ďalších krajinách sa však tieto praktiky prestali pozdávať, až nastalo to, čo niektorí zvyknú označovať aj slovom kríza. Reakciou MOV bolo netradičné pridelenie organizácie dvoch OH naraz, čo bola z hľadiska budúcnosti hier a celého hnutia veľmi múdra voľba. OH 2024 a 2028 si po dohode podelili jediný dvaja zostávajúci kandidáti - Paríž a Los Angeles. Niektoré názory tvrdia, že ešte múdrejšie by bolo, keby kalifornské mesto nemuselo tak dlho čakať a zorganizovalo hry v pôvodnom termíne v čase parížskeho olympijského centenária. Pre budúcnosť hier totiž môžu mať zásadný význam.

Lídom amerického projektu pre rok 2028 je Hollywoodom odchovaný Casey Wasserman. Podobne ako P. Ueberroth aj on si veľmi dobre spočítal, že finančný úspech hier stojí na stanovení dostatočne nízkych cieľov, ktoré je jednoduché



Časť tímu organizátorov OH 2028. V strede vľavo C. Wasserman, vpravo E. Garcetti.

prekonať. Rozpočet hier vo výške 6,9 miliardy dolárov počítá s rezervou viac ako 600 miliónov a existuje len veľmi malá pravdepodobnosť, že by sa ich museli dotýkať. Podobne ako v roku 1984 aj OH 2028 totiž zdobí zlaté pravidlo „nič nestavať“. Nemajú na to vytvorený ani zvláštny rozpočet, ako je zvykom pri ostatných hrách. Nič také neexistuje. Je iba jeden s príjmami a výdavkami na organizáciu hier. Príjmovú časť rozpočtu zdobí aj čisto súkromné financovanie. Organizátori si zakladajú na tom, že daňových poplatníkov hry nebudú nič stáť. Ponúkajú odpoveď na jeden z hlavných momentov kritikov hier, že MOV by mal svoj súkromný podnik dokázať financovať sám. Pochopiteľne takýto model stojí a padá na schopnosti organizátorov takéto príjmy generovať. Asi 1,5 miliardy získajú od MOV a 1,9 miliardy im prinesie predaj vstupeniek. Najvyššou položkou sú však 2,5 miliardy dolárov z domáceho sponzoringu,



a tu sa niektorí pýtajú, či je to reálne. Odpoveď je jednoduchá: Los Angeles je iný svet.

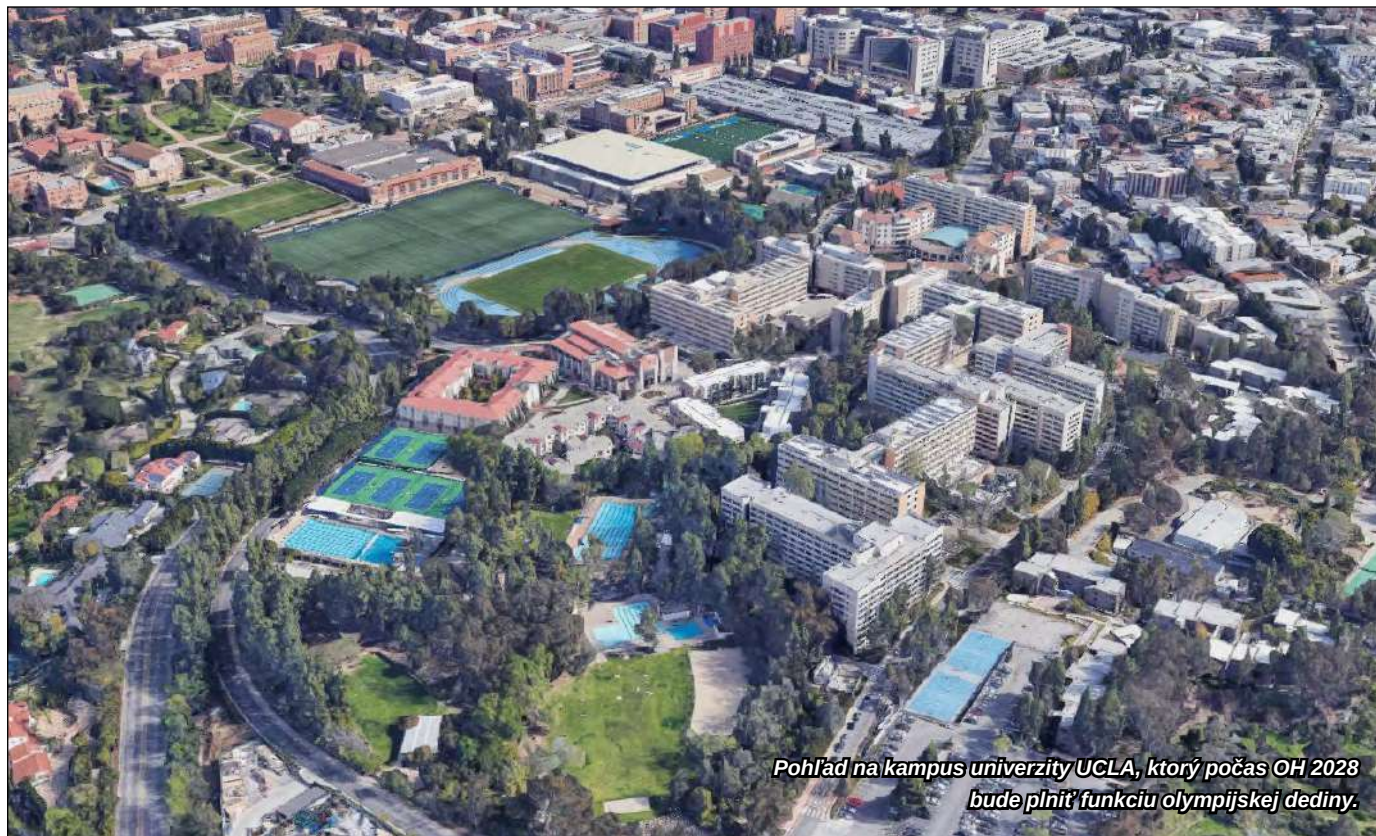
Podľa Bloombergu, ak by bola Kalifornia samostatná krajina mala by piate najvyššie HDP. Jej HDP je pritom o 60% vyššie, ako má v poradí druhý Texas. Žiadna z krajín G7 neprekonáva kalifornský 3-percentný medziročný rast za posledné obdobie. Aj napriek požiarom, povodňiam či dopravným problémom počet obyvateľov Kalifornie stúpol za posledných 20 rokov o 19,3%. V Číne to bolo o 9,8%, v Japonsku o 0,3% a v Nemecku o 2%. Nezamestnanosť spadla na 4,2% z 12,1% v roku 2009. Ten 7,9-percentný pokles je pritom vyšší ako 6,1-percentný priemer celých USA za rovnaké obdobie. Čínu (0,5%), Japonsko (2,8%) či Nemecko (3,1%) v tomto ohľade doslova „zadupáva“ do zeme.

Z 5440 firiem sídliačich v Kalifornii pôsobí 17% v oblasti výskumu a vývoja. V celých USA je to 10%. Za poslednú dekádu kalifornské verejne obchodovateľné akcie dosiahli návratnosť investícií vo výške 420%. Čínsky index CSI 300 bol na úrovni 57%, japonský TOPIX na 70% a nemecký DAX na 121%. Zisky viac než 800 kalifornských firiem verejne obchodovateľných na burze za posledný rok stúpili o

23%, čím prekonávajú 14-percentný nárast zvyšku USA, 19% v Číne, 10% v Japonsku a 3% v Nemecku.

Los Angeles doslova devastuje New York, Chicago či ktorékoľvek iné mesto v USA. Či už ich porovnáваме rastom platov, HDP na obyvateľa, cenami bývania, obchodom, dopravou či zadlženosťou miestnych samospráv. Los Angeles je najproduktívnejším z piatich najväčších amerických miest.

Všeobecne sa očakáva, že OH 2028 budú mať opäť povest' historického mílnika, ktorý olympijskému hnutiu otvorí brány do novej éry. Samozrejme v prípade, že sa mestu vyhne zásah božej prozreteľnosti v podobe zemetrasenia, ktorý by z Las Vegas urobil niečo na spôsob nového plážového letoviska. Podľa niektorých názorov organizátori zarobia absurdnú sumu peňazí. Starosta Los Angeles Eric Garcetti v jednom z rozhovorov poznamenal, že počas prvej hodiny v práci po svojom zvolení do úradu v roku 2013 ako prvú vec napísal list americkému olympijskému výboru, že chce olympijské hry, a že Los Angeles na ich usporiadanie kandidovalo viackrát ako ktorékoľvek iné mesto na svete. Smiešne dva týždne im trvalo vyzbierať 50 miliónov od súkromných darcov na financovanie kandidatúry. „Keď premýšľam



Pohľad na kampus univerzity UCLA, ktorý počas OH 2028 bude plniť funkciu olympijskej dediny.

o Los Angeles je jasné, že máme na to infraštruktúru. Pokojne by sme mohli organizovať hry každé štyri roky a vždy na tom zarobiť. A to sa bavíme o čistom zisku poriadne „na sever“ od jednej miliardy.“

Zvyšku sveta sa táto predstava nemusí vôbec pozdávať. Tradicionalisticky založení Gréci môžu pri nej zažívať infarktové stavy, ako keď im oslavy olympijskej storočnice prekazila Atlanta. Z vlastnej skúsenosti však veľmi dobre vedia, že historické zásluhy úspešné hry nerobia. MOV sa tejto vízii tiež vyhýba a vytrvalo hľadá a strieda scény olympijského divadla. V marci založil pracovnú skupinu, ktorej úlohou je zreformovať proces kandidatúr. Ten by už nemal byť koncipovaný ako súťaž. T. Bach očakáva, že by mal byť flexibilnejší a kooperatívnejší. Akceptované by mali byť projekty viacerých miest, regiónov i krajín. Dejiská môžu byť určené aj skôr, ako je zaužívaných sedem rokov pred hrami. Úmyslom je viesť stály priebežný dialóg prostredníctvom zvláštnych komisií, ktoré majú preverovať záujem medzi mestami, krajinami i národnými olympijskými výbormi.

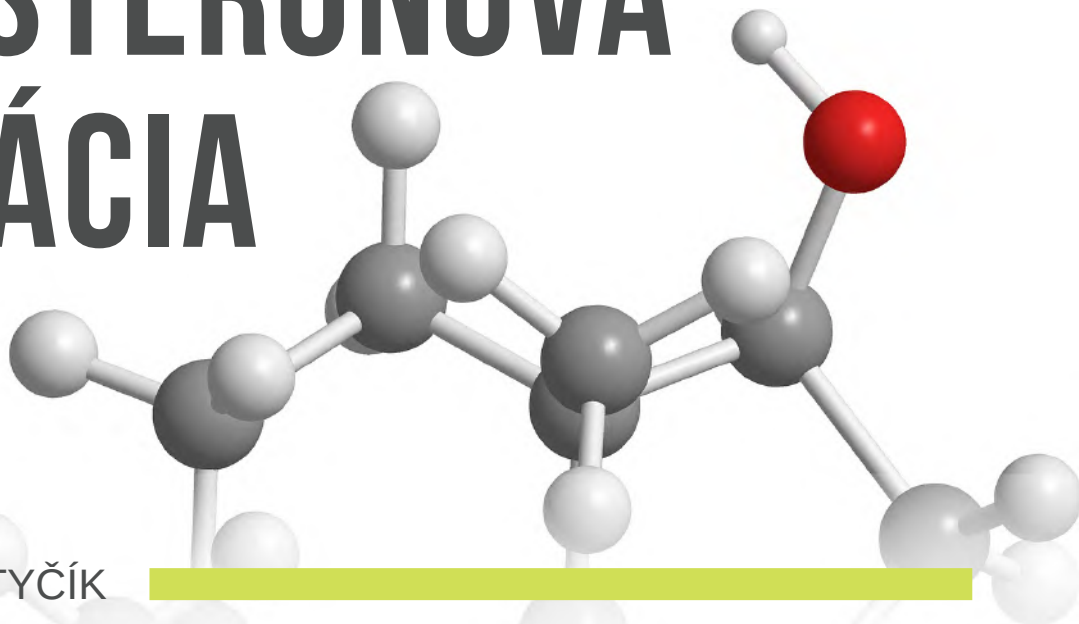
Niektoré názory hovoria, že časy veľkých kandidatúr sa tým skončili. Ich posledným vydaním by tak mal byť súboj o ZOH 2026. V súvislosti s ním na svetlo vychádzajú informácie o tvrdých, priam „mafiaňských“ praktikách predstaviteľov milánskej kandidatúry, ktorými spracovávali lausannský elektorát. Ich

najsilnejším argumentom boli údajne aj finančné garancie vlády. V oblekoch od Armaniho sa snažili vytvoriť dojem, že Taliansko je bohatý a spoľahlivý partner, aj keď s verejným dlhom takmer TROCH BILIÓNOV dolárov osciluje na pokraji situácie, pri ktorej problémy Grécka vyzerajú ako detské starosti s rozbitým prasiatkom. Vládne garancie tak pripomínajú skôr bezcenný kus papiera. Ich miestami až detinské prejavy počas záverečnej prezentácie varovne pripomínali neslávne časy olympijského Ria. V prospech Milána však hovorila aj skutočnosť, že iba tretina členov MOV si pamätá organizačnú blamáž z Turína. To všetko prispelo k výsledku hlasovania, ktoré niektorí označujú aj za návrat do minulého storočia a odklon od verejne deklarovaných reforiem. Odvrhlo skvelú príležitosť v podobe finančne zodpovedného Švédska, ponúkajúceho zimnú verziu OH v Los Angeles.

Niektorí dúfajú, že nový prístup k výberu dejísk by mohol podobné situácie eliminovať. Čas ukáže, či pre MOV bude úspešný. Ak by však chcel niekedy počúvnuť radu profesora Andreffa a skutočne hľadal stály domov pre svoj šoubiznisový podnik zabávajúci miliardové masy, veľmi dobre vie, že mesto anjelov je tá správna adresa. Olympijské hry v podobe, v akej ich poznáme dnes, sa totiž nezrodili v Olympii ani v Aténach, ale práve na tomto kúsku pacifického pobrežia.



TESTOSTERÓNOVÁ REGULÁCIA



MIROSLAV MOTYČÍK

Antidoping sa za posledné desaťročia vyvíja rôznymi smermi, no elementárnou a spoločnou snahou aktivít Svetovej antidopingovej agentúry (WADA) a všetkých antidopingových organizácií je bez akýchkoľvek procesných pochybení jednoznačne preukázať porušenie antidopingových pravidiel, stanovených Svetovým antidopingovým kódexom.

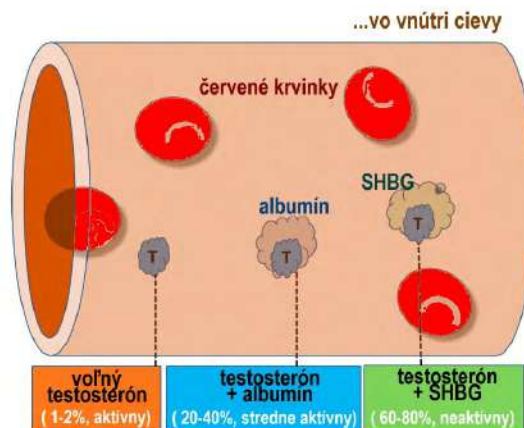
Dokazovanie porušenia vybraných antidopingových pravidiel na analytickej báze sa opiera o klasifikáciu, prípadne i kvantifikáciu zakázanej látky a to buď látky samotnej, jej metabolitov, alebo jej „odozvy“ na zmene jedného alebo viacerých biochemických parametrov a dokonca aj na zmene funkčnosti tkanivových buniek a orgánových systémov. V antidopingu je teraz už historicky známa testosterónová regulácia, postavená na sledovaní dvoch prirodzených steroidných látok – testosterónu a epitestosterónu.

Testosterón

Testosterón je endogénny anabolický androgénny steroid, kľúčovo ovplyvňuje vývoj mužských reprodukčných tkanív (semenníky a prostata) a podporuje sekundárne sexuálne charakteristiky oboch pohlaví, ovplyvňuje ich sexuálne správanie a ovuláciu. Testosterón stanovuje pohlavnú diferenciáciu, spermatogézu, ako aj rozvoj sekundárnych pohlavných orgánov a mužský typ správania. Zásadne

ovplyvňuje nárast objemu svalstva, kostnej hmoty a má vplyv aj na rast ochlpenia a vlasov.

U mužov sa produkuje v Leydigových bunkách semenníkov (90%), u žien vo vaječníkoch (15%), v pečeni a kôre nadobličiek (25%). Testosterón sa metabolizuje na estradiol a na dihydrotestosterón. Uvoľňuje sa v epizodických vrcholoch počas dňa s najvyššími hodnotami nad ráno. Variácia koncentrácie medzi dňami je 10–20%. Testosterón je v plazme viazaný na SHBG (globulín viažuci pohlavné hormóny) – okolo 60–80%, TeBG (globulín viažuci testosterón) – okolo 20–40%, voľnejšie na albumín – okolo 70%. U mužov zostáva z 1–2% neviazaný, u žien z 0,5–1,1%. V cieľových orgánoch sa tvorí



5-alfa-dihydrotestosterón (biologicky aktívny), ktorý sa viaže na špecifický cytoplazmatický receptor. Biologicky aktívny je len voľný testosterón a jeho hladina najlepšie vyjadruje aktuálny stav športovca.

Testosterón reguluje rozvoj mužských znakov a má anabolické účinky, teda podporuje syntézu a spomaľuje odbúravanie bielkovín a následne pôsobí na rast svalovej hmoty. Anaboliká všeobecne majú špecifické využitie pri liečbe rozličných ochorení, najmä pri poúrazových stavoch, liečba svalovej atrofie a distrofie (úbytok svalstva a svalová slabosť), doplnková liečba anémie (chudokrvnosť alebo nedostatok červených krviniek), liečba angioedému (opuch hlbokých vrstiev kože), nastavenie liečby rakoviny prsníka, doplnková liečba príznakov menopauzy, vrátane liečby osteoporózy (rednutie kostí), substitučná liečba hypofýzy nanizmus alebo hypopituitarizmus (nedostatok rastového hormónu, nedostatočné vylučovanie hormónov) na dosiahnutie rastu a rozvoja sekundárnych pohlavných znakov, liečba hypogonadizmu (nedostatočnej činnosti pohlavných orgánov) a stabilizácia sekundárnych pohlavných znakov mužov pri rakovine semenníkov.

Nastavenie diagnózy, používanie liečiv s obsahom testosterónu a anabolík všeobecne a samotná liečba, prebieha pod dohľadom odborného lekára, ktorý využíva znalosti a dlhodobé poznatky lekárskej praxe. Dávky anabolík sú overené klinickými štúdiami a slúžia na primeranú obnovu telesných tkanív, vedľajšie účinky sú kontrolované a neprevažujú nad úspechmi liečby.

V lekárskej praxi a najmä v športe sa používajú syntetické formy a látky podobné testosterónu, nazývané súhrnne anabolické steroidy. Zneužívanie testosterónu a anabolík všeobecne v športe je

viazané predovšetkým na zvyšovanie výkonnosti a zlepšenie športového výkonu, rýchly rast svalov, zväčšenie objemu svalovej hmoty a nadväzná redukcia tuku, zvyšovanie sily a intenzity záťaže, dosahovanie zdanlivého zrýchlenia zotavovania po záťaži a pestovanie kultu „mohutného“ tela.

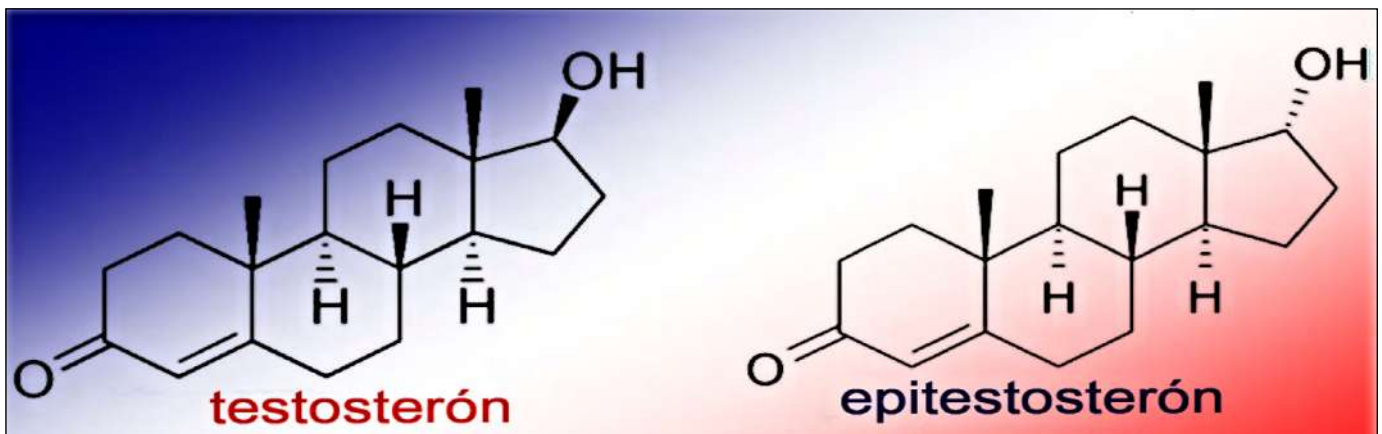
V terapii ako aj pri zneužívaní testosterónu v športe jestvuje viacero rizikových parametrov. Základným je skutočnosť, že s anabolickými účinkami sú vždy spojené aj androgénne (maskulinizujúce) účinky a tie okrem iných zdraviu škodlivých prejavov spôsobujú najmä vznik virilizmu a gynekomastie.

Zneužívanie testosterónu v športe a jeho neoprávnené používanie ako liečiva zo strany športovca alebo inej osoby sa vykonáva často bez odborných znalostí o negatívnom vplyve, čo môže viesť k dočasnému alebo trvalému poškodeniu zdravia športovca.

Voľne dostupné preparáty a prípravky s obsahom testosterónu nie sú overené, často ani neobsahujú účinnú zložku, neslúžia na primeranú obnovu telesných tkanív, ale na ich vedomú zamýšľanú modifikáciu. Výrobcovia aj distribútori zatajujú a úmyselne neuvádzajú vedľajšie účinky neodborného užívania testosterónu. Športovci, ktorí užívajú testosterón za iným ako lekárske účelom platia krutú daň, pretože následky na ich zdraví dlhodobo prevažujú nad dosahovanými a očakávanými výsledkami.

Epitestosterón

Epitestosterón je prírodný steroid, neaktívny 17 α - izomér testosterónu pohlavného hormónu. Výskumom sa zistilo, že telo pravdepodobne produkuje epitestosterón podobným spôsobom ako testosterón. Výsledky štúdií ukázali, že približne



50% produkcie epitestosterónu u mužov sa vyskytuje v semenníkoch, presná sekvencia tejto produkcie však stále nie je známa. Epitestosterón sa hromadí v tekutine cýst prsníka a prostaty. Hladiny epitestosterónu sú najvyššie u mladých mužov. Štatisticky sa preukázalo, že u väčšiny ľudí je pomer testosterónu k epitestosterónu v moči (kvocient alebo pomer T/E) približne 1:1. Predmetné štúdie preukázali, že exogénne podanie testosterónu neovplyvňuje hladiny epitestosterónu v krvi. Z tohto dôvodu sa testy, ktoré určujú pomer testosterónu k epitestosterónu v moči, používajú ako východiskový dopingový test u športovcov.

Východiskový matematický pomer testosterónu a epitestosterónu

Nepreukázalo sa zvýšenie výkonu podaním epitestosterónu, no podanie epitestosterónu sa môže použiť na maskovanie vysokej hladiny testosterónu, ak sa berie do úvahy test normálneho pomeru T/E. Epitestosterón sa preto často považuje za maskovaciu látku pri manipulácii hladiny testosterónu.

U mužov je štatisticky priemerná (normálna) hodnota hladiny testosterónu v intervale medzi 270 a 1070 ng/dl, v priemere okolo hodnoty 679 ng/dl. Hladina testosterónu sa zvyčajne znižuje po dosiahnutí veku 20 rokov. U žien je normálna hladina testosterónu v rozmedzí 8-60 ng/dl. Hladina testosterónu významne klesá počas a po menopauze. Jedná sa však o štatistické priemerné hodnoty v štandardnej populácii, hladiny testosterónu sa odlišujú medzi jednotlivcami, aktuálna hladina testosterónu sa odvíja najmä od parametrov genetiky každého jedinca, zdravotného stavu, veku, výživy, hmotnosti, ako aj od druhu a objemu fyzickej záťaže a pod.

V dôsledku športovej činnosti a extrémnej fyzickej záťaže sa pomer T/E mení, kde narastá hladina testosterónu nezriedka na hodnotu T/E 4:1, u niektorých športovcov boli zaznamenané ako normálne aj pomery T/E viac ako 10:1. Zvýšená absolútna hodnota pomeru T/E potom vyjadruje buď prirodzený stav, alebo použitie zakázaných látok a v najhoršom prípade môže signalizovať aj prebiehajúce patologické zmeny a vyjadrovať tak akútny či život ohrozujúci stav. Pomer T/E je však len orientačnou veličinou, ktorá predpokladá ďalšie riešenie. V minulosti sa za týmto účelom nastavovalo najmä longitudinálne sledovanie založené na vykonaní troch po sebe idúcich odberov biologickej vzorky

(moč alebo krv) v horizonte šiestich mesiacov a prípadné výrazné odlišnosti v nameraných hodnotách pomeru T/E boli klasifikované ako doping. Aktuálne je longitudinálne sledovanie doplnené o analýzu IRMS.

Analýza IRMS

Sledovanie parametrov testosterónu, vrátane pomeru T/E je začlenené ako biomarker steroidného modulu biologického pasu športovca, ktorý exaktne spresnil dopingové testy na steroidy. S ohľadom na skutočnosť, že tento pomer je značne ovplyvnený genetickým delečným polymorfizmom v enzýme UGT2B17, ktorý je hlavným katalyzátorom metabolizmu testosterónu, sú podozrivé vzorky moču ďalej analyzované na stanovenie pôvodu androgénu pomocou spojenej metódy plynovej chromatografie, spaľovania izotopu a izotopickej pomernej hmotnostnej spektrometrie (GC/C/IRMS) a určenie pomeru a odlíšenie izotopov uhlíka $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$ obsiahnutých vo vzorke testosterónu, inak povedané dochádza tak k odlíšeniu a stanoveniu pomeru uhlíka pochádzajúceho zo syntetického testosterónu od uhlíka pochádzajúceho z prirodzeného testosterónu, produkovaného v tele športovca. Zavedenie analýzy IRMS na sledovanie steroidného modulu jednotlivcov je ešte významnejšie tým, že dosahuje vysokú citlivosť na nízke hladiny testosterónu v moči, nie je ovplyvnená polymorfizmom UGT2B17 a je univerzálnou spoľahlivou analytickou metódou na odhalenie podania testosterónu exogénnou formou.

Vplyv testosterónu na športový výkon je predmetom mnohých diskusií v klinickej a vedeckej komunite. Anabolické látky sú síce zakázané väčšinou medzinárodných športových federácií, no každoročne je testovaných množstvo športovcov s pozitívnym výsledkom na anaboliká. Základnou a dlhodobou výzvou pre antidopingové laboratóriá je hľadanie exaktných analytických postupov pre rozlíšenie použitia nedovoleného exogénneho testosterónu od prirodzenej variácie endogénnej produkcie anabolického androgénu u mužov a žien. Určujúcim je pochopenie dynamiky endogénnej produkcie testosterónu v športovej činnosti, prípustných limitov na identifikáciu použitia exogénneho testosterónu a existencie prirodzene sa vyskytujúcich odlišností, ktoré môžu spôsobiť zvýšenie hladiny androgénov u žien. Antidopingová testosterónová regulácia je teda postavená na pochopení produkcie testosterónu a jeho detekcie a je odozvou na vysoký počet pozitívne testovaných športovcov na báze testosterónu.

Testosterón a športový výkon

Testosterón ako endogénny anabolický androgénny steroid a primárny mužský pohlavný hormón, ako aj ďalšie látky zo skupiny anabolických steroidov extrémne zvyšujú športový výkon u mužov i žien. Hodnoty testosterónu hoci sa relatívne menia v dôsledku fyzickej záťaže, sú však v ľudskom organizme dlhodobo pomerne stabilné a vekom klesajú. Dochádza však k ich zvyšovaniu zneužívaním rozličných exogénnych foriem testosterónu, ktoré sú v športe zakázané. Vzhľadom na značnú variabilitu sekrécie a celkovú podobnosť oboch foriem testosterónu, bola do laboratórnej praxe zavedená metodika sledovania matematického pomeru hodnôt „dynamického“ testosterónu a „statického“ epitestosterónu, lebo jeho hodnota je takmer stabilná a nemení sa. Pre účel dopingovej kontroly boli z tohto dôvodu zavedené prípustné štatistické limity - hladiny testosterónu.

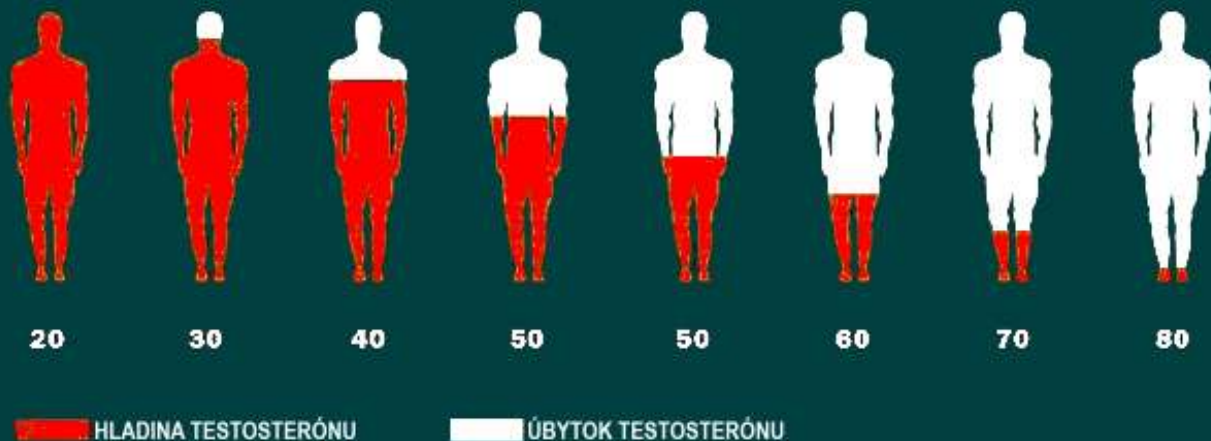
Testosterón môže podporovať športový výkon priamo, a to nielen prostredníctvom svojho dlhodobého anabolického efektu, ale aj v dôsledku rýchlej odozvy na správanie. Hladina testosterónu môže byť ovplyvnená aj ďalšími parametrami zmien vnútorného vylučovania. U žien môže nadmerná produkcia endogénneho testosterónu v dôsledku vrodených porúch sexuálneho vývoja predstavovať súťažnú výhodu. Preto boli mnohé takéto ženy podrobené testom sexuálneho genotypu a fenotypu, označovaného ako overenie pohlavia. Aj keď pri

overovaní pohlavia sa nezistili „parametre“ muža, no bolo zistené, že tieto ženy majú zmenenú hladinu testosterónu v dôsledku vrodenej poruchy sexuálneho vývoja a preto môžu pokračovať v športovej súťaži.

Dynamické zmeny testosterónu

Bez ohľadu na skutočnosť, či ide i o endogénny alebo exogénny pôvod testosterónu u mužov a žien, nadbytok testosterónu predstavuje v športovej činnosti a pri súťaži výraznú výhodu. Stanovenie testosterónovej regulácie preto vychádza z množstva parametrov a ich premenných, spadajúcich do rámca „dynamických zmien testosterónu“ vo viacerých časových mierkach. V najkratšom časovom období je produkcia testosterónu v pohlavných žľazách podporovaná pulzným uvoľňovaním luteinizačného hormónu, pričom odhad hladiny cirkulujúceho androgénu v ktorejkoľvek jednotlivéj biologickej vzorke je výrazne individuálny. Testosterón u oboch pohlaví sleduje denný rytmus s maximálnymi hladinami ráno, pulzné uvoľňovanie v priebehu dňa s nástupom progresívneho poklesu, ktorý znova stúpa v noci počas spánku. Medzi dňami sa môžu hodnoty líšiť aj o tretinu. U žien existuje dôkaz, že hladina testosterónu sa tiež líši v závislosti od menštruačného cyklu, so špičkovými koncentraciami testosterónu v periovulačnom okne a nižšími hodnotami vo včasnej folikulárnej a neskej luteálnej fáze. V dlhšom časovom období vykazujú koncentrácie testosterónu cirkulárnu variáciu pričom najvyššia hladina býva v lete, naopak najnižšia v zime. Fyziologická hladina

PRODUKCIA TESTOSTERÓNU U MUŽA PODĽA VEKU



testosterónu u mužov sa počas života znižuje pomaly, zatiaľ čo u žien nastáva prudký pokles testosterónu v období menopauzy.

Veľké zmeny v hladine testosterónu sú spôsobené fyzickou aktivitou, športovou činnosťou najmä v dlhodobom horizonte. Prechodná zmena hladiny testosterónu nastupuje pred a krátko po fyzickej záťaži, čo bolo preukázané vzorkami moču odobratými pri súťažnej dopingovej kontrole. Hladinu testosterónu výrazne ovplyvňuje aj psychický stav a motivačné činitele. Bola potvrdená „hypotéza výzvy“, ktorá predpokladá zvýšenie hladiny testosterónu pred a počas súťaže. Je to testosterónová alegória zo zvieracej ríše, kedy v období súťaženia samčích jedincov, najmä pred párením, dochádza k enormnému nárastu testosterónu, ktorý „pomáha“ zvládnuť súťaž jedincov. Hypotéza výzvy sa týka ľudskej konkurencie vo svete športu. Športová súťaž, ale aj príprava na ňu, je súťažou medzi jednotlivcami, motivovaná množstvom činiteľov nehmotných (víťazstvo, sláva, prestíž) ale i hmotných (medaily, price money, vecné ceny, sponzorské príspevky). Obdobne je nastavená „hypotéza provízie“, kde je relatívne markantný vzostup hladiny testosterónu u športovcov spôsobený predsúťažným očakávaním z hroziacej konkurencie a počas súťaže priamym konkurenčným prostredím u športovcov mužského a ženského pohlavia. Predpokladá sa teda, že nárast testosterónu pred súťažou môže uľahčiť súťaž samotnú a je spôsobený motiváciou súťaže, zdravým sebedomím a dobrou fyzickou dispozíciou.

Testosterónová regulácia

Testosterónova regulácia prešla za takmer tridsaťročné obdobie výraznými zmenami. Prechádzala postupne od kvantifikácie ku klasifikácii nameraných hodnôt testosterónu, interpretácie výsledkov meraní a nastavenie následných sankcií. Spočiatku zvýšené hodnoty testosterónu znamenali takmer automaticky predpokladanú pozitivitu zakomponovanú do systému pravidiel a nariadení. Spôsobilosť súťaženia mnohých športovcov sprevádzaná zvýšenou hladinou prirodzeného testosterónu bola veľmi otázná, do úvahy sa nebrali skutočnosti spojené a spôsobené rozdielnym sexuálnym vývojom. Najmä ženy s hladinou testosterónu nad špecifickým prahom by mali zakázané súťažiť ako ženy, pokiaľ by nepodstúpili lekárske zásahy.

Mužský versus ženský testosterón

Muži majú zvyčajne vyššiu prirodzenú hladinu testosterónu v krvi ako ženy, ale nie vždy, pretože hladiny hormónov v krvi závisia od množstva parametrov, vrátane veku, zdravotného stavu, denného režimu, fyzickej aktivity, užívaných liekov, ale ktoré môže ovplyvniť príprava na súťaž, účasť v súťaži, stres a aj menštruačný cyklus. V dôsledku vysokého fyzického výkonu, najmä u športovcov, dokonca môže dôjsť k prekryvaniu medzi hladinami testosterónu v krvi u niektorých mužov a žien. Navyše nie je celkom ustálené, čo sa považuje za hladinu testosterónu „mužského“ alebo „ženského“, čo potvrdzujú mnohé štúdie. Podľa nich takmer 15 percent sledovaných mužských športovcov malo hladiny testosterónu pod dolnou hranicou „normálneho muža“, zatiaľ čo asi 15 percent športujúcich žien malo hladinu nad hornou hranicou „normálnej ženy“.

Rešpektovanie vedeckých poznatkov

Nariadenia o testosteroéne, pokiaľ budú založené na chybnom vedeckom základe a nebudú rešpektovať dôležitosť dodržiavania štandardov vedeckej integrity, nemôžu byť východiskom pre rovnosť v súťaži a vedú k diskriminácii tých športových jedincov, ktorí majú inú genetickú dispozíciu, ako sa očakáva od štatisticky nastavených ukazovateľov a parametrov, ktoré slúžia na stanovenie antidopingovej testosterónovej regulácie.

Referencie:

- The World Anti-Doping Agency
<https://www.wada-ama.org/>
- The of prohibited substances and methods 2019
https://www.wada-ama.org/en/content/what-is-prohibited?gclid=CjwKCAjwzJjrBRBvEiwA867byvsl-Xj7o-lklSwZjpNs5JRVWhm4tR0ER1jw2TWtFiltrAjbfckXXChoCp98QAvD_BwE
- Testosterone limits for female athletes not backed by science, say academics
<https://www.theguardian.com/sport/2019/mar/20/testosterone-limits-for-female-athletes-not-backed-by-science-say-academics>
- All about testosterone
<https://www.rxhometest.com/all-about-testosterone/>

EUROPEWIDE NATURAL BODYBUILDING & FITNESS SANK - SLOVENSKÝ KOORDINÁTOR PROJEKTU ERASMUS+

VILIAM RIGO



Spolufinancované z
programu Európskej únie
Erasmus+



Slovenská asociácia naturálnej kulturistiky (SANK) je občianske združenie, ktoré bolo založené v roku 2006 zakladateľom Jánom Berdym. SANK združuje športovcov, oddiely kulturistiky, fitness a fitness centrá na Slovensku. Naším hlavným cieľom je propagácia boja proti dopingu a vďaka zákonu 440/2015 Z.z pre športové organizácie sme finančne podporovaní aj štátom. V súčasnosti združujeme 778 členov a 33 klubov. Slovenská organizácia je členom svetovej organizácie, ktorá sídli v Kalifornii, USA, jej prezidentom je pán Denny S. Kakosa a je jedinou naturálnou svetovou organizáciou, ktorá organizuje Natural Olympiu v Las Vegas.

Každoročne sú na Slovensku organizované majstrovstvá Slovenska, na ktorých sa naši športovci nominujú na majstrovstvá sveta. Organizujeme aj

medzinárodné pohárové súťaže, ktoré sa tešia početnej účasti zahraničných pretekárov našich partnerov. Môžeme sa pýšiť mnohými úspešnými reprezentantmi, medzi ktorých patria mená ako Peter Winkler, ktorý súťaží už 27 rokov a vo svojej kategórii nemá premožiteľa a pýši sa mnohými titulmi majstra sveta a Európy. V roku 2016 pri príležitosti jeho päťdesiatych narodenín Slovenská asociácia naturálnej kulturistiky ho menovala kráľom naturálnych kulturistov na Slovensku. Nedá mi nespomenúť Erika Tótha, ktorý ma na konte 33 víťazstiev z národných, európskych a svetových súťaží, bratia Čambalovci. Medzi ženami dominuje Katarína Tomášová, Iveta Hauserová, Danko Vizárová, Zuzana Chmelovicsová, Dagmar Liptáková a mnoho ďalších, ktorí získali počas svojej kariéry niekoľko titulov majstrov Slovenska, Európy a sveta.



Filozofiu SANK je v prvom rade podpora športovcov, ktorí si vyberú síce tú ťažšiu, náročnejšiu, ale čistú formu športu bez podporných látok. Na každej súťaži vykonávame dopingové kontroly a v úzkej spolupráci s Antidopingovou agentúrou kontrolujeme našich súťažiacich aj náhodnými návštevami dopingovými komisármi mimo súťažnej sezóny.

Na základe výzvy Európskej komisie Slovenská asociácia prírodnej kulturistiky v roku 2018 vypracovala nadnárodný projekt pod názvom Europewide Natural Bodybuilding & Fitness, ktorý bol podporený z prostriedkov programu Erasmus+. Do projektu sa zapojili partnerské organizácie z Nemecka, Maďarska, Českej republiky a Rumunska. Cieľom nášho projektu je vytvoriť našim pretekárom, ako aj pretekárom z našich partnerských organizácií nové možnosti súťaženia v rámci celej Európy. Vytvorili sme ho na základe podnetov, s ktorými sa pravidelne stretávame počas jednotlivých súťaží nielen doma, ale aj v zahraničí.

Projekt začal úvodným stretnutím v marci 2019 a potrvá do decembra 2019. Do dnešného dňa sme absolvovali tri spoločné stretnutia a čaká nás ešte jedno na konci novembra. Jednou z tém našich

stretnutí sú napríklad jednotné rozhodcovské pravidlá, čím chceme dosiahnuť celoplošné zjednotenie hodnotiacich kritérií a pravidiel všetkých európskych krajín. Ďalšou veľmi dôležitou témou, ktorej sa venujeme, je mládež a vedenie mladých ľudí a detí k športu. Súčasťou spoločných diskusií bude samozrejme aj téma doping, ku ktorej sa vyjadrujú odborníci zo Slovenska a Nemecka.

Naša motivácia na iniciovanie celého projektu bola veľmi jednoduchá. Tento projekt pre nás predstavoval cestu, ako vďaka finančnej podpore Európskej únie zorganizovať stretnutia s našimi partnermi a spoločne vytvoriť ucelenú platformu pre rozvoj prírodnej kulturistiky v Európe. Projekt Erasmus+ naše očakávania spĺňa na 100% a nemáme s ním inú ako pozitívnu skúsenosť. Našou víziou bolo zlepšenie podmienok prírodnej kulturistiky na Slovensku, podpora mládeže a intenzívnejší boj proti doping, čo sa už teraz začína prenášať do reality. Pridanou hodnotou je aj intenzívna nadnárodná spolupráca s našimi európskymi partnermi, čím sa pre našich pretekárov otvárajú nové možnosti súťaženia po celej Európe. Na základe našich doterajších skúseností by som zapojenie sa do spolupráce s Erasmus+ určite odporučil aj ostatným športovým subjektom.



ZAÚJÍMAVOSTI Z MEDZINÁRODNÉHO DIANIA V ŠPORTE

EURÓPSKE ŠAMPIONÁTY 2018 V GLASGOWE PRITIAHLI MILIARDU TELEVÍZNYCH DIVÁKOV



Oficiálna hodnotiaci správa Európskych šampionátov 2018, ktorých prvé vydanie hostil minulé leto Glasgow, uvádza, že mesto spoločne s celým Škótskom boli prezentované pred viac než 1,4 miliardami televíznych divákov prostredníctvom verejne dostupných kanálov v 43 európskych krajinách.

S pripočítaním sociálnych médií a online vysielania

počet divákov sledujúcich 12 športových odvetví v Glasgowe a Berlíne, ktorý hostil atletické súťaže, dosiahol 2,9 miliardy na kľúčových trhoch v Európe.

Správa uvádza, že hodnota mediálnej prezentácie Glasgowa a Škótska dosiahla 278 miliónov eur. Viac než 560 000 ľudí videlo niektorú zo súťaží priamo v dejisku, príp. kultúrny festival či fan zónu v centre mesta, čo je viac než dvojnásobok očakávanej návštevnosti. Celkovo bolo predaných 137 000 vstupeniek a ďalších 54 000 divákov sledovalo súťaže v cestnej cyklistike či diaľkovom plávaní, ktoré boli zadarmo. Až 97% divákov z Glasgowa bolo hrdých na to, že je ich mesto dejiskom šampionátov.

Nezávislá ekonomická štúdia v súvislosti s podujatím tiež zistila, že návštevníci podujatia minuli v Glasgowe a Škótsku ďalších 38 miliónov eur a škótske firmy získali kontrakty v celkovej hodnote 27 miliónov.

Firmy sídliace priamo v regióne Glasgowa sa na tejto hodnote podieľali 9,5 miliónmi eur.

Nezanedbateľný bol aj sociálny rozmer podujatia. Z 3 600 dobrovoľníkov tvorili obyvatelia Škótska a Glasgowa vyšší podiel, než sa očakávalo. Rovnako vyššia bola účasť nových dobrovoľníkov, aj tých do 26 rokov. Asi polovica z dobrovoľníkov povedala, že by takúto funkciu chceli plniť znova. Súčasťou tímu

dobrovoľníkov boli ľudia z ďalších 17 krajín.

Šéf glasgowského zastupiteľstva David MacDonald sa na margo výsledkov štúdie vyjadril, že „čísla jasne demonštrujú prínosy organizácie športových podujatí v našom meste, pričom máme možnosť prezentovať to, čo môžeme ponúknuť návštevníkom aj investorom z Európy i ďalších častí sveta.“

V OLYMPIJSKOM PARKU V LONDÝNE POSTAVIA NOVÚ KORČULIARSKU HALU



Lee Valley Regional Park Authority (LVRPA), organizácia, ktorá je okrem iného prevádzkovateľom olympijského velodrómu aj vodnoslalomového areálu plánuje v Londýne postaviť nový zimný štadión za 30 miliónov libier. Ten by mal nahradiť pôvodnú halu z roku 1984, ktorú otvorili olympijskí víťazi zo ZOH v Sarajeve Jayne Torvillová a Christopher Dean.

Nová hala by mala byť dokončená v roku 2023. Šéf

LVRPA Shaun Dawson sa na margo plánov vyjadril, že „pôvodná hala s návštevnosťou 275 000 ľudí ročne je veľmi populárna. Je otvorená 19 hodín denne, 7 dní v týždni, ale posledné prevádzkové problémy ukázali, že už nebude schopná plniť svoj účel.“

„Namiesto toho navrhujeme nové, skvelé zariadenie, ktoré bude jedinou halou s dvoma klziskami olympijských rozmerov v celom juhovýchodnom Anglicku, čím sprístupní jeho využitie oveľa väčšiemu počtu záujemcov. Jeho súčasťou budú telocvične, tanečné štúdiá, kaviarne či komunitné priestory. Okolie haly zároveň prejde výraznými parkovými úpravami s vysokým zastúpením miestnej, pôvodnej vegetácie.“

MOV VAROVAL TALIANSKY NOV Z POTENCIÁLNEHO PORUŠENIA OLYMPIJSKEJ CHARTY

Medzinárodný olympijský výbor (MOV) zaslal Talianskemu olympijskému výboru (CONI) list, v ktorom vyjadril vážne obavy z jeho ďalšieho pôsobenia v talianskom športe a pohrozil mu suspendáciou, ak problémy nebudú vyriešené.

Na konci roka 2018 totiž taliansky parlament schválil zákon, na základe ktorého má byť zriadená samostatná vládou kontrolovaná organizácia, ktorá má distribuovať finančné prostriedky národným športovým organizáciám. Organizácia s názvom „Sport e Salute“ (Šport a zdravie) prakticky zredukuje

činnosť CONI výlučne na oblasť prípravy účasti talianskych výprav na olympijských hrách. Súčasťou plánov talianskeho parlamentu je zároveň zníženie ročného rozpočtu CONI zo 400 miliónov eur na 40 miliónov.

Prezident CONI Giovanni Malago sa už v januári vyjadril, že by mali s talianskym parlamentom nájsť okamžité riešenie ohľadom nového zákona, ale doteraz k žiadnemu nedošlo.

MOV vo svojom liste zdôraznil, že zákon je v

rozpore s pravidlami olympijskej charty, nakoľko ohrozuje autonómne postavenie talianskeho NOV. Upozornil, že na základe pravidla 27.9 charty má výkonný výbor MOV právo vykonať patričné opatrenia na ochranu olympijského hnutia v krajine, vrátane suspendácie a zrušenia uznania NOV, ak sú ústava, zákony či iné nariadenia platné v krajine otázne.

MOV upozornil, že úlohou NOV je zabezpečiť dodržiavanie olympijskej charty v krajine, čo sa týka aj spolupráce NOV s národnými športovými organizáciami. Talianskemu NOV pripomenul, že NOV by mali „odolávať akýmkoľvek tlakom vrátane



INTERNATIONAL
OLYMPIC
COMMITTEE

politických, právnych, náboženských či ekonomických, ktoré by im bránili v napĺňaní olympijskej charty.“ Zdôraznil, že autonómia športu bola formálne schválená už v roku 1994 v rámci uznesenia Rady OSN.

MOV vyzval CONI na vyriešenie situácie s talianskou vládou v čo najskoršom termíne, pričom je pripravený ponúknuť rokovaciu pôdu vo svojom sídle v Lausanne.

Tento krok MOV je považovaný za silnú pripomienku jeho moci, ktorú má vo vzťahu nielen k talianskemu NOV, ktorému navyše len pred pár mesiacmi prideliť právo organizácie ZOH 2026.

SANTIAGO DE CHILE CHCE NOVÝ TERMÍN PRE PANAMERICKÉ HRY 2023



Viac leta a menej zimy je hlavnou motiváciou organizátorov ďalších Panamerických hier v hlavnom meste Čile v súvislosti s novým navrhovaným termínom ich konania od 20. októbra do 12. novembra 2023. Toto obdobie je považované za ideálne z pohľadu klimatických podmienok pre športovcov, ktorí budú súťažiť na južnej pologuli. Prezident Čilského olympijského výboru Miguel Angel Mujica zdôraznil, že teploty sa v navrhovanom termíne

pohybujú od 15 °C do 26 °C, čiže v jarnej sezóne. Tradičný termín konania hier v júli až auguste sa v Čile vyznačuje teplotami od 5 °C do 16 °C, čo môže byť pre športovcov problém. Upozornil tiež, že navrhovaná zmena termínu hier nekoliduje s inými významnými medzinárodnými podujatiami či olympijskými kvalifikáciami pred OH 2024 v Paríži.

V súvislosti s novým prístupom riadiacej organizácie panamerického športu namierenej proti gigantizmu ich vlajkového podujatia, sa v programe čilských hier objaví o tri športové odvetvia menej, ako je pôvodných 38 navrhovaných športov.

Na rozdiel od tohtoročného organizátora hier peruánskej Limy, majú v Santiagu k dispozícii až 80% potrebnej športovej infraštruktúry, vďaka dedičstvu Juhoamerických hier z roku 2014. Problémom by nemala byť ani doprava, nakoľko mesto disponuje systémom metra, ktorý umožňuje dostať sa do ktorejkoľvek jeho časti v rámci 30-40 minút.

Jediným projektom, ktorý bude potrebné od základov postaviť je tak dedina pre športovcov, na ktorú už bol vybraný pozemok o rozlohe 265 ha, a ktorá má byť financovaná zo súkromných zdrojov.

NOVÁ SPONZORSKÁ ZMLUVA MOV VYVOLÁVA V ČÍNE OTÁZNIKY



V júni tohto roka uzavrel Medzinárodný olympijský výbor (MOV), firma Coca-Cola a čínska mliekarenská spoločnosť Mengniu spoločný sponzorský kontrakt na obdobie rokov 2020 až 2032. Ide o prvú spoločnú zmluvu dvoch sponzorov v rámci programu TOP v celej histórii MOV.

Partnerstvom medzi producentom nealkoholických nápojov a spoločnosťou zameranou na výrobu mliečnych výrobkov sa MOV podarilo v rámci jednej sponzorskej kategórie dostať druhú najväčšiu čínsku mliekarensku spoločnosť do rodiny TOP sponzorov.

To však vyvolalo kontroverzné reakcie zo strany najväčšej mliekarenskej spoločnosti v Číne, firmy Yili. Tá, aj keď nie je oficiálnym sponzorom MOV, uzavrela ešte v roku 2017 sponzorskú zmluvu s organizačným výborom ZOH 2022 v Pekingu. Jej

predstavitelia sa vyjadrili, že Mengniu je v prvom rade producent mliečnych výrobkov a nealkoholické nápoje predstavujú len marginálnu časť jeho portfólia. Týmto kontraktom podľa nich chce zavádzať čínsku verejnosť a vytvoriť dojem, že Mengniu je olympijský sponzor v kategórii mliečnych výrobkov, aj keď na túto produktovú kategóriu v skutočnosti s MOV kontrakt neuzavrelo.

Ten verejne vyhlásil, že pre tento účel vytvoril novú zvláštnu kategóriu, ktorá nespadá ani do kategórie nealkoholických nápojov, ani mliečnych výrobkov.

Sponzorský program TOP bol založený v roku 1985 za účelom poskytnutia exkluzívnych marketingových práv v rámci určitého segmentu tovarov či služieb. Mengniu a Coca-Cola by mali v rámci zmluvy s MOV investovať 1,5 miliardy dolárov, čo je neporovnateľne väčšia suma, akú investuje firma Yili ako sponzor organizačného výboru ZOH 2022.

Podľa názorov niektorých odborníkov zmluva MOV s firmou Mengniu nie je úplne v súlade s etickými štandardami v obchode a organizačný výbor ZOH v Pekingu stavia pred dilemu, keď sa musia vysporiadať so situáciou uprednostňovania záujmov jednej čínskej spoločnosti pred druhou. Ako riešenie ponúkajú znížiť sponzorský príspevok firmy Yili, v dôsledku novej zmluvy MOV s firmou Mengniu, ktorá by mala naopak svoju finančnú účasť v sponzorskom programe TOP ešte zvýšiť.

BOBOVÁ DRÁHA V SARAJEVE SA MÔŽE DOČKAŤ REKONŠTRUKCIE A BYŤ OPĚT DEJISKOM ZOH

V dejisku ZOH 1984, Sarajeve dôjde pravdepodobne k rekonštrukcii bobovej a sánkarskej dráhy na hore Trebevič. Vyplýva to zo stretnutia zástupcov občianskeho združenia „ZOI 84“ s predstaviteľmi regionálnej sarajevskej vlády a regionálneho inštitútu pre plánovanie a rozvoj.

Dráha, ktorá bola postavená dva roky pre konaním ZOH 1984, bola zničená počas Bosnianskej vojny

trvajúcej od apríla 1992 do decembra 1995. Od tej doby bola po väčšinu času opustená. V súčasnosti je v dezolátnom stave, postriekaná grafitmi, príležitostne sa však na nej konajú súťaže v extrémnej cyklistike. Dráha je považovaná za jedinečnú najmä vďaka svojej polohe, ktorá umožňuje skvelé výhľady na blízke mesto.

Stretnutia ohľadom budúcnosti sarajevskej bobovej



dráhy sa zúčastnila aj delegácia z Katalánska, ktoré už dlhšiu dobu deklaruje záujem zorganizovať v Barcelone a Pyrenejách zimné olympijské hry v roku 2030. Súčasťou jej plánov je však aj spolupráca so Sarajevom, čo potvrdila aj májová návšteva katalánskeho ministra zahraničných vecí Alfreda Boscha u predsedu sarajevského kantónu Edina Forta. V projekte ZOH 2030 by bosnianska metropola mohla participovať práve v podobe využitia bobovej dráhy na Trebeviči.

FISA ZVAŽUJE ZMENU DEJISKA VESLÁRSKÝCH SÚŤAŽÍ NA OH 2028 V LOS ANGELES



Medzinárodná veslárska federácia (FISA) zvažuje návrh organizátorov OH 2028 na zmenu dejiska ich súťaží potom, čo vyjadrila obavy z pôvodne navrhovanej lokality na jazere Lake Perris. To je od hlavnej olympijskej dediny vzdialené takmer 140 km, čo si vyžaduje zriadenie finančne nákladného samostatného ubytovania pre športovcov.

Navrhovanou alternatívou je Marine Stadium v Long Beach, ktorý bol vybudovaný pre veslárske súťaže počas OH 1932. V 50. rokoch 20. storočia bol však cez kanál vybudovaný most, ktorého piliere zasahujú do pôvodnej dráhy, takže reálne je možné súťažiť na štandardnej 2-kilimetrovej trati len s menším počtom dráh, alebo ju skrátiť na 1500 m. Jeho nespornou výhodou je však jeho poloha necelých 40 minút od hlavnej olympijskej dediny, čo umožní veslárom a ich športu zostať v centre olympijského diania. Long Beach je navyše dejiskom aj ďalších olympijských súťaží v hádzanej, vodnom póle, BMX, diaľkovom plávaní, triatlone a jachtingu.

Šéf svetového veslovania Jean-Christophe Rolland

sa na margo situácie vyjadril, že základným prvkom ich športu je fyzický výkon trvajúci 5 až 6 minút, takže z tohto pohľadu nie sú naklonení skracovaniu veslárskej trate. Na druhej strane však zdôraznil, že v prípade OH 2028 v Los Angeles a špecifických podmienok, ktoré sa v ňom ponúkajú, by takúto zmenu mali podstúpiť. Upozornil však, že aj napriek tomu by išlo len o jednorazový ústupok z ich pravidiel a nie o precedens, ktorý by sa mohol uplatniť aj na ďalšie olympijské regaty.

Návrh na zmenu dejiska sa pochopiteľne nedotkne iba veslárov, ale aj rýchlostnej kanoistiky. Vzhľadom na skutočnosť, že jej olympijské súťažné trate majú maximálnu dĺžku 1 km, jej premiestnenie na Marine Stadium v Long Beach nespôsobuje podobné problémy.



ENORMNÝ ZÁUJEM O FUTBALOVÉ MS ŽIEN V ROKU 2023

Až osem krajín oficiálne vstúpilo do kandidátskeho procesu na organizáciu futbalových MS žien v roku 2023. Svoj úmysel organizovať šampionát potvrdili Argentína, Austrália, Brazília, Japonsko, Južná Kórea (s potenciálnou spoluúčasťou Severnej Kórey), JAR, Kolumbia a Nový Zéland.



transparentného procesu FIFA zverejní na svojej webstránke kandidátske materiály všetkých uchádzačov.

Inšpekčné návštevy sú naplánované na január až február budúceho roka. O dejisku šampionátu sa rozhodne v máji.

Svoj záujem o podujatie pôvodne prejavili aj Belgicko a Bolívia. Nakoniec však oficiálnu kandidatúru nepodali.

MS 2023 budú deviatym futbalovým šampionátom žien,

na ktorom sa po prvýkrát predstaví 32 tímov, o osem viac ako v roku 2019.

Osem kandidátov musí do 13. decembra predložiť kandidátske knihy ako aj ostatné dokumenty požadované FIFA. V duchu férového a

O tohtoročné MS sa uchádzali iba dve krajiny, Južná Kórea a víťazné Francúzsko.

T. BACH POTVRDIL, ŽE QUEENSLAND MÁ VŠETKY PREDPOKLADY NA ÚSPEŠNÚ KANDIDATÚRU NA OH 2032

Prezident Medzinárodného olympijského výboru (MOV) Thomas Bach sa stretol so zástupcami austrálskeho Queenslandu a mesta Brisbane, ktoré prejavili vážny záujem o organizáciu OH 2032. Po stretnutí T. Bach potvrdil, že projekt Queenslandu spĺňa všetky potrebné náležitosti na to, aby bola jeho kandidatúra úspešná. Zároveň vyjadril presvedčenie, že MOV nebude čakať s pridelením OH 2032 až do roku 2025, ale že na základe reformovaného kandidátskeho procesu o ich dejisku rozhodne skôr.

T. Bach veľmi ocenil projekt, ktorý mu v Lausanne prezentovala austrálska delegácia na čele s premiérkou Queenslandu Annastaciou Palaszczuk. Podľa jeho slov plány na neho urobili ešte väčší dojem, ako počas jeho májovej návštevy Brisbane.

Brisbane by malo v projekte vystupovať ako hlavné



AUSTRALIAN
OLYMPIC
COMMITTEE

dejisko hier. Zároveň sa však projekt opiera o spoluprácu s ďalšími mestami v štáte Queensland vrátane mesta Gold Coast, ktoré minulý rok úspešne zorganizovalo Hry Commonwealthu. Podľa A. Palaszczuk Queensland disponuje 85% potrebných zariadení. Na podporu projektu sú politici pripravení podporiť aj výstavbu nového 80-tisícového štadióna pre oba ceremoniály.

Austrálsky člen MOV John Coates už dávnejšie predstaviteľov austrálskej vlády upozornil, že OH 2032 sú jedinečnou príležitosťou ako dostať olympijské hry späť

do Austrálie, a že vzhľadom na preferovaný termín konania hier v mesiacoch júl a august je Queensland a Brisbane jedinou alternatívou, ktorá v Austrálii ponúka vhodné klimatické podmienky v tomto ročnom období. Ako nevyhnutnosť však zdôraznil potrebu investícií do rozvoja mestskej a regionálnej

dopravnej infraštruktúry. Zároveň sa nestotožňuje s predstavou austrálskych politikov o výstavbe nového 80-tisícového štadióna. Podľa jeho slov, časy takýchto veľkých stavieb na olympijských hrách sa už skončili. V Austrálii by mali uvažovať skôr o výstavbe menšieho 60-tisícového štadióna ako v Tokiu a zároveň zabezpečiť jeho poolympijskú transformáciu po vzore londýnskeho štadióna. J.



Coates tiež nevyklučuje možnosť prebudovania niektorého z existujúcich štadiónov.

Brisbane môže v súboji o OH 2032 naraziť na pripravovanú kandidatúru juhokórejského Soulu a severokórejského Pchjongjangu. Svoj záujem prejavili aj India, Indonézia a čínsky Šanghaj.



PRVÝ ROČNÍK SVETOVÝCH MESTSKÝCH HIER SA S ÚSPECHOM USKUTOČNIL V BUDAPEŠTI

Prezident Svetovej asociácie medzinárodných športových federácií (GAISF) Raffaele Chiulli vyjadril veľkú spokojnosť s prvým vydaním Svetových mestských hier (World Urban Games) v Budapešti, ale zároveň varoval pred zbytočnou expanziou podujatia v budúcnosti.

Hry sa uskutočnili počas troch dní v areáli starej tržnice na okraji mesta, kde sa predstavilo dovedna 300 účastníkov zo 46 krajín v šiestich športových odvetviach. Patrili medzi ne napríklad aj BMX a basketbal 3 proti 3, ktoré sú súčasťou programu OH 2020 v Tokiu, alebo breakdance, ktorý si svoju olympijskú premiéru „odkrúti“ v Paríži v roku 2024. Tokijskí olympijskí nováčikovia športové lezenie a skejtbording však v Budapešti zastúpenie nemali. Šesticu športov doplnili parkour, a freestylové disciplíny v jazde na kolieskových korčuliach a frisbee.

Chiulli potvrdil, že hry v menšom formáte organizované



Powered by GAISF

v priebehu troch dní na jednom mieste im napríklad umožnili vyskúšať voľný pohyb divákov medzi jednotlivými športoviskami, pričom sledovanie súťaží bolo zadarmo. Vysoko tiež ocenil sprístupnenie podujatia viac než tisícke detí z miestnych škôl, ktoré ho mohli zažiť na vlastnej koži a zároveň si niektoré z disciplín aj vyskúšať. Podľa Chiulliho by bol podobný prístup na väčších podujatiach typu olympijských hier len ťažko realizovateľný.

Budapešť by mala zorganizovať aj druhú edíciu hier v roku 2021, nakoľko pre rok 2019 nahradila na poslednú chvíľu pôvodné dejisko Los Angeles. Podľa GAISF však ich návrh športového programu nebol v súlade s ich očakávaniami, preto sa rozhodli pre zmenu organizátora. Americkí organizátori totiž počítali s 5-dňovým podujatím a s účasťou 700 športovcov v deviatich športových disciplínach. GAISF uprednostnila menší budapeštiansky formát.

SLOVENSKO ZAŽILO PREMIÉRU MAJSTROVSTVIEV EURÓPY ŠPECIÁLNYCH OLYMPIÁD

■ SKPR STRATEGIES, ŠPECIÁLNE OLYMPIÁDY SLOVENSKO ■

Špeciálne olympiády Slovensko celoročne organizujú pre športovcov s intelektuálnym znevýhodnením rôzne projekty, tréningy a súťaže. Počas uplynulých dvoch dní však usporiadali prvé Majstrovstvá Európy a to v modernej gymnastike. Medzinárodné podujatie bolo o to významnejšie, že sa vôbec prvýkrát konalo v euroázijskom regióne. V Mestskej športovej hale v Nitre povzbudzovali diváci 50 gymnastiek z 12 krajín a našimi najúspešnejšími reprezentantkami sa stali Gizela Billíková a Romana Trízňová, ktoré si vo svojich vekových a výkonnostných divíziách vybojovali každá 5 najzácnejších kovov.

Pre Slovensko boli tieto majstrovstvá Európy výnimočné, lebo takéto medzinárodné podujatie pre športovcov s intelektuálnym znevýhodnením sme ešte u nás nehostili. „Naozaj si vážime, že Špeciálne olympiády Slovensko dostali šancu zorganizovať tieto majstrovstvá, boli nielen prvé na Slovensku, ale aj v celom euroázijskom regióne. Myslím, že túto príležitosť sme využili a ukázali sme, že vieme pripraviť takéto vrcholové podujatie. Samozrejme, mám veľkú radosť,

že slovenské gymnastky zamiešali v boji o tituly karty a obstáli v konkurencii takých gymnastických veľmoci ako sú Taliansko, Rusko, či Veľká Británia,” povedala **Jana Gantnerová, športová riaditeľka Špeciálnych olympiád Slovensko** a riaditeľka Organizačného výboru majstrovstiev.

Majstrovstiev Európy Špeciálnych olympiád sa zúčastnilo 50 gymnastiek z 12 krajín, Slovensko



zastupovalo 6 reprezentantiek a 3 unifikované športovkyne. Všetky športovkyne boli rozdelené do výkonnostných a vekových divízií a súťažili v 5 disciplínach s náčiním. „Našimi najúspešnejšími gymnastkami sa jednoznačne stali Gizka Billíková a Romana Trízňová zo ŠK Arabeska, ktoré si zlato vybojovali v nasledovných disciplínach. Gizka s loptou, švihaldom, kuželami, stuhou a Romanka so švihadlom, obručou, loptou a stuhou. Obe získali zlato aj vo viacboji vo svojej vekovej a výkonnostnej divízií,“ uviedla **Mária Billíková, riaditeľka súťaže Majstrovstiev Európy Špeciálnych olympiád v modernej gymnastike**. Na majstrovstvách mala premiéru aj unifikovaná gymnastika, kde spolu cvičili športovkyne s aj bez intelektuálneho znevýhodnenia. „V disciplíne spoločnej skladby s obručou obsadili prvé miesto Gizela Billíková, Romana Trízňová a unifikované partnerky Eva Sofia Vargová a Nela Billíková,“ doplnila Mária Billíková.

Podujatie si nenechal ujsť ani **Mariusz Damentko, športový riaditeľ Special Olympics Europe Eurasia**. „Som nadšený, z toho, ako boli profesionálne

majstrovstvá pripravené, aké podmienky tu mali ako športovci s intelektuálnym znevýhodnením, tak aj ich tréneri, či rozhodcovia. Samostatnú pochvalu si zaslúžia dobrovoľníci, ktorí sa postarali o hladký chod celej súťaže. Slovensko môže byť rozhodne pre ostatné krajiny príkladom a verím, že v Nitre sa zrodila nova tradícia týchto majstrovstiev,“ uviedol Damentko.



Na Majstrovstvách Európy v modernej gymnastike Špeciálne olympiády verejnosti predstavili aj hovorca našich športovcov s intelektuálnym znevýhodnením, ktorým sa stal **strieborný plavec z Abú Zabí Peter Išpold**. „K celému podujatiu sme pristupovali s veľkým rešpektom, o to viac nás teší, že sa zahraniční hostia na Slovensku cítili dobre. Napríklad reprezentantky z Fínska sa na sociálnej sieti podelili s pocitom, že prežili najkrajšie dni v živote, Britky si zase pochutili na našej kuchyni. Vynaložená energia sa vyplatila a verím, že gymnastky z Európy u nás čoskoro zase privítame,“ uzavrela **Eva Gažová, Národná riaditeľka Špeciálnych olympiád Slovensko**.



CENTENÁRIUM BELASÉHO FENOMÉNU (III.)



IGOR MACHAJDÍK

„Bratislava prekvapila Prahu“, znel jeden z titulov českej tlače po víťazstve **basketbalistov** ŠK Bratislava nad českým majstrom Uncas Praha v pražskej Lucerne v novembri 1945. Herrmann, Černý, Mihaľ, Bobocký, Rolný, Uberal, Filan a ďalší hráči z bývalého Winnetoua hrali ako z partesu. Fantastické zlato z ME 1946 v Ženeve vybojovali pre ČSR aj dvaja bratislavskí „eškári“ – Gustáv Herrman a Miloš Bobocký. Na Slovensku sa „naťahovali“ o basketbalový primát muži ŠK a VŠ Bratislava. V roku 1952 prišlo v Sokole NV k výmene generácií, prišli mladší. „Eškári“ sa pohybovali väčšinou v strede tabuľky celoštátnej basketbalovej ligy. V roku 1971 došlo po dohode k prechodu všetkých mužských a chlapčenských zložiek Slovana do susedného Interu. Situáciu „vyvážil“ nástup basketbalistiek Sokola NV, ktoré dokázali v roku 1953 poraziť v boji o ligové body aj majsterky z pražskej Sparty, či pod vedením trénera Uberala vyhrať 1.ročník turnaja SNP pred Orbisom Praha, mnohonásobným majstrom republiky. Slovanistky spod deravého koša bojovali o špičku tabuľky I. ligy, boli niekoľkokrát blízko titulu, v sezónach 1954/55, 1966/67, 1971/72, 1975/76, 1976/77, 1977/78, 1983/84 boli tretie a v sezóne 1978/79 druhé, iba o skóre za Spartou Praha, v sezóne 1977/78 boli ženy Slovana druhé v Ronchettiovej pohári a vyhrali Čs.pohár. Na palubovke vynikali B. Miklošovičová-Štrbáková, M. Kifusszová, E. Piršelová, A. Kašová, I. Rajniaková, B. Rennertová a ďalšie. Medzi najlepšie hráčky v 60.rokoch patrili Z. Staršia-Haluzická, E. Petrovičová, E. Uberalová-Príkazská, O. Bártová, H.Veselá-Boďová a ďalšie.

Gustáv Herrmann – majster Európy 1946, 2. na ME 1947, hráč ŠK Bratislava v rokoch 1940 – 1952, majster Slovenska 1940 – 1944, tréner reprezentácie ČSR juniorov 1953, reprezentácie ČSR 1956 – 1959, Slávie SVŠT Bratislava 1953 – 1967, v Kuvajte, Tunisku, Rakúsku, Interi Bratislava 1985-86, slovenský tréner 20.storočia, v ankete basketbalista Slovenska 20. storočia – 3. miesto

Božena Miklošovičová – Štrbáková – 135-násobná reprezentantka ČSSR, 4. miesto na OH 1976, 2. na ME 1974 a 1976, 3. na ME 1972, najlepšia basketbalistka Slovenska 1974, 1976 a 1977, skvelá strelkyňa – v 1.lige nastrelala 3 394 bodov, 4. v ankete Hráčka Slovenska 20. storočia, hráčka Slovana Bratislava v rokoch 1961 - 1981

Tenisový klub ŠK Bratislava sa stal hneď po oslobodení na dlhý čas najlepším slovenským klubom. Slovan NV vyhral už prvú dlhodobú súťaž družstiev na Slovensku v roku 1949, v roku 1954 bol druhý v celoštátnej súťaži, podobne aj v rokoch 1960 a 1961. V roku 1959 bol otvorený centrálny dvorec s hľadiskom pre 4000 divákov. O výchovu tenisovej mlade sa staral skvelý pedagóg Ján Pramník. Najlepšími hráčmi v 50. rokoch boli Vrba, Košinár, Meruňka, Šafárik, Klimo, Mečiar, Hantuchová, Ančincová, Štetinová a postupne ďalší. V sedemdesiatych rokoch vynikali na kurtoch najmä Tajcnár, Macko, Kočíšková, Galádová, postupne Kurhajec, Karlík, Mihaľ, Kozárová, v 80.rokoch silná trojka Mečíř, Vajda, Stankovič, zo žien Zrubáková.



Miloslav Mečíř – olympijský víťaz Soul 1988 v dvojhre a bronzový v štvorhre (s M. Šrejberom), víťaz 11 turnajov ATP v dvojhre a 9 v štvorhre, finalista US Open 1986 a Australia Open 1989, s T. Šmídom víťaz Turnaja majstrov

v štvorhre 1987, s H. Sukovou víťaz I. ročníka Hopmanovho pohára 1989, účastník MS ATP Tour v dvojhre 1987, sedem rokov reprezentoval ČSSR v Davisovom pohári, najlepšie umiestnenie vo svetovom rebríčku: 4. miesto (február 1988), dlhoročný nehrajúci kapitán daviscupového tímu Slovenska (do roku 2018)

Stolný tenis patril medzi skromnejšie športy, v 50. rokoch sa zlúčil Slovan UNV so Slovanom zdravotník a za stolmi vynikali hráči ako Bursík, Sucháň, Červenka, Fait, Ďurišová a Zámečníková, úspešne ich nasledovali Krchňák a Venutti.

Krásne úspechy zaznamenal oddiel **krasokorčuliarov** v belasom. Veľký priaznivec ľadových umelcov (popri hokeji, ktorý hral za 1. ČsŠK už od roku 1936) a sám angažovaný v krasokorčuľovaní, Michal Polóni, zabezpečil po oslobodení priestor takým majstrom ako Skákala, Landl, Mauer, Grožajová, Golonková a ďalší. Išlo o klub s výbornou trénerskou prácou bývalých pretekárov. Majstrovstvá Európy 1958 na

Karol Divín



už krytom bratislavskom zimnom štadióne sa niesli v znamení zlata pre Slovanistov v reprezentácii ČSR, Karola Divína i športovú dvojicu Věra Suchánková – Zdeněk Doležal. Titul majstra Európy Divín obhájil aj o rok v Davose, pričom na ZOH 1960 v Squaw Valley získal striebro. Karol absolvoval spolu trojo ZOH, v roku 1956 v Cortine d'Ampezzo bol piaty, v roku 1964 v Innsbrucku štvrtý. V Slovane mal však fantastického nástupcu – Ondreja Nepelu, zverenca trénerky Hildy Múdrej. Ten vybojoval v domácom prostredí, na ME 1966 v Bratislave bronzovú medailu, svoju prvú veľkú. Stal sa trojnásobným majstrom sveta a päťnásobným majstrom Európy, tú najcennejšiu, zlatú olympijskú, získal v Sappore v roku 1972. O rok neskôr sa s amatérskou kariérou rozlúčil opäť doma, na bratislavských MS 1973 zlatou medailou. Medailovú bilanciu vylepšila aj Liana Drahová, na ME 1974 v Záhrebe získala bronz. Tretím úspešným krasokorčuliarom Slovana bol Jozef Sabovčík, dvojnásobný majster Európy 1985 a 1986 a bronzový na ZOH 1984 v Sarajeve skočil na spomínaných ME 1986 štvoritély skok ako prvý na svete.



Ondrej Nepela – olympijský víťaz zo Sappora 1972, trojnásobný majster sveta z Lyonu 1971, Calgary 1972 a Bratislavy 1973, päťnásobný majster Európy z GA-PA 1969, Leningradu 1970, Zürichu 1971, Göteborgu 1972 a Kolína nad Rýnom 1973, osemnásobný majster Československa, potom profesionál v Holiday on Ice v rokoch 1973 – 1986, v rokoch 1986 – 1989 tréner v Nemecku. V ankete Slovenský športovec 20. storočia bol prvý. Jeho meno nesie zimný štadión v Bratislave.

Plávanie a vodné pólo pôsobili v tábore Slovanistov skromne, aj keď sa v roku 1949 stali plavci Sokola NV oddielovým majstrom ČSR. Začínali tu také mená ako Skovajsa, Bočan, Ferák, Drobilová či sestry Vrbické, alebo aj bratia Schmukovci vo vodnom póle, keď ich trénoval Michal Schmuck senior. Úspechy, v podobe majstrovských titulov oddiel zaznamenal

predovšetkým v prvej polovici 50. rokov. V roku 1957 prešli plavci Slovana hromadne do Slávie Bratislava.

Celá špička **atletov** zo Slovana sa v polovici 50. rokov sústredila do DŠO Slávia Bratislava. Dovtedy patrili medzi najlepších Alojz Kormúth, čs. rekordér a majster republiky 1950 a 1952 v hode diskom, šprintér František Valenta, výškari Vladimír Žila a Štefan Tonko či oštepárka Helena Dubová. V roku 1957 sa uskutočnil na atletickom ovále Tehelného poľa prvý ročník veľkej ceny Pravdy, neskôr známy pod menom Pravda-Televízia-Slovnaft. S menom Slovana Bratislava je spojené aj meno Rudolfa Holzera, ktorého zásluhou došlo k obnoveniu tradičného cestného behu Devín-Bratislava. V ďalších rokoch prebiehala v atletickom Slovane výborná práca s mládežou.

V najväčšom slovenskom športovom klube sa prezentovali aj ďalšie športové odvetvia s úspešnými jednotlivcami či obdobiami. Pod krídlami belasých fungovali určitý čas aj **veslári** Albert Krajmer – František Reich, olympionici z roku 1956, ale najmä Pavel Schmidt, ktorý získal v dvojskife spoločne s Václavom Kozákom zlatú medailu na OH 1960 v Ríme. Pod slovným spojením Slovan a **cyklistika** si dávame do súvisu predovšetkým belasé pôsobenie na cyklistickom ovále v podaní olympijského víťaza z roku 1976 a trojnásobného majstra sveta v šprinte Antona Tkáča, ktorého vychoval v Slovane

Anton Tkáč



tréner Igor Stiasny. Zakladateľskou osobnosťou **šachového** oddielu Slovana UNV Bratislava bol v roku 1955 Vojtech Pauer, o rok neskôr klub posilnili skvelí šachisti Max Ujtelky, Július Kozma i Ján Šefc. V roku 1963 získali šachisti Slovana CHZJD



Lubomír Vtáčnik

titul majstra republiky ako prvé slovenské družstvo histórie. Najväčšou osobnosťou bol neskôr Ľubomír Vtáčnik, majster ČSSR 1981, 1982, 1983, 1985, člen reprezentácie, ktorá dosiahla veľký úspech na šachovej olympiáde 1982 v Luzerne, kde vybojovala druhé miesto. Medzi kvalitných hráčov Slovana patrili aj Igor Štohl, Róbert Tibenský, J. Franzen a ďalší. O najúspešnejšom období **boxu** v Slovane Bratislava môžeme hovoriť v druhej polovici 50. a prvej polovici 60. rokov, konkrétnejšie po zlúčení Slovana s TJ Dimitrov. K najznámejším borcom patrili Mužlay, Marciš, Glasa Nemček a Rybanský. Z oddielu **športovej gymnastiky** bola Ľubica Krásna členkou bronzového družstva ČSSR na MS 1970 v Lubľane. Z mládežníckej liahne Slovana vzišli aj strieborný medailista z ME 1979 Jozef Konečný či medailistka zo svetovej univerziády Jana Gajdošová. **Jachting** sa v belasom klube „prevádzkuje“ od septembra 1955, kedy bol založený oddiel. Prvým predsedom



sa stal V. Teplý, medzi najúspešnejších patrili A. Malá, L. Šabo, S. Loukota, P. Popálený, z kruhov funkcionárskych, trénerských i rozhodcovských V. Porubský, D. Vaďurová, R. Molnár, A. Horák, I. Karvaš a mnohí ďalší, viacerí z nich majstri republiky. Klub sa stal rýchlo najväčším v celom Československa, pričom tréningové zázemie vytvárajú Senecké jazerá, vychoval veľa reprezentantov úspešných doma i v zahraničí. A medzi športy, v Slovane s peknou tradíciou od roku 1947 a viacerými domácimi i medzinárodnými úspechmi patria aj **kolky**. Patril medzi najlepšie v republike, muži Slovana sa stali v rokoch 1974 a 1976 majstrami republiky, ženy zasa niekoľkonásobnými majsterkami Slovenska. Úspešnými na domácej i medzinárodnej kolkárskej scéne boli najmä M. Maron, I. Tahotný, D. Kulík, J. Levčík, zo žien L. Barčáková a E. Králiková s medailovými úspechmi z MS. Široký „repertoár“ športov v rodine belasých reprezentovali aj oddiely **moderného päťboja, jazdectva, turistiky** či **základnej telesnej výchovy**, ktoré boli v 60. rokoch vyhodnotené ako najlepšie odbory.

ŠK Slovan Bratislava bol v ére Československa v rokoch 1919 – 1992 dôstojným reprezentantom slovenského športu, najmä za riekou Moravou bola jeho prítomnosť žiadaná. V najpopulárnejších kolektívnych športoch, futbale a ľadovom hokeji, zohrával dlhé roky protagonistické úlohy, ale ani v ďalších športoch nezaostával. Mnohé úspechy v zahraničí „dvíhali kredit“ celého nášho športu. Zároveň bolo ale pravdou, že do reprezentácie to bývalo z Bratislavy omnoho ďalej ako z Prahy. O to viac tešia úspechy tých športovcov z rodiny belasých, ktorí dokázali preniknúť do špičky a presadiť sa vo svojom športe, svojej disciplíne. Všetkým športovcom najväčšieho slovenského športového klubu v celom „triestvrtestoročnom“ časovom horizonte patrí uznanie a vďaka. Slovan sa stal fenoménom už svojím vznikom a realizáciou myšlienky založenia prvého slovenského športového klubu v Československu a fenoménom zostáva aj po vzniku samostatnej Slovenskej republiky.

AKTUÁLNY ADRESÁR ZVÄZOV

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA AIKIDO

<i>Adresa</i>	PO BOX 206 91700 Trnava
<i>Telefón</i>	+421 905 352 542
<i>E-mail</i>	prezident@aikidosaa.sk
<i>Web</i>	www.aikikai.sk
<i>Prezident</i>	Roman Ilavský
<i>Generálny sekretár</i>	Juraj Baláž

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA AMERICKÉHO FUTBALU

<i>Adresa</i>	Revolučná 3289/1 01001 Žilina
<i>Telefón</i>	+421 904 984 419
<i>E-mail</i>	info@saaf.sk
<i>Web</i>	www.saaf.sk
<i>Prezident</i>	Ján Polák
<i>Generálny sekretár</i>	Martin Bíleš

SLOVENSKÝ ATLETICKÝ ZVÄZ

<i>Adresa</i>	Bajkalská 7/A 831 04 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 2 38 15 55 00
<i>E-mail</i>	saz@atletikasvk.sk
<i>Web</i>	www.atletikasvk.sk
<i>Prezident</i>	Peter Korčok
<i>Generálny sekretár</i>	Vladimír Gubrický

SLOVENSKÁ BASEBALLOVÁ FEDERÁCIA

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 915 754 777
<i>E-mail</i>	office@baseballslovakia.com
<i>Web</i>	www.baseballslovakia.com
<i>Prezident</i>	Dušan Noga
<i>Generálny sekretár</i>	František Bunta

**SLOVENSKÁ BASKETBALOVÁ
ASOCIÁCIA**

<i>Adresa</i>	Trnavská cesta 37 831 04 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 2 491 14 545
<i>E-mail</i>	sekretariat@slovakbasket.sk
<i>Web</i>	www.slovakbasket.sk
<i>Prezident</i>	Miloš Drgoň
<i>Generálny sekretár</i>	Ľubomír Ryšavý

**SLOVENSKÝ BEŽECKÝ
SPOLOK**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 0910 483 898
<i>E-mail</i>	sbs@zoznam.sk
<i>Web</i>	www.beh.szm.sk
<i>Prezident</i>	Jozef Baráth
<i>Generálny sekretár</i>	Stanislav Moravčík

**SLOVENSKÝ BILIARDOVÝ
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 0905 611 719
<i>E-mail</i>	koniar@sbiz.sk
<i>Web</i>	www.biliard.online.sk
<i>Prezident</i>	Samuel Koniar
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
BEDMINTONU**

<i>Adresa</i>	Slovenská 19 080 01 Prešov
<i>Telefón</i>	+421 - 905 257 791
<i>E-mail</i>	sekretar@bedminton.sk
<i>Web</i>	www.bedminton.sk
<i>Prezident</i>	Anton Siažik
<i>Generálny sekretár</i>	Peter Tarcala

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
BIATLONU**

<i>Adresa</i>	Partizánska 71 97401 Banská Bystrica
<i>Telefón</i>	+421 - 48 - 414 4776
<i>E-mail</i>	svk@biathlon.sk
<i>Web</i>	www.biathlon.sk
<i>Prezident</i>	Tomáš Fusko
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
BOBISTOV**

<i>Adresa</i>	Líščie údolie 134 841 04 Bratislava 4
<i>Telefón</i>	+421 - 903 262 626
<i>E-mail</i>	szb@boby.sk
<i>Web</i>	www.boby.sk
<i>Prezident</i>	Milan Jagnešák
<i>Generálny sekretár</i>	Zdenka Jagnešáková

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
BOCCIE**

Adresa Štefana Moyzesa 57/4304
984 01 Lučenec

Telefón +421 903 630 204

E-mail slovenska.asociacia.bocce@gmail.com

Web www.bocce.sk

Prezident Iveta Lukáčová

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ BOWLINGOVÝ
ZVÄZ**

Adresa Dunajská 12
040 11 Košice

Telefón +421 903 712 927

E-mail sekretariat@slovakbowling.sk

Web www.slovakbowling.sk

Prezident Vladimír Merkovský

Generálny sekretár

**SLOVENSKÁ BOXERSKÁ
FEDERÁCIA**

Adresa Dr. Vladimíra Clementisa
3222/10, 821 02 Bratislava

Telefón +421 949 246 786

E-mail sbf@sbf.sk

Web www.sbf.sk

Prezident Tomáš Kovács

Generálny sekretár Mária Schutová

**SLOVENSKÝ BRIDŽOVÝ
ZVÄZ**

Adresa Lopenická 1/A
831 02 Bratislava

Telefón +421 - 0905 012 032

E-mail sbz@bridgeclub.sk

Web www.bridgeclub.sk

Prezident Peter Belčák

Generálny sekretár Peter Hora

**SLOVENSKÝ CURLINGOVÝ
ZVÄZ**

Adresa Mostová 2
811 03 Bratislava

Telefón +421 905 606 229

E-mail office@curling.sk

Web www.curling.sk

Prezident Pavol Pitoňák

Generálny sekretár Mária Rapčanová

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
CYKLISTIKY**

Adresa Junácka 6
832 80 Bratislava

Telefón +421 902 654 060

E-mail szc@cyklistikaszc.sk

Web www.cyklistikaszc.sk

Prezident Peter Privara

Generálny sekretár Katarína Jakubová

**SLOVENSKÁ CYKLOTRIALOVÁ
ÚNIA**

<i>Adresa</i>	Štefánikova 4445 05801 Poprad
<i>Telefón</i>	+421 910 150 950
<i>E-mail</i>	stefan@pcola.sk
<i>Web</i>	www.cyklotrial.sk
<i>Prezident</i>	Štefan Pčola
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ DOSTIHOVÝ
GREYHOUND ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Trieda A. Hlinku 27/7 94901 Nitra
<i>Telefón</i>	+421 – 905 764 953
<i>E-mail</i>	sdgz@dostihychrtov.sk
<i>Web</i>	www.dostihychrtov.sk
<i>Prezident</i>	Pavel Mozdík
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
FLORBALU**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 948 122 750
<i>E-mail</i>	info@szfb.sk
<i>Web</i>	www.szfb.sk
<i>Prezident</i>	Oto Divinský
<i>Generálny sekretár</i>	

DOSTIHY - ZÁVODISKO

<i>Adresa</i>	Starohájska 29 85269 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 2 624 11 504
<i>E-mail</i>	sekretariat@zavodisko.sk
<i>Web</i>	www.zavodisko.sk
<i>Prezident</i>	Ľuboš Chmelár
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ ZVÄZ DRÁHOVÉHO
GOLFU**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 0905 305 338
<i>E-mail</i>	info@minigolfsport.sk
<i>Web</i>	www.minigolfsport.sk
<i>Prezident</i>	František Drgoň
<i>Generálny sekretár</i>	René Šimanský

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
FRISBEE**

<i>Adresa</i>	Eisnerova 13 841 07 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 903 363 033
<i>E-mail</i>	predseda@szf.sk
<i>Web</i>	www.szf.sk
<i>Prezident</i>	Juraj Turan
<i>Generálny sekretár</i>	Martin Keseg

SLOVENSKÝ FUTBALOVÝ ZVÄZ

<i>Adresa</i>	Tomášikova 30/c 821 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 2 48 20 60 00
<i>E-mail</i>	office@futbalsfz.sk
<i>Web</i>	www.futbalsfz.sk
<i>Prezident</i>	Ján Kováčik
<i>Generálny sekretár</i>	Jozef Kliment

SLOVENSKÝ FUTSAL

<i>Adresa</i>	Tomášikova 30/c 821 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 - 2 - 48 20 60 40
<i>E-mail</i>	dobsovic@futbalsfz.sk
<i>Web</i>	www.futsalslovakia.sk
<i>Prezident</i>	Dušan Dobšovič
<i>Generálny sekretár</i>	

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA GO

<i>Adresa</i>	Údernícka 5 851 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	
<i>E-mail</i>	slovakgo@gmail.com
<i>Web</i>	www.sago.sk
<i>Prezident</i>	Miroslav Poliak
<i>Generálny sekretár</i>	Milan Jadroň

SLOVENSKÁ GOLFOVÁ ASOCIÁCIA

<i>Adresa</i>	Kukučínova 26 831 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	0911 446 366
<i>E-mail</i>	skga@skga.sk
<i>Web</i>	www.skga.sk
<i>Prezident</i>	Tibor Hubík
<i>Generálny sekretár</i>	Kamil Balga

SLOVENSKÁ GYMNASTICKÁ FEDERÁCIA

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 811 053
<i>E-mail</i>	gymnastics@sgf.sk
<i>Web</i>	www.sgf.sk
<i>Prezident</i>	Ján Novák
<i>Generálny sekretár</i>	Monika Šišková

SLOVENSKÝ ZVÄZ HÁDZANEJ

<i>Adresa</i>	Trnavská cesta 37 831 04 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 903 708 275
<i>E-mail</i>	szh@slovakhandball.sk
<i>Web</i>	www.slovakhandball.sk
<i>Prezident</i>	Jaroslav Holeša
<i>Generálny sekretár</i>	Ivan Sabovik

**SLOVENSKÁ HOKEJBALOVÁ
ÚNIA**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 917 627 355

E-mail hokejbal@hokejbal.sk

Web www.hokejbal.sk

Prezident Jozef Stümpel

Generálny sekretár Július Száraz

**SLOVENSKÝ HOROLEZECKÝ
SPOLOK JAMES**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 908 718 714

E-mail office@james.sk

Web www.james.sk

Prezident Anton Pacek

Generálny sekretár Marián Baran

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
JACHTINGU**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 918 529 304

E-mail szj@sailing.sk

Web www.sailing.sk

Prezident Marián Babjak

Generálny sekretár Zuzana Bodnáríková

**SLOVENSKÁ JAZDECKÁ
FEDERÁCIA**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 907 100 191

E-mail info@sjf.sk

Web www.sjf.sk

Prezident Vladimír Chovan

Generálny sekretár Zuzana Bačiak Masaryková

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
JOGY**

Adresa Svätoplukova 20, 82108 Bratislava
Korešp.: Kováčska 16, 040 01 Košice

Telefón 0905 489 363

E-mail spjke@netkosice.sk

Web www.saj.sk

Prezident Gejza Timčák

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
JUDO**

Adresa Junácka 6, 83280 Bratislava
Korešp.: Trnavská cesta 39
831 04 Bratislava

Telefón +421 910 729 433

E-mail szj@judo.sk

Web www.judo.sk

Prezident Ján Krišanda

Generálny sekretár Peter Pisoň

SLOVENSKÁ KANOISTIKA

<i>Adresa</i>	Junácka 6, 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 659 739 +421 2 446 311 75
<i>E-mail</i>	canoe@canoe.sk
<i>Web</i>	www.canoe.sk
<i>Prezident</i>	Ivan Cibák
<i>Generálny manažér</i> <i>Generálna sekr.</i>	Boris Bergendi Lucia Antolová

SLOVENSKÁ FEDERÁCIA KARATE A BOJOVÝCH UMENÍ

<i>Adresa</i>	Pajštúnska 1 851 02 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 915 47 22 41
<i>E-mail</i>	info@karate-slovakia.sk
<i>Web</i>	www.karate-slovakia.sk
<i>Prezident</i>	Daniel Baran
<i>Generálny sekretár</i>	Peter Kotásek

SLOVENSKÝ ZVÄZ KICKBOXU

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 915 499 077
<i>E-mail</i>	onuscak@kickboxing.sk
<i>Web</i>	www.slovak-kickboxing.sk
<i>Prezident</i>	Peter Onuščák
<i>Generálny sekretár</i>	Viliam Sabol

SLOVENSKÝ ZVÄZ KARATE

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 903692 095
<i>E-mail</i>	karate@karate.sk
<i>Web</i>	www.karate.sk
<i>Prezident</i>	Daniel Líška
<i>Generálny sekretár</i>	Leopold Roman

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA CAMPINGU A CARAVANINGU

<i>Adresa</i>	Mládežnícka 2481/35 017 01 Považská Bystrica
<i>Telefón</i>	+421 42 432 65 67
<i>E-mail</i>	sekretariat@caravaning.sk
<i>Web</i>	www.caravaning.sk
<i>Prezident</i>	Jaroslav Mišura
<i>Generálny sekretár</i>	

SLOVENSKÝ KOLKÁRSKY ZVÄZ

<i>Adresa</i>	Štúrova 1158/22, 921 01 Piešťany Korešp.: Nový Rad 278 930 36 Horná Potôň
<i>Telefón</i>	+421 905 762 340
<i>E-mail</i>	sekretariat@kolky.sk
<i>Web</i>	www.kolky.sk
<i>Prezident</i>	Štefan Kočan
<i>Generálny sekretár</i>	Eva Ondrejkočiová

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
KORFBALU**

Adresa Makovického 6
971 01 Prievidza

Telefón +421 911 361 044

E-mail m_sonoga@yahoo.com

Web www.korfbal.sk

Prezident Martin Sonoga

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ KRASOKORČULIARSKY
ZVÄZ**

Adresa Záhradnícka 95
821 08 Bratislava

Telefón +421 - 918 - 791 227

E-mail gs@kraso.sk

Web www.kraso.sk

Prezident Jozef Beständig

Generálny sekretár Csaba Kürti

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA KULTURISTIKY,
FITNESS A SILOVÉHO TROJBOJA**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 908 965 156

E-mail safkst@gmail.com

Web www.sakst.sk

Prezident Boris Mlsna

Generálny sekretár Viliam Sabol ml.

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
ĽADOVÉHO HOKEJA**

Adresa Trnavská cesta 27/B
831 04 Bratislava

Telefón +421 2- 32 340 920

E-mail szlh@szlh.sk

Web www.szlh.sk

Prezident Martin Kohút

Generálny sekretár Miroslav Valíček

**LETECKÁ AMATÉRSKA ASOCIÁCIA
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Adresa Framborská 58
010 01 Žilina

Telefón 0903 431 416

E-mail sekretariat@laa.sk

Web www.laa.sk

Prezident Miroslav Jančiar

Generálny sekretár Dagmar Sekerková

**SLOVENSKÝ NÁRODNÝ AEROKLUB
GENERÁLA M. R. ŠTEFÁNKA**

Adresa Pri Rajčianke 49
010 01 Žilina

Telefón +421 – 41 - 723 2204

E-mail sna@sna.sk

Web www.sna.sk

Prezident Ján Mikuš

Generálny sekretár Pavol Kavka

**SLOVENSKÁ FEDERÁCIA
ULTRAĽAHKÉHO LIETANIA**

Adresa Letisko Boľkovce 227
984 01 Lučenec

Telefón +421 905 60 27 06

E-mail sluk@sful.sk

Web www.sful.sk

Prezident Marián Sluk

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ LUKOSTRELECKÝ
ZVÄZ**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 903 715 945

E-mail office@archerysvk.sk

Web www.archerysvk.sk

Prezident Vladimír Bužek

Generálny sekretár Jaroslav Vaľo

**SLOVENSKÁ LYŽIARSKA
ASOCIÁCIA**

Adresa Karpatská 15
058 01 Poprad

Telefón +421 918 249 159

E-mail info@slovak-ski.sk

Web www.slovak-ski.sk

Prezident Ivan Ivanič

Generálny sekretár Radovan Cagala

**SLOVENSKÝ ZVÄZ MALÉHO
FUTBALU**

Adresa Jašíkova 24
821 03 Bratislava

Telefón +421 911 916 731

E-mail info@malyfutbal.sk

Web www.malyfutbal.sk

Prezident Peter Králik

Generálny sekretár Matúš Kocún

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
MODERNÉHO PÄŤBOJA**

Adresa Junácka 6
832 80 Bratislava

Telefón +421 905 650 170

E-mail smpa@pentathlon.sk

Web www.pentathlon.sk

Prezident Dušan Poláček, ml.

Generálny sekretár Dušan Poláček, st.

**SLOVENSKÁ MOTOCYKLOVÁ
FEDERÁCIA**

Adresa Šporovcov 340
017 01 Považská Bystrica

Telefón +421 42 426 0332

E-mail smf@smf.sk

Web www.smf.sk

Prezident Ing. Peter Lazar

Generálny sekretár Tatiana Kašíková

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA MOTORISTICKÉHO ŠPORTU

<i>Adresa</i>	Fatranská 3 949 01 Nitra
<i>Telefón</i>	+421 - 37 655 46 96
<i>E-mail</i>	info@sams-asn.sk
<i>Web</i>	www.sams-asn.sk
<i>Prezident</i>	Dušan Koblišek
<i>Generálny sekretár</i>	Vojtech Ruisl

SLOVENSKÝ ZVÄZ ORIENTAČNÝCH ŠPORTOV

<i>Adresa</i>	Junácka 6 832 80 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 903 636 503
<i>E-mail</i>	slovakia@orienteing.sk
<i>Web</i>	www.orienteing.sk
<i>Prezident</i>	Andrej Patráš
<i>Generálny sekretár</i>	Milan Mazúr

SLOVENSKÁ PLAVECKÁ FEDERÁCIA

<i>Adresa</i>	Za kasárňou 1 831 03 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 620 679
<i>E-mail</i>	sport@swimmsvk.sk
<i>Web</i>	www.swimmsvk.sk
<i>Prezident</i>	Ivan Šulek
<i>Generálny sekretár</i>	Miroslav Nowak

SLOVENSKÁ NOHEJBALOVÁ ASOCIÁCIA

<i>Adresa</i>	Junácka 6 832 80 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 462 372
<i>E-mail</i>	info@nohejbal-sk.sk
<i>Web</i>	www.nohejbal-sk.sk
<i>Prezident</i>	Gabriel Viňanský
<i>Generálny sekretár</i>	Ján Reháček

SLOVENSKÝ PAINTBALLOVÝ ZVÄZ

<i>Adresa</i>	
<i>Telefón</i>	+421 905 120 480
<i>E-mail</i>	pavlak@paintball.sk
<i>Web</i>	www.paintball.sk
<i>Prezident</i>	Michal Čížek
<i>Generálny sekretár</i>	Turek Suchar

SLOVENSKÝ ZVÄZ POZEMNÉHO HOKEJA

<i>Adresa</i>	Jurkovičova 5 83106 Bratislava
<i>Telefón</i>	0918 555 519
<i>E-mail</i>	szph@szph.sk
<i>Web</i>	www.szph.sk
<i>Prezident</i>	Ľudmila Pastorová
<i>Generálny sekretár</i>	Mariana Mankovecká

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA DYNAMICKEJ STREĽBY

Adresa Urxova 4
080 05 Prešov

Telefón

E-mail prezident@sads.sk

Web www.sads.sk

Prezident Janette Haviarová

Generálny sekretár

SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA PRETLÁČANIA RUKOU

Adresa Vavrečka 311
029 01 Námestovo

Telefón +421 911 880 779

E-mail sekretariat@armsport.sk

Web www.armsport.sk

Prezident Ján Germánus

Generálny sekretár

SLOVENSKÝ ZVÄZ PSÍCH ZÁPRAHOV

Adresa M. R. Štefánika č. 217
093 01 Vranov na Topľou

Telefón +421 905 486 716

E-mail igorpribula11@gmail.com

Web www.mushing.sk

Prezident Igor Pribula

Generálny sekretár

SLOVENSKÝ ZVÄZ RÁDIOAMATÉROV

Adresa Mlynská 4
900 31 Stupava

Telefón +421 - 2 - 6224 7501

E-mail szr@stonline.sk

Web www.szr.sk

Prezident Roman Kudláč

Generálny sekretár Roman Kudláč

ZVÄZ VODÁCTVA A RAFTINGU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Adresa Wolkrova 4
85101 Bratislava

Telefón + 421 903 457 074

E-mail zvazraftingu@gmail.com

Web www.zvazraftingu.sk

Prezident Radoslav Orokocký

Generálny sekretár Tomáš Lángh

SLOVENSKÝ ZVÄZ RYBOLOVNEJ TECHNIKY

Adresa Svornosti 69
94077 Nové Zámky

Telefón +421 905 235 472

E-mail szrtnz@szm.sk

Web www.szrtnz.sk

Prezident Juraj Mészáros

Generálny sekretár

SLOVENSKÝ RÝCHLOKORČULIARSKY ZVÄZ

Adresa Za Hornádom 15, ŠH
05201 Spišská Nová Ves

Telefón +421 903 601 379

E-mail stez@stez.sk

Web www.speedskating.sk

Prezident Ján Magdoško

Generálny sekretár

SLOVENSKÁ RUGBYOVÁ ÚNIA

Adresa Hrobákova 1
851 02 Bratislava

Telefón +420 722 112 356

E-mail krutzner@slovakrugby.sk

Web www.slovakrugby.sk

Prezident Eduard Krützner

Generálny sekretár Michal Mihálik

SLOVENSKÝ ŠACHOVÝ ZVÄZ

Adresa Bernolákovo námestie 25
940 01 Nové Zámky

Telefón +421 948 640 046

E-mail sekretariat@chess.sk

Web www.chess.sk

Prezident Zdeněk Gregor

Generálny sekretár Vladimír Szűcs

SLOVENSKÁ ORGANIZÁCIA KOMPOZIČNÉHO ŠACHU

Adresa Zimná 2
82102 Bratislava

Telefón +421 915 794 101

E-mail emil.klemanic@justice.sk

Web www.soks.sk

Prezident Emil Klemanič

Generálny sekretár

ZDRUŽENIE KOREŠPONDENČNÉHO ŠACHU SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Adresa ZKŠ SR , P O BOX 17
82014 Bratislava

Telefón +421 - 903 455 587

E-mail manduchm@korsach.sk

Web www.korsach.sk

Prezident Milan Manduch

Generálny sekretár Pavol Polakovič

SLOVENSKÝ ZVÄZ SÁNKAROV

Adresa Starý Smokovec 18074
062 01 Vysoké Tatry

Telefón +421 905 970 041

E-mail sane@stonline.sk

Web www.sane.sk

Prezident Jozef Škvarek

Generálny sekretár Viera Bachárová Findurová

**SLOVENSKÝ ŠERMIARSKY
ZVÄZ**

Adresa Trnavská cesta 39
831 04 Bratislava

Telefón +421 903 740 961

E-mail slovakfencing@mail.t-com.sk

Web www.slovak-fencing.sk

Prezident Tatiana Drobná

Generálny sekretár Gabriela Geršiová

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA SILNÝCH
MUŽOV**

Adresa Opatovská 15
911 01 Trenčín

Telefón +421 948 135 151

E-mail sekretar@slovakstrongman.sk

Web www.slovakstrongman.sk

Prezident Vladimír Bátik

Generálny sekretár Pavol Guga

**ZDRUŽENIE ŠÍPKARSKÝCH
ORGANIZÁCIÍ**

Adresa Szakkayho 1
04001 Košice

Telefón + 421 905 700 790

E-mail info@sipky.sk

Web www.slovakiadart.sk

Prezident Karol Kirchner

Generálny sekretár

**SLOVENSKÁ SKIALPINISTICKÁ
ASOCIÁCIA**

Adresa Bobrovec 550
032 21 Bobrovec

Telefón +421 902 069 737

E-mail info@skialpuj.sk

Web www.skialpuj.sk

Prezident Andrej Škovrán

Generálny sekretár

**SLOVENSKÁ SOFTBALOVÁ
ASOCIÁCIA**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón +421 2 492 49 279

E-mail office@softballslovakia.sk

Web www.softballslovakia.com

Prezident Richard Bohunický

Generálny sekretár František Bunta

**SLOVENSKÝ ZVÄZ ŠPORTOVCOV
S MENTÁLNYM POSTIHNUTÍM**

Adresa SNP 90
040 11 Košice

Telefón +421 907 953 701

E-mail szsmpsk@gmail.com

Web www.szsm.sk

Prezident Robert Luby

Generálny sekretár

**DEAFLYMPIJSKÝ VÝBOR
SLOVENSKA**

<i>Adresa</i>	Blumentálska 24 811 07 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 911 370 888
<i>E-mail</i>	office@deaflympic.sk
<i>Web</i>	www.deaflympic.sk
<i>Prezident</i>	Miloš Štefek
<i>Generálny sekretár</i>	Dušan Dědeček

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA ZRAKOVO
POSTIHNUTÝCH ŠPORTOVCOV**

<i>Adresa</i>	Cementárenská 16 974 01 Banská Bystrica
<i>Telefón</i>	+421 907 884 546
<i>E-mail</i>	predseda@sazps.sk
<i>Web</i>	www.sazps.sk
<i>Prezident</i>	Pavol Valent
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ STRELECKÝ
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Wolkrova 4 85101 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 2 6224 4077
<i>E-mail</i>	ssz@shooting.sk
<i>Web</i>	www.shooting.sk
<i>Prezident</i>	Miloslav Benca
<i>Generálny sekretár</i>	Barbora Reichová

**SLOVENSKÝ ZVÄZ TELESNE
POSTIHNUTÝCH ŠPORTOVCOV**

<i>Adresa</i>	Benediktiho 5 811 05 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 915 888 553
<i>E-mail</i>	tps@sztps.sk
<i>Web</i>	www.sztps.sk
<i>Prezident</i>	Ján Riapoš
<i>Generálny sekretár</i>	Martin Čapla

**ZVÄZ ŠPORTOVEJ KYNOLÓGIE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

<i>Adresa</i>	Medený Hámor 7 97401 Banská Bystrica
<i>Telefón</i>	+421 48 414 40 99
<i>E-mail</i>	zsk-sr@zsk-sr.sk
<i>Web</i>	www.zsk-sr.sk
<i>Prezident</i>	Juraj Štaudinger
<i>Generálny sekretár</i>	

**ZVÄZ MODELÁROV
SLOVENSKA**

<i>Adresa</i>	Trhovisko 10 929 01 Dunajská Streda
<i>Telefón</i>	+421 907 217 539
<i>E-mail</i>	sekretariat@zvazmodelarov.sk
<i>Web</i>	www.zvazmodelarov.sk
<i>Prezident</i>	Pavol Barbarič
<i>Generálny sekretár</i>	Jaroslav Košťan

**ZVÄZ POTÁPAČOV
SLOVENSKA**

<i>Adresa</i>	Wolkrova 4 851 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 918 737 877
<i>E-mail</i>	zps@zps-diving.sk
<i>Web</i>	www.zps-diving.sk
<i>Prezident</i>	Roman Baláž
<i>Generálny sekretár</i>	Zuzana Žecová

**SLOVENSKÁ SQUASHOVÁ
ASOCIÁCIA**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 911 694 629
<i>E-mail</i>	gs@squash.sk
<i>Web</i>	www.squash.sk
<i>Prezident</i>	Marek Kubiček
<i>Generálny sekretár</i>	Dávid Kubiček

**SLOVENSKÁ FEDERÁCIA
SUMO**

<i>Adresa</i>	Zálužická 7 82101 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 620 366
<i>E-mail</i>	mifko@reprosova.sk
<i>Web</i>	www.sumo.szm.com
<i>Prezident</i>	David Šarkády
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ RYBÁRSKY
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Andreja Kmet'a 20 01055 Žilina
<i>Telefón</i>	+421 41 507 36 11
<i>E-mail</i>	sekretariat@srzrada
<i>Web</i>	www.srzrada.sk
<i>Prezident</i>	Rudolf Boroš
<i>Generálny sekretár</i>	Ľuboš Javor

**SLOVENSKÝ STOLNOTENISOVÝ
ZVÄZ**

<i>Adresa</i>	Černockého 6 831 53 Bratislava
<i>Telefón</i>	+ 421 02 44 884 042
<i>E-mail</i>	hatalova@sstz.sk
<i>Web</i>	www.sstz.sk
<i>Prezident</i>	Zdenko Kríž
<i>Generálny sekretár</i>	Boris Guman

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
TAEKWON-DO ITF**

<i>Adresa</i>	Trnavská 18 919 04 Smolenice
<i>Telefón</i>	+ 421 908 553 335
<i>E-mail</i>	ladislav.hunady@gmail.com
<i>Web</i>	www.sztkd-itf.sk
<i>Prezident</i>	Ladislav Huňady
<i>Generálny sekretár</i>	Jozef Kotuľák

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
TAEKWONDO WT**

Adresa Stará spišská cesta 38
040 01 Košice

Telefón + 421 902 901 640

E-mail satkd.wtf@gmail.com

Web www.satkd.sk

Prezident Pavel Ižarik

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ ZVÄZ TANEČNÉHO
ŠPORTU**

Adresa Škultétyho 1
831 03 Bratislava

Telefón +421 2 4445 7850

E-mail szts@szts.sk

Web www.szts.sk

Prezident Petr Horáček

Generálny sekretár

**SLOVENSKÝ TENISOVÝ
ZVÄZ**

Adresa Príkopova 6
831 03 Bratislava

Telefón + 421 903 793 140

E-mail stz@stz.sk

Web www.stz.sk

Prezident Tibor Macko

Generálny sekretár Igor Moška

**SLOVENSKÁ TRIATLONOVÁ
ÚNIA**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón + 421 905 648 349

E-mail triatlon@triathlon.sk

Web www.triathlon.sk

Prezident Jozef Jurášek

Generálny sekretár

**KLUB SLOVENSKÝCH
TURISTOV**

Adresa Záborského 33
83103 Bratislava

Telefón +421 2 44 45 11 21

E-mail ustredie@kst.sk

Web www.kst.sk

Prezident Peter Dragúň

Generálny sekretár Dušan Valúch

**SLOVENSKÝ VESLÁRSKY
ZVÄZ**

Adresa Junácka 6
83280 Bratislava

Telefón

E-mail rowingslovakia@gmail.com

Web www.veslovanie.sk

Prezident Ján Žiška

Generálny sekretár Barbora Kamrlová

**SLOVENSKÝ ZVÄZ VODNÉHO
LYŽOVANIA A WAKEBOARDINGU**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 905 712 830
<i>E-mail</i>	waterski@waterski.sk
<i>Web</i>	www.waterski.sk
<i>Prezident</i>	Alexander Vaško
<i>Generálny sekretár</i>	Denisa Oravcová

**SLOVENSKÁ VOLEJBALOVÁ
FEDERÁCIA**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 901 770 729
<i>E-mail</i>	sekretariat@svf.sk
<i>Web</i>	www.svf.sk
<i>Prezident</i>	Martin Kraščenič
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA WESTERN
RIDINGU A RÓDEA**

<i>Adresa</i>	Tomášovská 72 900 29 Nová Dedinka
<i>Telefón</i>	+ 421 905 413 023
<i>E-mail</i>	tajomnik@sawrr.sk
<i>Web</i>	www.sawrr.sk
<i>Prezident</i>	Peter Dobeš
<i>Generálny sekretár</i>	Alexandra Bučková

**SLOVENSKÝ ZVÄZ VODNÉHO
MOTORIZMU**

<i>Adresa</i>	Trnavská cesta 29 832 84 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 903 454 999
<i>E-mail</i>	szvm@szvm.sk
<i>Web</i>	www.szvm.sk
<i>Prezident</i>	Vladimír Slaný
<i>Generálny sekretár</i>	

**SLOVENSKÝ ZVÄZ
VZPIERANIA**

<i>Adresa</i>	Junácka 6 83280 Bratislava
<i>Telefón</i>	
<i>E-mail</i>	szv@vzpieranie.sk
<i>Web</i>	www.vzpieranie.sk
<i>Prezident</i>	Ján Štefánik
<i>Generálny sekretár</i>	Jozef Sedlár

**SLOVENSKÁ ASOCIÁCIA
ČÍNSKEHO WUSHU**

<i>Adresa</i>	Ladislava Dérera 35 831 01 Bratislava
<i>Telefón</i>	+421 0905 948422 +421 907 320 877
<i>E-mail</i>	email@wushuslovakia.sk
<i>Web</i>	www.wushuslovakia.sk
<i>Prezident</i>	Ľubomír France
<i>Generálny sekretár</i>	Katarína Kittová

**SLOVENSKÝ ZÁPASNÍCKY
ZVÄZ**

Adresa	Junácka 6 83280 Bratislava
Telefón	+421 917 476 268
E-mail	svk@fila-wrestling.com
Web	www.zapasenie.sk
Prezident	Ján Karšňák
Generálny sekretár	Elena Valentová

Aktualizácia údajov: 30.09.2019

Údaje spracovala KŠZ SR a sú priebežne aktualizované na stránke www.sportslovakia.sk

